

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ "Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ" ◇ ΤΕΥΧΟΣ 28-29, ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2015

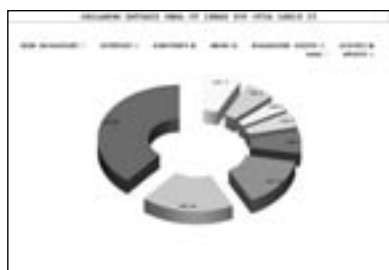
Ένας μικρός Παράδεισος
Υπέροχες εικόνες από το χωριό μας.

σελ. 4-5

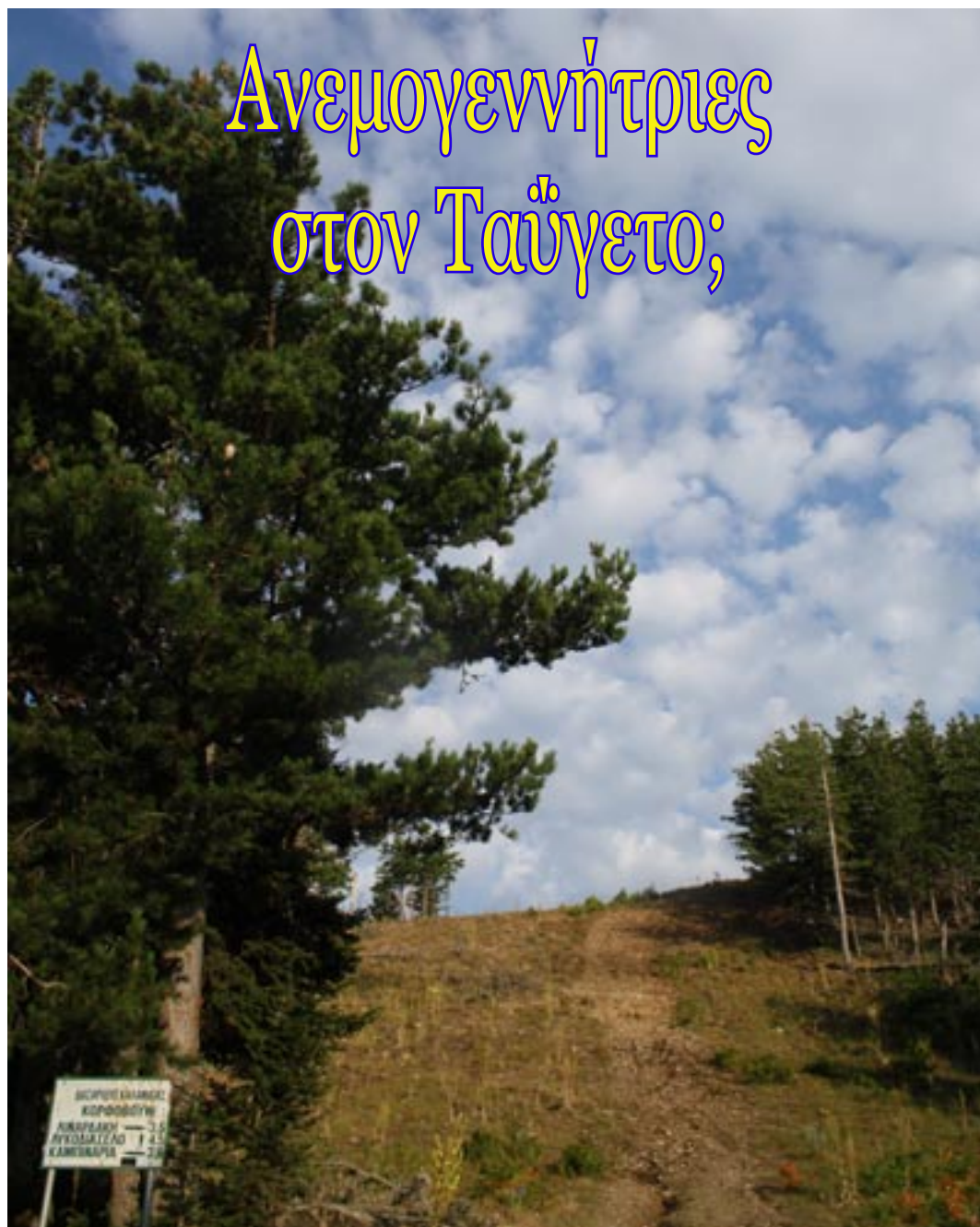
Στου χρόνου τα γυρίσματα. Το καστανιώτικο πολιτιστικό τριήμερο

σελ. 8

ΕΡΕΥΝΑ:
Τουριστική ανάπτυξη του Δήμου Σπάρτης.

σελ. 16-17

Ανεμογεννήτριες στον Ταΰγετο;

ΝΗΡΙΟΝ ΕΠΕ τεχνική εταιρεία

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ

REAL ESTATE

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΕΧ. ΓΡΑΦΕΙΑ

ΜΕΛΕΤΕΣ

ΑΓΟΡΕΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΨΕΙΣ

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

ΜΕΛΕΤΕΣ ΣΤΑΤΙΚΩΝ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ανακαινίσεις, ενεργειακά πιστοποιητικά, νομιμοποιήσεις αυθαιρέτων
ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 22 - 104 32, ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210-3246589, 210-5243774

Σημείωμα του Εκδότη

Παρακολουθεί κανείς στις σελίδες ενημέρωσης του διαδικτύου και στις εφημερίδες και τα περιοδικά, διεθνώς, διάφορους «σοφούς», πρώην νομπελίστες, κυρίως οικονομολόγους και πολιτικούς επιστήμονες να εκφράζουν, για την υπάρχουσα κατάσταση, τη γνώμη τους η οποία αλλάζει αντιδιαμετρικά με την ταχύτητα του ήχου. Είναι δεδομένο ότι η αλήθεια είναι θέμα υπό έρευνα και η μια θεωρία έρχεται να συμπληρώσει ή αναιρέσει τις αρχές της προηγούμενης. Αυτό ισχύει ακόμη και στις στιβαρές επιστήμες, όπως οι θετικές. Φανταστείτε τι γίνεται στο πεδίο των οικονομικών. Εξάλλου, η κρίση που βιώνουμε και τα αποτελέσματα των προτάσεων που επιβάλλουν οι φω-

στήρες των «θεσμών» το επιβεβαιώνουν. Αλλά βρε παιδί μου να είσαι καθηγητής πανεπιστημίου, δεν θα μιλήσω γι αυτούς που το επιστημονικό τους έργο περιορίζεται σε ένα βιβλιαράκι με αναφορές, να έχεις δοξαστεί με ένα βραβείο νόμπελ και να αυτοαναιρείσαι εβδομαδιαία σε έντυπα της σειράς, αποδεικνύει ότι οι σειρήνες της δημοσιότητας είναι πολύ ισχυρές. Και μιλάω για μεγάλα ονόματα της επιστήμης σε ξένα πανεπιστήμια. Και μετά κατηγορούμε τις τηλεπερσόνες. Τα γεγονότα του τελευταίου διαστήματος δεν θα μπορούσαν να μην επηρεάσουν και τον Πολυδεύκη. Παρά την ψυχική και οικονομική διολίσθηση, βάζουμε θετική ενέργεια και το τεύχος εκδίδεται με μια μικρή επίπτω-

ση, αυτό το τεύχος να είναι διπλό καλύπτοντας το διάστημα από το Μάρτιο έως το Σεπτέμβριο 2015. Είναι χαρούμενο και ελπίζουμε ελπιδοφόρο. Η ελπίδα και το όραμα δεν χάνονται όταν μπορούμε να μοιραζόμαστε κοινά πράγματα και να συνεργαζόμαστε. Το αποδεικνύουν οι Καστανιώτες όταν με προσωπική εργασία φτιάχνουν τον αγωγό ύδρευσης για την Κουτσουρούμπα, καθαρίζουν τα μονοπάτια και συνεισφέρουν αφιλοκερδώς σε τεχνικά έργα στην περιοχή μας. Το αποδεικνύουν όλοι όσοι συνεισφέρουν και εργάζονται αφιλοκερδώς για να εκδίδεται αυτό το περιοδικό. Αν παρακολουθήσει κανείς τα κοινωνικά και πολιτιστικά δρώμενα πανελλαδικά θα διαπιστώσει ότι το κοινωνι-

κό και πολιτιστικό απόθεμα καθώς και το εποικοδόμημα στην πατρίδα μας είναι σημαντικά ψηλά.

Σ' αυτό το τεύχος γίνεται ένα αφιέρωμα στους ποντιακούς χορούς και ελπίζουμε ότι θα τους δούμε να χορεύονται και από την ομάδα ελληνικού παραδοσιακού χορού του Πολυδεύκη. Επίσης πολλά λαογραφικά και πολιτιστικά θέματα παρουσιάζονται, συνεχίζοντας επίσης και με τους λαϊκούς δημιουργούς μας.

Το θέμα της έκδοσης άδειας για την τοποθέτηση ανεμογεννητριών στο Ταΰγετο είναι σημαντικό και ο Πολυδεύκης θα το παρακολουθεί ενημερώνοντάς σας όσο το δυνατό ακριβέστερα.

Θερμούς χαιρετισμούς από όλο το Διοικητικό Συμβούλιο

Έντυπη εφημερίδα

«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ιδιοκτήτης: Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ταχυδρομική Διεύθυνση:
Καστόρειο Λακωνίας, τ.κ. 23059
τηλ.: 6973208890, 6944377514
<http://kastori.gr>, <http://polydefkis.gr>
e-mail: info@polydefkis.gr

Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευγενία Λαμπή

Συντακτική Επιτροπή

Βαρβάρα Κεμερίδου,
Ευγενία Λαμπή, Ελένη Βλαχογιάννη,
Αναστασία Καδρακάζη,
Γαρυφαλία Ρουμελιώτη,
Θάνος Τζωρτζάκης, Γιάννης Αρφάνης.

Επιμέλεια Ύλης

Αγροτικά, Αθλητικά: Γιάννης Αρφάνης
Επιστημονικά: Ευγενία Λαμπή,
Κωνίνος Καλκανδής
Κοινωνικά: Ελένη Βλαχογιάννη,
Καίτη Σμυρνίου
Οικονομικά: Κωνίνος Καλκανδής,
Θάνος Τζωρτζάκης
Πολιτιστικά: Βαρβάρα Κεμερίδου,
Ευγενία Λαμπή
Φωτογραφικό υλικό: Βασ. Λαγανάς,
Γιάννης Αρφάνης, Γ. Λαγανάς, Θ.
Ανδριανός, Π. Γεωργαροπούλου
Χορηγίες: Καίτη Σμυρνίου
Καστανιώτικα: Γιώργος Λαγανάς

Αναποκριτές

Καστόρι – Βόρειοι Δήμοι:
Δημητράκης Κραμποβίτης,
Θεόδωρος Αλαφογιαννης,
Παναγιώτης Λαμπράκης, Θανάσης
Δημητράκοπουλος, Νίκος Λαγανάς
ΗΠΑ, Βοστώνη: Eugenia Markos,
Νέα Υόρκη: Panagiotis Pantazis,
Αλάσκα: Maria Bascous
Αυστραλία: Angela Vasilas

Παραγωγή, εκτύπωση:

Ο "Π" σχεδιάζεται και υλοποιείται από τη ΝΗΡΙΟΝ ΕΠΕ, Βερανζέρου 22, τ.κ. 10432, Αθήνα, τηλ.: 210-3246589, 2105243774, www.nirion.gr

Καστανιώτικα

Σε άλλες σελίδες αγαπητοί πατριώτες θα διαβάσατε σχετικά με την άδεια της Ρ.Α.Ε. για την εγκατάσταση ανεμογεννητριών στη καρδιά του δάσους του Ταΰγету, από αυτήν εδώ τη στήλη, μόνο ένα έχω να πω για τα σχέδιά τους. Στα κορφοβούνια του Ταΰγету πετούν αετοί και όχι ...περιστέρια.

Το έχουμε γράψει και παλαιότερα από αυτήν τη στήλη, κάθε χρόνο το τσάι στο βουνό λιγοστεύει, κάτι η συλλογή του για εμπορία, κάτι οι αγελάδες που βόσκουν ανεξέλεγκτα, έχουν φέρει την ύπαρξη του τσαγιού σε οριακά επίπεδα. Η νομοθεσία υπάρχει αν υπάρξει και η βούληση, το τσάι θα συνεχίσει να φυτρώνει στο βουνό μας.

Σε επίσκεψή μας στο χωριό άλλα και στο Γεωργίτσι στα μέσα Ιουνίου, είδαμε αρκετούς επισκέπτες

που έκαναν πεζοπορία στο φαράγγι.

Θα το επαναλάβουμε για άλλη μια φορά, οι τοπικοί επαγγελματίες άλλα και οι παραγωγοί του τόπου μας θα πρέπει να τιμολογούν σωστά προϊόντα και υπηρεσίες, γιατί δεν είναι σωστό η Μονεμβασιά να είναι πιο φθηνή από το χωριό μας.

Το Πάσχα είχα τη χαρά να συναντηθώ στο χωριό μετά από 40 χρόνια με τον Τάκη Μουτή του Κωνσταντίνου που μένει στην Αμερική στο Ν. Τζέρσεϋ, σπούδασε Νομική στην Αμερική και κάνει μια πετυχημένη καριέρα στην δικηγορία. Όμως παράλληλα δραστηριοποιείται και στην εκεί τοπική κοινότητα και προσπαθεί να λειτουργήσει ο παλιός σύλλογος των Καστανιωτών, που είχε παλαιότερα πλούσια δράση. Σε επόμενο τεύχος, θα έχουμε συνέντευξη από τον αγαπητό Τάκη, όπου

θα μας μιλήσει για όλα.

Σε παλαιότερο σημείωμα στα «Καστανιώτικα» είχα αναφερθεί σχετικά με την εκκλησία του χωριού μας, το ρυθμό της αλλά και την ομοιοτήτά της με την Μητρόπολη των Αθηνών.

Όμως και το εσωτερικό της με τις αγιογραφίες του Καλαματιανού ζωγράφου Παναγιώτη Λαζαρή παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον.

Η αγιογράφηση έγινε τη δεκαετία του '40 και συντηρήθηκαν από τον ίδιο τον ζωγράφο το 1968. Ελπίζω σε επόμενο τεύχος του «Πολυδεύκη» να κάνουμε ένα αφιέρωμα στην αγιογράφηση της εκκλησίας του χωριού μας και τον ζωγράφο Π. Λαζαρή Γεια σας πατριώτες
Ο Καστανιώτης
gld@otenet.gr

Ο Καστανιώτης ανακάλυψε τη με αριθμό 698/2014 απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.), που δημοσιεύτηκε το Νοέμβριο 2014 με την οποία χορηγείται άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικό σταθμό ισχύος 48 MW στη θέση «ΓΡΑΜΜΕΝΗ ΠΕΤΡΑ – ΞΕΡΟΒΟΥΝΑ - ΠΥΡΓΑΚΙ» της Δημοτικής Ενότητας Καλαμάτας, του Δήμου Καλαμάτας, της Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας και των Δημοτικών Ενοτήτων Μυστρά και Πελλάνας, του Δήμου Σπάρτης, της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας στην εταιρεία με την επωνυμία «ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α.Ε. & ΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΒΕΛΑ-

α 80 μέτρα. Παρά το γεγονός ότι η Πελοπόννησος έχει χαρακτηριστεί ως περιοχή με κορεσμένο δίκτυο η ΡΑΕ προχωρά στην έγκριση με την επισήμανση: «Δυνάμει της υπ' αριθμ. 699/2012 απόφασης της ΡΑΕ, η Πελοπόννησος έχει χαρακτηριστεί ως περιοχή με κορεσμένο δίκτυο, αφού το όριο ασφαλούς απορρόφησης ισχύος από αιολικούς σταθμούς έχει ήδη καλυφθεί, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις ήδη εκδοθείσες προσφορές σύνδεσης από το Διαχειριστή και την υπάρχουσα δομή του Ηλεκτρικού Συστήματος. Συνεπώς, τελεί σε πλήρη γνώση του αδειούχου ότι, η έγκαιρη υλοποίηση του αιολικού πάρκου για το οποίο χορηγείται η παρούσα, εξαρτάται άμε-

να απλώς «κατάρωμα» της περιοχής. Για να υλοποιηθεί το έργο απαιτούνται μελέτες και εγκρίσεις συμπεριλαμβανομένων και των περιβαλλοντικών. Πρέπει να ανοιχτούν δρόμοι κ.λπ. Αξιοσημείωτο επίσης είναι ότι για τα 48

λαγές θα είναι σημαντικές. Θα γίνει αποψίλωση, θα ανοιχτούν δρόμοι και άλλα. Ίσως δεν χρειάζεται και πολλή αποψίλωση, το φρόντισαν οι πυρκαγιές πριν από μερικά χρόνια. Βάσει της ισχύουσας νομοθεσί-

Ανεμογεννήτριες στον Ταύγειο;

ΝΙΔΙΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ Ο.Ε» και διακριτικό τίτλο «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΒΕΛΑΝΙΔΙΩΝ ΛΑΚΩ-

σα από τη δυνατότητα χορήγησης προσφοράς όρων σύνδεσης του έργου, όπως αυτή καθορίζε-

ΝΙΑΣ Ο.Ε». Η εταιρεία νόμιμα εκπροσωπείται και με μετοχική σύνθεση: ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε 99% και «ΙWECO ΧΩΝΟΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.» 1%. Ο σταθμός θα αποτελείται από 24 ανεμογεννήτριες ισχύος 2 MW έκαστη και με διάμετρο δρομέ-

ται από το νόμο και τις κείμενες διατάξεις». Η αίτηση της εταιρείας έχει γίνει το 2007 (προ κρίσης και αλλαγής της ενεργειακής κουλτούρας με αποτέλεσμα τη μείωση κατανάλωσης ενέργειας). Να σημειώσουμε ότι αυτή η έγκριση εί-

ΜW ο σταθμός αποτελείται από ανεμογεννήτριες των 2MW δηλαδή μικρού σχετικά ύψους. Ανήκω σε αυτούς που στηρίζουν την τεχνολογία και την εφαρμογή εναλλακτικών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) και θεωρώ τα αιολικά πάρκα πρόοδο. Δεν θα ακούσετε από εμένα ότι θα σταματήσουν οι κατσίκες να κάνουν γάλα, θα φοφήσουν τα πουλιά και θα ξεραθούν τα χορτάρια! Αλλά τόση σιωπή (!), τόση μυστικοπάθεια (!), για να αποφύγουμε τις αντιδράσεις των κατοίκων, πληροφορημένων και απληροφόρων. Ο Δήμαρχος Σπάρτης, σε συνάντηση που έγινε στο Καστόρι δήλωσε ότι ο Δήμος δεν είχε καμία σχετική ενημέρωση. Από τη διαδικασία που γνωρίζουμε κατά τη συζήτηση της ολομέλειας της ΡΑΕ ειδοποιούνται οι εμπλεκόμενες αρχές. Είναι γεγονός ότι αν υλοποιηθεί ο σταθμός, οι περιβαλλοντικές αλ-

ας κατά τη διάρκεια της εγκατάστασης πρέπει να προκύπτει όφελος προς τις γειτονικές περιοχές με σχετικά τεχνικά έργα. Επίσης οι τοπικές κοινωνίες πρέπει να έχουν συνεχή αντισταθμιστικά οφέλη από την παραγόμενη ενέργεια. Θεωρούμε ότι ο Δήμος Σπάρτης πρέπει να παρακολουθήσει το θέμα στενά. Δεν γνωρίζουμε ακόμη ποια θα είναι η τύχη της υπόθεσης αλλά οφείλουμε να επισημάνουμε ότι θα παλέψουμε για πλήρη διαφάνεια, αυστηρή επιτήρηση και διάλογο στην κοινωνία. Σε κάθε περίπτωση η έκδοση μιας αρχικής άδειας δεν σημαίνει και υλοποίηση του έργου και αυτό έχει συμβεί και σε άλλα μέρη της Ελλάδας, όπως για παράδειγμα στο βουνό Κόρθιο στην Άνδρο, όπου δεν εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι, όταν κατατέθηκαν οι μελέτες για τη διάνομιση των δρόμων και το έργο σταμάτησε. ΕΛ

Καστόρι: Ένας μικρός παράδεισος

Υπέροχες εικόνες

Κάνοντας ανασκόπηση στις φωτογραφίες του Γιώργου Λαγανά, του δικού μας «Καστανιώτη» κάνω έναν περιπάτο στο χωριό και στα ποτάμια μας. Συνειδητοποιώ τις υπέροχες εικόνες γύρω μας που γιατρεύουν την όραση και την ψυχή μας. Τι κρίμα να μην μπορεί να μεταφερθεί και ο ήχος στο χαρτί. Αλλά θα ξεκινήσω με αυτόν.

Ένα από τα χαρακτηριστικά του Καστορείου είναι τα «ρέοντα ύδατα» τα αυλάκια του που διατρέχουν ένα σημαντικό μέρος από τις γειτονιές. «Ρέον Ύδωρ», το μεγαλύτερο μάθημα της φύσης. Τίποτα δεν είναι το ίδιο την επόμενη στιγμή. Κάθε δευτερόλεπτο είναι μοναδικό. Η καλύτερη θεραπεία για την ψυχή. Έχω την τύχη να κοι-

μάμαι δίπλα στο αυλάκι. Δεν έχω να ζηλέψω τίποτα από τον Σιντάρτα του Έσσε.

Ανηφορίζεις στον Πάνω Μαχαλά, δίπλα στις τοξωτές πόρτες και περπατάς ανάποδα στη ροή του νερού. Μπορείς ξυπόλητος να βουτήξεις και τα πόδια σου κάνοντας μια ενεργειακή κάθαρση. Το αυλάκι καταλήγει στο Καμάρι, «πηγή της ζωής» τα παλιά χρόνια τώρα μαρμαρόχτιστο και περιποιημένο, παλιά πιο αυθεντικό δεχόταν τις νοικοκυρές να ξεβγάλουν τα ρούχα από το σαπούνι. Συνεχίζεις προς τον Πισαγιάννη, περπατάς δίπλα στο ποτάμι. Τώρα το παλιό μονοπάτι δεν είναι προσφιλές, εξάλλου έχει ανοίξει πρόσβαση με άλλο μονοπάτι από τη γέφυρα του ποταμού Κάστορα. Μικρά

παιδιά περπατούσαμε στη χαράδρα μέχρι εκεί που δεν φοβόμαστε μη μας πλανέψει το μεγαλείο του Ταΰγετου. Στο μονοπάτι πάνω ψηλά το εκκλησάκι του Λουκά, βυζαντινό και ταπεινό. Επιστρέφουμε από το νέο μονοπάτι, από την άλλη πλευρά του ποταμού και φτάνουμε στη Γέφυρα. Δεσπόζει επιβλητική, μη έχοντας να ζηλέψει σε μέγεθος και ομορφιά πολλές γέφυρες στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Κάτω από τη γέφυρα, μέσα στα πλατάνια η μικρή τεχνητή λιμνούλα καλεί τους τολμηρούς για βουτιές στο κρύο νερό και δίπλα οι πέτρινοι πάγκοι και η βρύση για να ξαποστάσεις, να πάρεις το κολατσιό σου και να ακούσεις δίπλα σου το ποτάμι να σου μιλά και τα που-

λιά να κελαηδούν. Τα πουλιά, τα αηδόνια, άλλο ένα χαρακτηριστικό. Μείνε ήσυχος και άκου. Πιο κάτω από τη γέφυρα το παλιό εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος. Ελπίζουμε κάποια στιγμή να ανασυγκροτηθεί.

Μπορείς να συνεχίσεις δίπλα στο ποτάμι, κάτω από τα πλατάνια, μια υπέροχη διαδρομή, μέχρι το Μαρμαρογινόφυρο. Αυτοί οι πρόγονοί μας, που δεν είχαν λεφτά, που δεν είχαν τα μέσα που έχουμε σήμερα, όλα τα έφτιαχναν με μεράκι. Το μαρμαρίνο γεφύρι εξυπηρετούσε μέχρι πριν μερικά χρόνια την επικοινωνία με τον κάμπο του Καστορείου και τα γειτονικά χωριά, όπως το Παρδάλι, η Κονιδίτσα, η Σελασία. Σήμερα παραμένει δίπλα στο νέο γεφύ-

ρι. Όμως οφείλουμε, έστω από σεβασμό στους προγόνους μας να το περιποιηθούμε λίγο και να το προστατέψουμε από τους κάπηλους που μπορεί να το ζηλώσουν.

Γυρίζεις το μονοπάτι λίγο πίσω και ανεβαίνεις από του Καράμαλη στον Κάτω Μαχαλά, και από εκεί στον Αι-Λια για να αφήσεις το βλέμμα σου να πλανηθεί προς όλα τα σημεία του ορίζοντα. Από εκεί κατεβαίνοντας από την Αγία Παρασκευή, περπατάς στη δημοσιά και φτάνεις στον Άγιο Μάμα, το κακοπατημένο στολίδι στην είσοδο της κωμόπολης, με τις πηγές, το εκκλησάκι, το ιχθυοτροφείο και βέβαια το Μύλο με τη Νεροτριβή και το παλιό Λιοτρίβι.

Αν αντέχουν τα πόδια σου μπορείς να ανέβεις στη Μισοσπορίτισσα,

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

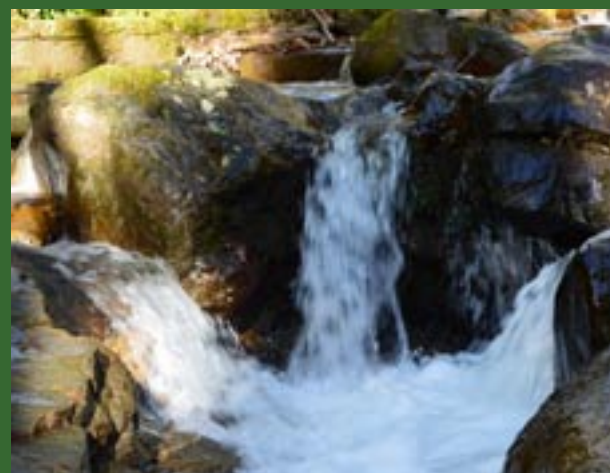
σκαμμένη μέσα στο βράχο, να ανέβεις τα καντηλάκια. Μπορείς επίσης να περπατήσεις στα Ξερικά, στους πρόποδες του Ταύγετου έχοντας θέα προς δυσμάς μέχρι τον Πάρνονα απέναντι.

Και μετά αν κουράστηκες από την τόση ομορφιά, μπορείς να αράξεις στην Αγορά, κάθε ονομασία εδώ έχει τη σημασία της. Το εμπορικό κέντρο της κωμόπολης και της γύρω περιοχής. Έχει ωραία μαγαζιά, παραδοσιακά ή πιο σύγχρονα για να πεις τον καφέ σου ή το ουζάκι ή τσιπουράκι σου με ωραίο μεζέ ή να φας. Μπορείς επίσης να ψωνίσεις στα μαγαζιά..

Κι έκανες μια βόλτα στην κωμόπολη. Και γύρω άλλες απίστευτες ομορφιές σε επόμενο λευκωμά μας..

Κείμενο: Ευγενία Λαμπή

Φωτο: Γ. Λαγανάς

Συμβάντα κατά την περίοδο επιστροφής 1912-1915

Από το ημερολόγιο του Νικολάου Αντωνάκη

Το ημερολόγιο που τηρούσε επί δεκαετίες ο μακαρίτης συμπατριώτης μας Νικόλαος Αντωνάκης αποτελεί σημαντική πηγή πληροφοριών για την εποχή που έζησε. Ψήγματα σε αυτή τη σελίδα.

Προτού έλθωμεν εις Μποέμισαν της Μακεδονίας εμείνομεν κατασκηνωμένοι εις Τούμπαν Θεσσαλονίκης απέναντι του προσφυγικού Συνοικισμού «Συνοικισμός Βενιζέλου» Εκεί δ' εγώ εις τους άνδρας του Εμπέδου Συντάγματός μας κ.λπ. Σωμάτων ως και εις τους εις τα συρματοπλέγματα κρατουμένους επώλουν καθημερινώς πακέτα καπνό και σιγαρέτα αγοράζων ταύτα χονδρικώς εις Θεσσαλονίκην και παραμείναντες εκεί επί δίμηνον σχεδόν εκέρδιζα ικανά εκ των καπνών και σιγαρέτων έχων γεμάτη την σκηνήν μας τοιαύτα, εκούρευα δε και τους άνδρας ως κουρεύς ιατρών εξετασθείς έλαβον άδειαν τεσσαράκοντα ημερών αναρρωτικήν κατά τας 23 Δεκεμβρίου, και μεταβάς εις Οριζάτι εθεώρησα δια την αναχώρησιν μου παρά του 6^{ου} λόχου του 8^{ου} Πεζ. Συντ/τος τα χαρτιά μου, εύρον δ' εις το Γραφείον του λόχου ως σιτιστήν τον συμμαθητήν μου στα παλιά χρόνια εν τω Σχολαρχείω εν Σπάρτη Παναγιώτην Μπέλκαν. Παραμείνας εκεί επί ημέραν τινά ανεχώρησα την επομένην και κατά το εσπέρας δια Μποέμισαν, μαθών δε ότι εις Γοργόπης το Αεροδρόμιον ευρίσκειται ο εξάδελφός μου Γεώργιος Κ. Λαμποδημητρόπουλος σιτιστής εκεί διέμεινα την νύκτα ταύτην καλοπεράσαντες μετ' αυτού με τα σχετικά μας μεζεδάκια κ.λπ. Την επομένην ανεχώρησα λίαν πρωί δια Μποέμισαν. Την

Μεσημβρίαν ως και το εσπέρας παρέμεινα μετά του φίλου μου εκ Παρορίου της Σπάρτης καταγομένου συναδέλφου μου Δεκανέως Παναγιώτου Αλεξανδράκη διευθύνοντος την Διμοιρίαν Διανομών είχε δε εκτός και άλλων στρατιωτών και τον πατριώτην μου εκ Καστανιάς Ηλίαν Αγγελή Ξυδιάν και όστις έβαλε και έβρασε και άγρια χόρτα συλλέξας εις τους αγρούς και με κρέας ψητό τυριά κεφαλίσια και βαρελίσια στο φαγητό μας επεράσαμε θαυμάσια προς δε ούτος μας έφκιασε και ζεστό νερό και ελουσθημεν μετά του φίλου μου Αλεξανδράκη. Εφοδιασθείς με σχετικά του ταξειδίου άρτον κεφαλοτύρι και κονσέρβες απεχαιρέτησα τούτους και ανεχώρησα δια Θεσσαλονίκην. Φθάσας εις Θεσσαλονίκην παρέμεινα εις τον λόχον των αδειούχων Θεσσαλονίκης προσληφθείς εις τα Γραφεία του λόχου ως Γραφεύς κατά την ολιγοήμερον παραμονήν μου εν αυτώ μέχρι της δευτέρας ημέρας της πρωτοχρονιάς 1919. Εν τω λόχω αδειούχον εύρον και τον εξ Αλευρούς καταγόμενον Ηλίαν Γ. Ζιάβραν ή Γιόλακαν Δεκανέα Ιππικού. Καθ' όλας τας ημέρας επέρασα εν τούτω θαυμάσια με τα μεζεδάκια μου εκτός του συσσιτίου εν τω γραφείω είχαν. Την δε πρωτοχρονιά μας έφεραν προς διανομήν εις τους άνδρας εκτός των γλυκισμάτων και του συσσιτίου και οίνον εν βαγένιον περίπου 800 οκτακοσίων οκάδων, ούτινος

και την διανομήν ανέλαβον ως προς τούτο κατ' εντολήν του Αξιωματικού εγέμισα μια δαμιτζάνα κρασί δια το Γραφείον και το υπόλοιπον κρασί εκτός του αναλογούντος εις έκαστον άνδρα έδιδα επανειλημμένως ώστε έφερα τους άνδρας εις ευθυμίαν και ήρχισαν τον χορόν. Την επομένην ήλθον ως αδειούχοι και ο Παναγιώτης Μπέλκας λοχίας μετά του Επιλοχίου Σχοινά. Ως με είδον εις τα Γραφεία ο ως ανωτέρω Παναγιώτης Μπέλκας εξήτησε να φροντίσω να φύγωμεν συντόμως και Σιδηροδρομικώς και όχι ατμοπλοικώς όπερ αμέσως έπραξα, καταρτίσας τας καταστάσεις επιβίβασεως εν τω Σιδηροδρόμω με επικεφαλής Σχοινάν Επιλοχίαν, Μπέλκαν λοχίαν και εγώ, τους ειδοποίησα όπως μεταφέρουν τα πράγματά των εις τον Σιδηροδρομικόν Σταθμόν και εφοδιασθούν με σχετικά δια φαγοπότι και μεταβάς και εγώ αγοράσας και οψάρια τηγανιτά ως και άλλα είδη, εξήτησα τους εν τη καταστάσει άνδρας και επιβιβασθέντες της Αμαξοστοιχίας (Σιδηροδρόμου) ανεχωρήσαμεν δια Λάρισσαν. Εις Λάρισσαν φθάσαντες συνήντησα και τον θείον μου τότε Πρωτοδίκην Ευστάθιον Ν. Παντόπουλον ούτινος εφίλησα την χείρα δώσας εις εμέ και χρήματα. Αναχωρήσαντες εκ Λαρίσσης ήλθομεν εις Αθήνας ένθα συνήντησα τον έτερον θείον μου Κωνσταντίνον Ν. Παντόπουλον Ταγματάρχην μεθ'

ου παρέμεινα τρώγοντες εις το Ξενοδοχείον του φαγητού επίνομεν και κρασάκι εξαιρετικής ποιότητας. Την επομένην μεταβάντες μαζί εις το Φρουραρχείον όπισθεν της Βουλής οδόν Κολοκοτρώνη και θεωρήσας την άδειαν μου, ανεχώρησα με καταστάσεις σιδηροδρομικώς δια Καλάμας, παρέλαβον δε δια το μαγαζί μου Κουρείον μου και μερικά δέματα καπνά. Φθάσας εις Ρούτσι στάσιν πλησίον του Λεονταρίου κατήλθον και εφρόντισα δια να μου φορτώσουν τα πράγματά μου ως και δέματα τσιγάρα και καπνά δια ζών και να καβαλικεύσω εύρον δε τον εκ Γαρδικίου καταγόμενον όστις είχεν έλθει εις Ρούτσι ονοματεπωνύμου Σταθόπουλον ήτο δε ώρα περίπου 4-5 μετά μεσημβρίαν, ήλθομεν δε μετά τούτου εις το χωρίον του, και ως φαγητόν έφκιασε τηγανιτά αυγά τυρί με μπόλικο βούτυρο και εμείναμε την εσπέραν εκείνην εις την οικίαν του. Την επομένην πολλά πρωί ανεχωρήσαμεν δια Καστανίαν. Ελθόντες εις Καστανίαν πατριδα μου και περιποιηθείς τον κ. Σταθόπουλον ούτινος ο εις οφθαλμός ήτο χαλασμένος και πληρώσας και το αγωγήγιόν του προέπεμψα τούτον δια την πατριδα του Γαρδίκι Φαλαισίας ευχαριστήσας τούτον δια την εν γένει περιποίησιν του και συνδρομήν του, διότι ούτος υποχρεωτικώς έκαμε αγωγήγιον ων νοικοκύρης καλός και πολύ καλός άνθρωπος.

Αλληλεγγύη στο συνάνθρωπό μας

Πριν τις Αγίες ημέρες του Πάσχα, κατά τη διάρκεια της Μεγάλης εβδομάδας, με πρωτοβουλία του Εμποροεπαγγελματικού Συλλόγου Καστορείου και μετά

από έκκληση του Δημάρχου Σπάρτης κ. Βαγγέλη Βαλιώτη συγκεντρώθηκαν τρόφιμα, ρούχα, είδη ατομικής υγιεινής και καθαριότητας, παιχνίδια

και βιβλία στην αίθουσα του Συλλόγου Φίλων του βουνού Ταυγέτου «ΛΟΥΣΙΝΑ» στην κεντρική πλατεία Καστορείου, για την ενίσχυση του Κοινωνικού Παντοπωλείου, που τηρεί στη Σπάρτη ο Δήμος Σπάρτης. Όλοι οι τοπικοί φορείς και κυρίως οι κάτοικοι, ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα με προθυμία, με αποτέλεσμα να συγκεντρωθούν ικανές ποσότητες αγαθών, τα οποία και παραδόθηκαν στο Κοινωνικό Παντοπωλείο. Ο Σύλλογός μας βοήθησε με αγορά τροφίμων από τα καταστήματα του Καστορείου αξίας 100 ευρώ.

E.B.

Συνέλευση για το Τεχνικό Πρόγραμμα

Στις 16/07/2015 πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου Μπακή συνέλευση των κατοίκων μετά από πρόσκληση του Τοπικού Συμβουλίου Καστορείου με θέμα την κατάρτιση του τεχνικού προγράμματος έτους 2016 της Τοπικής Ενότητας Καστορείου. Προτάθηκαν, λαμβανομένων υπόψη και των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζει η χώρα μας και ανάλογα με το δι-

ατιθέμενο ποσό, βελτιωτικά έργα μικρού κόστους που αφορούν σε τσιμεντοστρώσεις και διορθώσεις των κεντρικών κοφτρών – δέσεων των αρδευτικών αυλακιών του χωριού μας. Εκείνο όμως που παρατηρήσαμε, όσοι παραβρεθήκαμε στη συνέλευση, ήταν η απουσία των συμπατριωτών μας. Μετρημένοι στα δάχτυλα οι συμμετέχοντες. Ίσως είναι καιρός, να αρχίσουμε στην τοπική μας κοινω-

νία να εμπιστευόμαστε τις διεργασίες και διαδικασίες μέσα στις οποίες μπορούμε να προτείνουμε, να ζητούμε, ακόμη και να απαιτούμε, έργα και παρεμβάσεις που μπορεί να βελτιώνουν τις συνθήκες διαβίωσής μας. Με τη συμμετοχή μας σε αυτές τις διεργασίες και οι τοπικοί φορείς βοηθούνται για επωφελείς αποφάσεις για την Κοινότητά μας.

E.B.

Παγκόσμια διάκριση για τον Άρη Σουλικιά

Ο Άρης Σουλικιάς γιός της Ελένης Κάτζια και του διακεκριμένου ζωγράφου Πωλ Σουλικιά, ακολουθώντας τα χνάρια της φιλομάθειας της μητέρας του και του καλλιτεχνικού ταλέντου του πατέρα του, όντας αρχιτέκτων στο επάγγελμα, σπούδασε κινούμενο σχέδιο στο Πανεπιστήμιο Concordia στον Καναδά. Δείγμα της δουλειάς του η πτυχιακή του εργασία ένα ντοκιμαντέρ, που αφορά στο ιστορικό κέντρο του Μόντρεαλ με

τίτλο «Last Dance on the Main» (ο Τελευταίος Χορός στη Μέϊν), που πρόσφατα, Δήμος και μεγαλοεργολάβοι γκρέμισαν ιστορικά κτίρια του 19^{ου} αιώνα στη Λεωφόρο Saint Laurent (γνωστή και ως Main) του Μόντρεαλ και πώς ένα καμπαρέ κατάφερε και αντιστάθηκε στην αλλοτρίωση του δικού του κτηρίου. Η ταινία διακρίθηκε και επιλέχθηκε ως μία από τις 10 καλύτερες φοιτητικές ταινίες κινούμενων σχεδίων και ήδη

έχει παρουσιασθεί σε φεστιβάλ στην Οττάβα και στο Μόντρεαλ στον Καναδά, στην Καλιφόρνια και στην Βιρτζίνια στην Αμερική, στο Νέο Δελχί στην Ινδία και στη Λειψία στη Γερμανία. Στο νέο του ξεκίνημα του ευχόμαστε καλό ταξίδι στον μαγικό κόσμο των κινούμενων σχεδίων με πολλές, πολλές επιτυχίες και διακρίσεις.

E.B.

Είναι λυπηρό για εμάς τους Καστανιώτες, που αν και διαθέτουμε από τα μετεπαναστατικά χρόνια μια μακρά ιστορία σε πολιτιστικά (πανηγύρι Αγίου Μάμα), αθλητικά (Αθλητικός Σύλλογος Καστορείου), έργα υποδομής (αποχετευτικό Καστορείου γύρω 1890), Εμποροεπαγγελματικά Σωματεία, Γεωργικό-Κτηνοτροφικό Συνεταιρισμό αλλά και πολλά άλλα σωματεία και δρώμενα, τα τελευταία χρόνια πλην ορισμένων που πασχίζουν, είμαστε αδραντοποιημένοι σε ότι αφορά την συμμετοχή μας

στα κοινά και σε ότι γίνεται ή θέλει να γίνει στην τοπική μας κοινωνία. Έχουν γίνει παλαιότερα, αλλά και φέτος ιδιαίτερα εξαιρετικές και ποιοτικές εκδηλώσεις, που αφορούν είτε στην ενημέρωσή μας (διαλέξεις, συζητήσεις, συνεντεύσεις) είτε στην ψυχαγωγία μας (συναυλίες, αθλοπαιδιές, αθλητικές συναντήσεις). Και πέραν από ολίγους, οι υπόλοιποι, στις εκδηλώσεις αυτές, είμαστε απόντες και το χειρότερο δείχνουμε αδιάφοροι σε αυτά που γίνονται. Η αποχή μας, στα όσα γίνονται στον

τόπο μας, δεν είναι θέση. Θέση είναι η συμμετοχή, θέση είναι η κριτική μας στα όσα είδαμε ή ακούσαμε, θέση είναι οι προτάσεις μας για κάτι ακόμη καλύτερο ή διαφορετικό και η πραγματοποίησή τους. Τέλος ας γίνουμε όλοι μας και ο κάθε ένας με την προσφορά του και τη συμμετοχή του, πιο ενεργοί πολίτες, για να είμαστε και αντάξιοι των προγόνων μας και συνεχιστές δημιουργικών παρεμβάσεων.

E.B.

Την Τετάρτη, στις 15 Ιουλίου 2015, οι εθελοντές αιμοδότες της περιοχής μας πρόσφεραν για άλλη μια φορά αίμα για την Τράπεζα Αίματος Καστορείου, που τηρείται στο Νοσοκομείο Σπάρτης, με ευθύνη του Φαρμακοποιού Μπάμπη Μπασκουρέλου. Ας τους είμαστε ευγνώμονες γιατί με την προσφορά τους σώζουν καθημερινά ανθρώπινες ζωές και έχουν εξυπηρετήσει δεκάδες συμπατριώτες μας κατά καιρούς, που έτυχε να χρειαστούν αίμα.

Ο Σύλλογος «Φίλοι βουνού Ταυγέτου «Λουσίνια» και ο Πολιτιστικός Σύλλογος «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» διέθεσαν κατά τις δυνατότητές τους, από 150 ευρώ για την επισκευή των εσωτερικών και εξωτερικών επιχρισμάτων των εκκλησιών της Αγίας Παρασκευής και του Αγίου Ιωάννη στον Αι Μάμα. Επίσης, χρήματα έδωσαν και αρκετοί συμπολίτες μας.

Ο Σύλλογος Φίλων του Βουνού Ταυγέτου «Λουσίνια» στα πλαίσια της κοινωνικής αλληλεγγύης διέθεσε 130 κιλά λάδι στο Ασυλο Ανιάτων.

Η κ. Ελένη Σκρουμπέλου διέθεσε τα χρήματα για την κάλυψη των εξόδων της εγκατάστασης ηλεκτροφωτισμού του μονοπατιού, που οδηγεί στην εκκλησία της Παναγίας της Μισοσπορίτισσας. Η εκκλησία, σημείο αναφοράς για το Καστόρειο, λειτουργήσει για δεύτερη χρονιά, προς ευχαρίστηση όλων των κατοίκων στη μνήμη των Αγίων Αποστόλων. Οι Καστανιώτες αγήφησαν τον φόβο των κατολισθήσεων, φαινόμενο που παρατηρείται συνήθως το χειμώνα και παρακολούθησαν με κατάνυξη τη Θεία Λειτουργία.

Νέο κατάστημα με γεωργικά μηχανήματα, αναλώσιμα υλικά, επισκευές επιδιορθώσεις γεωργικών εργαλείων και μηχανημάτων άνοιξε στην πλατεία ο Βασίλειος Αλημήσης του Κων/νου και της Βασιλικής το γένος Αλειφέρη, συμπληρώνοντας την εμποροεπαγγελματική δραστηριότητα του χωριού μας. Ευχόμαστε καλές δουλειές με επιτυχία και δημιουργικότητα

Καστανιώτικο πολιτιστικό τριήμερο

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε το καθιερωμένο πολιτιστικό τριήμερο με τίτλο «Στου Χρόνου τα Γυρίσματα», που διοργάνωσαν οι Σύλλογοι του Καστορείου, Πολιτιστικός Σύλλογος «Πολυδεύκης», Σύλλογος Φίλων του Βουνού Λουσίνα, Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος Καστορείου, Σύλλογοι Γονέων και Κηδε-

δρόμων στο χωριό μας ήταν η συναυλία, που πραγματοποιήθηκε στις 23/05/2015 η Φιλαρμονική Ορχήστρα του Δήμου Σπάρτης, σε συνεργασία με τον Δήμο και το Νομικό Πρόσωπο Πολιτισμού και Περιβάλλοντος του Δήμου Σπάρτης, για τα 90 χρόνια του Μίκη Θεοδωράκη. Επιλεγμένα τραγούδια από όλα τα

μόνων Γυμνασίου και Δημοτικού Σχολείου, και το Νομικό Πρόσωπο Πολιτισμού και Περιβάλλοντος του Δήμου Σπάρτης.

Το πρόγραμμα πλούσιο και ποιοτικό, περιελάμβανε για πρώτη φορά συναυλία που δόθηκε από τη Φιλαρμονική Ορχήστρα Σπάρτης για τα 90 χρόνια του Έλληνα μουσικοσυνθέτη Μίκη Θεοδωράκη, ιδιαίτερα σημαντικές για την τοπική κοινωνία ενημερώσεις-συζητήσεις από διακεκριμένους ομιλητές, προβολή παιδικής ταινίας για τα παιδιά, έκθεση βιβλίου, παρουσίαση καλλιτεχνημάτων αλλά και διάθεση σπιτικών γλυκών κουταλιού από το «Αγλαΐσμα» της Αγλαΐας Κωσταντέλη-Φασουλοπούλου και αθλητικά δρώμενα για μικρούς και μεγάλους, που περιελάμβαναν τρέξιμο, αυγολοδρομίες, τσουβαλοδρομίες, διεγκυστίδα κ.λπ.

Ναυαρχίδα των πολιτιστικών

χρόνια της μουσικής του δημιουργίας ερμηνεύτηκαν και εκτελέστηκαν με εξαιρετικό τρόπο. Την ορχήστρα διηύθυνε ο πανάξιος μαέστρος αρχιμουσικός Σαράντος Κανελλάκος και την ερμηνεία έκαναν οι τραγουδιστές Τζίνα Βελδέκη και Σπύρος Κουτσοβασίλης. Έκπληξη ήταν η μικρή κόρη του Σ. Κανελλάκου Ηλέκτρα που ερμήνευσε άριστα την «Μυρτιά». Την παρουσίαση στην εκδήλωση, έκανε η κ. Βίλη Κακαφλίκα και η κ. Ελένη Μεντή, Δημοτική Σύμβουλος, μίλησε για τη ζωή και το έργο του Μίκη Θεοδωράκη. Η ίδια συναυλία παρουσιάστηκε από τη Φιλαρμονική Σπάρτης στο Σαϊνοπούλειο Αμφιθέατρο στη Σπάρτη, στις Καρυές (Αράχοβα) και στο Ξηροκάμπι. Σημειώνουμε ότι είναι η πρώτη φορά που η Φιλαρμονική Ορχήστρα βγαίνει έξω από τα όρια της πόλης της Σπάρτης. Στη συναυλία παραβρέθηκε ο Δήμαρχος Σπάρτης

κ. Βαγγέλης Βαλιώτης, μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, εκπρόσωποι από το Νομικό πρόσωπο Πολιτισμού και Περιβάλλοντος του Δήμου, εκπρόσωποι τοπικών φορέων, ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου κ. Γ. Οικονομάκης, τα μέλη κ.κ. Βασίλης Λαγανάς και Παναγ. Βουρδούσης, διακεκριμένοι συμπολίτες μας και πολύς κόσμος. Η Φιλαρμονική Ορχήστρα της Σπάρτης ιδρύθηκε το έτος 1895 από το Σπαρτιατικό Γυμναστικό Σύλλογο και από τότε μέχρι σήμερα υπηρέτησαν σε αυτήν,

των καμένων εκτάσεων από την πυρκαγιά του 2007, αλλά και από άλλες προηγούμενες.

Τέλος ο Δασολόγος και ερευνητής κ. Φώτης Ξυστράκης μας μίλησε για τη βλάστηση του Ταυγέτου, την βιοποικιλότητα της περιοχής και το υπάρχον οικοσύστημα ανά υψομετρική ζώνη. Στο τέλος ακολούθησε εποικοδομητική συζήτηση, τέθηκαν ερωτήσεις και δόθηκαν απαντήσεις. Ένα από τα αιτήματα ήταν το χωριό μας να ενημερώνεται τακτικά για θέματα που άπτονται της δασικής

ως διευθυντές, αξιολογοί μουσικοί και αρχιμουσικοί. Από το 1990 τη διεύθυνση της Φιλαρμονικής έχει αναλάβει ο Αρχιμουσικός Σαράντος Κανελλάκος. Σήμερα απαρτίζεται από 60 μουσικούς και 40 μαθητές, που συνθέτουν την Μπαντίνα της Φιλαρμονικής Σπάρτης.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασε η ημερίδα που αφορούσε στο βουνό και το δάσος, που πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 24/05/2015.

Ο Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης Όρους Πάρωνα-Υγροτόπου Μουστου κ. Δημήτριος Μήλιος μας ενημέρωσε για τη σημασία και τις δραστηριότητες του φορέα στην προστατευόμενη περιοχή όρους Πάρωνα και του υγροτόπου Μουστου.

Ο Προϊστάμενος του Δασαρχείου Καλαμάτας, στην ευθύνη του οποίου υπάγεται το βουνό και το δάσος μας, κ. Σταύρος Κατσιπόδας, και ο κ. Παναγ. Αγγελόπουλος, στέλεχος Διεύθυνσης Δασών Μεσσηνίας μίλησαν με αρκετά περιεκτικό τρόπο για την προστασία και τη διαχείριση του Ταυγέτου. Ακούσαμε για τα δασικά προβλήματα της περιοχής, τις παρεμβάσεις του Δασαρχείου με τα περιορισμένα κονδύλια που διαθέτει για την πυροπροστασία, το φύτεμα

μας περιφέρειας. Τον συντονισμό της ημερίδας έκανε ο Θανάσης Δημητράκοπουλος. Παράλληλα δύο κυρίες υπάλληλοι του Φορέα Διαχείρισης Όρους Πάρωνα-Υγροτόπου Μουστου έδωσαν την ευκαιρία στα παιδιά να ζωγραφίσουν και να εκφραστούν καλλιτεχνικά για την χλωρίδα και πανίδα του βουνού.

Υπερηφάνεια και ευγνωμοσύνη για τους προγόνους μας αισθανθήκαμε με την ομιλία του καθηγητή Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Δημητρίου Σπαντίδου, που καταγόταν από τον Άγιο Κωσταντίνο, το Σάββατο στις 25/07/2015. Το θέμα της ομιλίας ήταν «Οι αγωνιστές της Επανάστασης του 1821 από την Καστανιά και τη γύρω περιοχή». Στην ομιλία αναφέρθηκαν τα ονοματεπώνυμα των αγωνιστών και οπλαρχηγών και τα πεδία μαχών στα οποία αγωνίστηκαν. Επίσης προβλήθηκαν έγγραφα και πιστοποιητικά που αποδεικνύουν την εγκυρότητα των όσων αναφέρθηκαν. Η ομιλία ήταν μέρος της ενδελεχούς και διεξοδικής έρευνας του κ. Σπαντίδου για την εύρεση των Αγωνιστών της Επάνω Ρίζας του Ταυγέτου και την ανάδειξη της συμβολής τους στην Επανάσταση.

ΕΒ

Οι δάσκαλοι και τα παιδιά του Δημοτικού Σχολείου σε συνεργασία με τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του Δημοτικού και Νηπιαγωγείου Καστορείου, πραγματοποίησαν την Πέμπτη, 18 Ιουνίου 2015, εκδήλωση με τη λήξη του Σχολικού έτους στο προαύλιο του Σχολείου. Το πρόγραμμα ήταν πλούσιο σε θέματα και δραστηριότητες. Ξεκίνησε με την ενημερωτική ομιλία από την κοινωνική λειτουργό κ. Κατερίνα

Καργάκου με θέμα « Η σχολική βία και ο σχολικός εκφοβισμός». Ακολούθησαν θεατρικά σκετς από τα παιδιά και παραδοσιακοί χοροί από τμήμα της Χορευτικής Ομάδας του «Πολυδεύκη». Στον χώρο υπήρξε έκθεση φωτογραφίας από τον Βασίλη Λαγανά. Ακολούθησε μουσική βραδιά με σουβλάκια, μπύρες, κρασί και πολύ κέφι από μικρούς και μεγάλους.

E.B.

Μπαίνοντας το Καλοκαίρι άρχισαν να γιορτάζουν, όπως κάθε χρόνο και τα ξωκλήσια μας. Πρώτο το εκκλησάκι του Μάη Θανάση, όπου ο Νίκος Νικητάκης και φέτος πρόσφερε μεζέ μαγειρεμένο με παραδοσιακή συνταγή, προς ευχάριστη έκπληξη του εκκλησιάσματος, παστό χοιρινό μαγειρεμένο με φρέσκα κουκιά. Το κρασί, όπως κάθε χρόνο και φέτος ήταν προσφορά του Βασίλη Γαρυφάλλη. Ακολούθησε η γιορτή του Αγίου Πνεύματος στην Αγία Τριάδα στο Καστρί, και μετά η γιορτή Αγίων Αποστόλων στην Παναγία τη Μισοσπορίτισσα. Στη γιορτή των Αγίων Θεοδώρων, στα Σερβείκια, οι Γυναίκες του Καστρίου, της

Νέας Λιβεράς και των Σερβέικων πρόσφεραν μεζέ και γλυκίσματα. Λίγο αργότερα το βουνό κάλεσε τους Καστανιώτες να γιορτάσουν της Αναλήψεως στην Παναγίτσα και της Αγίας Μαρίνας στον Άγιο Δημήτριο στη Μπρουσάκα. Στις 20 Ιουλίου γιόρτασε και ο Προφήτης Ηλίας και μετά το εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής, που και εκεί οι γυναίκες πρόσφεραν γλυκίσματα. Γιόρτασε και ο Αι Γιάννης στον Αι Μάμα του Αγίου Παντελεήμονος και μας θύμισε το μεγάλο πανηγύρι που γινόταν εκεί. «Χαρά Θεού» στα ξωκλήσια μας το Καλοκαίρι, χαιρόνται και αγιάζονται με τη Θεία Λειτουργία οι τόποι μας.

E.B.

Ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος Καστορείου διοργάνωσε και πραγματοποίησε με επιτυχία μονοήμερη εκδρομή στις 17/05/2015 στο Λουτράκι, τη Λίμνη Βουλιαγμένης και το Ηραϊόν Περαιχώρας. Οι εκδρομείς περιηγήθηκαν στα αξιοθέατα της περιοχής στα οποία συγκαταλέγονται η πανέμορφη Λίμνη Βουλιαγμένης, η Ι.Μ. του Οσίου Παταπίου και το Ηραϊ-

ο, που ήταν μεγάλο θρησκευτικό κέντρο στην αρχαιότητα, με το Ιερό της Ακράϊας - Λιμενίας Ήρας. Ήταν μια καλή απόδραση για τους συμμετέχοντες και ευκαιρία να συμπάγουν όλοι μαζί στη ψαροταβέρνα «ο Γιάννης» στη γραφική παραλία του Λουτρακίου.

E.B.

Το Αγλαίσμα το νέο κατάστημα στην Πλατεία Καστορείου.

Τις καλλιτεχνικές της δημιουργίες εναπόθεσε στο κατάστημα ή καλλιτεχνικό εργαστήρι, με την επωνυμία «Αγλαίσμα», η καλλιτέχνης Αγλαΐα Κωσταντέλη Φασουλόπουλου, το οποίο λαμπρύνει και κοσμεί, εδώ και λίγο καιρό, την κεντρική πλατεία του Καστορείου. Είναι ένα κατάστημα που έλειπε από το χωριό μας. Δημιουργήματα καλλιτεχνήματα φτιαγμένα με αστείρευτη έμπνευση και φαντασία, εκτίθενται στο κατάστημα και διατίθενται σε λογικές τιμές. Ο επισκέπτης του χωριού μας, αλλά και οι συντοπίτες μας, είναι βέβαιο ότι θα βρουν στη μεγάλη ποικιλία των δημιουργιών αυτό που θέλουν. Πίνακες ζωγραφικής, ζωγραφική χειρός σε καπέ-

λα, τσάντες, παπούτσια αλλά και σε μπλούζες, μικρά χρηστικά αντικείμενα σωστά στολίδια, ζωγραφισμένα αυγά στρουθοκαμήλου, καθρέπτες και πολλά άλλα θα δούμε στο κατάστημα που θα κεντρίσουν την αγοραστική μας διάθεση. Στο πέρασμά μας από το Αγλαΐσμα η καλλιτέχνη με ευγένεια αλλά και θέρμη για το έργο της, μας ενημέρωσε και μας έδειξε τις δημιουργίες της. Στο ερώτημά μας πώς τα προλαβαίνει όλα μας δήλωσε ότι το όλο έργο της πραγματοποιείται με την αμέριστη συμπαράσταση και βοήθεια του συζύγου της Θανάση Φασουλόπουλου. Στην Αγλαΐα Κωσταντέλη-Φασουλόπουλου μητέρα, εργαζόμενη και ποιήτρια του λόγου και της τέχνης ευχόμαστε δύναμη, καλή επιτυχία και καλή συνέχεια σε ότι επιχειρεί. E.B.

Η Αγία Τριάδα Παρδαλίου

Βρισκόμαστε στο Παρδάλι, σε έναν από τους πιο μικρούς αλλά γραφικούς και συγκροτημένους οικισμούς της βόρειας Λακεδαιμόνας, που προβάλλει με το δικό του τρόπο το κοινωνικό του προφίλ σε κάποιες σημαντικές στιγμές του χρόνου.

Μια από αυτές τις ενδιαφέρουσες στιγμές είναι ο εορτασμός της Αγίας Τριάδας.

Με τον γειτονικό οικισμό της ιστορικής Πελλάνας αποτελούμε τα μοναδικά χωριά του κάμπου αυτής της αξιόλογης γεωγραφικής περιφέρειας, συνδεόμαστε μαζί του με δεσμούς συγγένειας και φιλίας και ακολουθούμε σχεδόν από κοινού τις παραδοσιακές συνήθειες της τοπικής μας κοινωνίας.

Οι αναμνήσεις μας, βυθίζονται στο μακρινό παρελθόν και μας μεταφέρουν κοντά σε προσφιλή μας πρόσωπα, που δεν υπάρχουν πια ανάμεσά μας. Μας μεταφέρουν σε κόσμους που συνδέονται με τα παιδικά μας χρόνια και με γεγονότα που σημάδεψαν τη ζωή μας και εξακολουθούν να φωτίζουν τα βήματά μας.

Στο έμπα αυτού του μικρού οικισμού από Πελλάνα, δεξιά πάνω από τη μεγάλη στροφή και σε απόσταση εκατόν περίπου μέτρων από το πρώτο σπίτι, εκεί όπου παλιότερα δέσποζαν με την παρουσία τους τα τρία πέτρινα αλώνια, πάνω σε μικρό λόφο ανάμεσα σε πολύ πράσινο και σε αιωνόβια δέντρα, πεύκα και κυπαρίσσια, στέκει ταπεινά το εκκλησάκι της Αγίας

Τριάδας.

Για λόγους ιστορικούς και μόνο θα πρέπει να αναφερθεί, ότι στις παρυφές αυτού του μικρού λόφου είναι εγκατεστημένο το υδραγωγείο του χωριού.

Ο Ναός της Αγίας Τριάδας σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες κτίστηκε το έτος 1922.

Θυμούμαστε με νοσταλγία τα μαθητικά μας χρόνια, τότε λίγο πριν τη λήξη του σχολικού έτους, όταν όλα τα μαθητούδια του χωριού, με τη συνοδεία του δασκάλου μας ανηφορίζαμε το δρόμο που οδηγούσε στο γραφικό ξωκλήσι.

Θυμούμαστε ακόμη τους ατέλειωτους χορούς, που ακολουθούσαν μετά το τέλος της θείας λειτουργίας. Τότε που οργανοπαίκτες ντόπιοι, αλλά και από τα γύρω χωριά με απίστευτα μουσικά ακούσματα έδιναν έναν ιδιαίτερο τόνο στη γιορτή της ημέρας.

Αναφερόμαστε σε κάποιους από αυτούς, που μπορούμε να θυμούμαστε, στους Γκέκο, Παραβάσιλα και Γρ. Βορίλα στο κλαρίνο, στους Ανδρέα Καλαβρυτινό και Βούλγαρη στο βιολί, στον Αλούπη στο λαγούτο και στους Γιώργο Αναγνωστόπουλο και Γιώργο Βέργαδο στην κιθάρα. Κάποιοι από αυτούς υπήρξαν και καλλιφώνοι και διέθεταν αρκετά πλούσιο ρεπερτόριο στο δημοτικό μας τραγούδι.

Θυμούμαστε επίσης, ότι από την εκδήλωση δεν έλειπαν τα καλά κρασιά του τόπου μας και οι νόστιμοι μεζέδες που σερβίρονταν με πολύ μεράκι από κάποιους «μερακλήδες» του χωριού

μας, που είχαν στημένη τη πραγμάτειά τους κάτω από τους ίσκιους των δένδρων.

Στο Ναό της Αγίας Τριάδας φυλασσόταν επί πολλά χρόνια η εικόνα του Αγίου Χαράλαμπου, προστάτη του χωριού, δωρεά της Πετρούλας Ν. Ζάβρα, μέχρις ότου μεταφερθεί και τοποθετηθεί μόνιμα το 1981 στον φερόνυμο Ναό, που ευρίσκεται σε περιοπτη θέση του κάμπου του χωριού.

Φέτος, η γιορτή της Αγίας Τριάδας, κάτω από ιδανικές για την εποχή καιρικές συνθήκες, τιμήθηκε από ένα μεγάλο πλήθος κόσμου, που συνέρρευσε από τους γειτονικούς οικισμούς και ιδιαίτερα από τον οικισμό της Πελλάνας.

Μεγάλη επίσης υπήρξε η συμμετοχή των Παρδαλιωτών της διασποράς.

Η θεία λειτουργία τελέστηκε από τον εφημέριο της Κοινότητας κ. Αγαθάγγελον Αρβανίτην με τη συμβολή των ιεροψαλτών, του κ. Κων/νου Σμυρνιού ιεροψάλτη Καστορείου, του κ. Νίκου Μιχαλόχρηστα και του κ. Σταύρου Μαχαίρα.

Το κήρυγμα της ημέρας έγινε από τον λαϊκό κήρυκα της Ιεράς Μητροπόλεως Μονεμβασίας και Σπάρτης, καθηγητή κ. Στ. Μαχαίρα, ο οποίος με λόγια εμπνευσμένα αναφέρθηκε στο βαρυσήμαντο γεγονός της επιφοίτησης του Αγίου Πνεύματος στους μαθητές του Κυρίου, λίγο μετά την Ανάστασή του, μεταφέροντας συμβολικά το νόημα της γιορτής στο σήμερα, όπου το έθνος ολόκληρο και η ελληνική κοινωνία στο σύνολό της δοκιμάζονται σκληρά κάτω από ιδιαίτερα αντίξοες συνθήκες.

Τον πατέρα Αγαθάγγελο, τους ιεροψάλτες και το εκκλησίασμα ευχαρίστησε από καρδιάς ο αγαπητός φίλος, ιεροψάλτης, δάσκαλος και συμπατριώτης μας κ. Νίκος Μιχαλόχρηστας.

Μετά το τέλος της θείας λειτουργίας ακολούθησε η κλήρωση πολλών δώρων, η προσφορά γλυκών από τις κυρίες του χωριού και η ανταλλαγή ευχών ανάμεσα στο πλήθος των προσκυνητών.

Η συνέχεια δόθηκε στα καφενεία του χωριού για τον καθιερωμένο καφέ και η υπόσχεση και η ευχή, ότι θα ξαναβρεθούμε!

Χρόνια πολλά και καλά!

Νίκος Μοιράγιας
Συνταξιούχος Ο.Τ.Ε.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Η **Αγγελική Τζωρτζάκη** του Θάνου έλαβε το πτυχίο της με άριστα στο Τμήμα Μηχανικών και Αεροναυπηγών του Πανεπιστημίου Πατρών.

Η **Βασιλική-Μαρία (Βανέσσα) Ερμήλιου** του Παναγιώτη έλαβε το πτυχίο της με άριστα (πρώτευσε και έλαβε υποτροφία για Μάστερ) στο Τμήμα της Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΠΕΛΛΑΝΑΣ ευχαριστεί θερμά τους χορηγούς της: Λαγανά Γιάννη του Χρ. Μουτή Τάκη του Κων/νου Κουτρομπή Γεώργιο του Πανάγου Λέγο Τάκη του Παρασκευά Παρασκευόπουλο Νίκο του Ιωάννη Φρουτζή Ανδρέα του Παν. Φρουτζή Γεωργία του Παναγιώτη Σταυρόπουλος Βασίλειο του Ιωάννη Σταυροπούλου Βασιλική του Βασιλείου Λαμπή Ευγενία του Νικ. Γιαννακάκη Ηλία του Νικολάου Κοινιδισιώτη Γεώργιο του Κων/νου

ΧΟΡΗΓΟΙ

Από το βιβλιοπωλείο Ναυτίλος, 15 ευρώ από την πώληση βιβλίων.
Από την γραμματέα του Πολύδωρα, 15 ευρώ.
ΡΑΡΑΣΤΑΘΗΣ ΝΤΙΝΟΣ 30 ευρώ
DIPARIS JOHN 13,27
GENOVEZOS JOHN 46,55
STAN GERMANOS 30
MARKOS EUGENIA 30
ΡΑΡΑΣΤΑΘΗΣ ΝΤΙΝΟΣ 30
ΖΑΒΡΑΣ ΑΘΑΝ. 25
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝ 5
ΒΑΣ. & ΠΟΤΑ
ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ 50
ΣΥΚΑΡΑΣ ΧΡ 25

Το Αρδευτικό στην Κουτσουρούμπα

Το νερό μπήκε «στον σωλήνα» και δόθηκε λύση στο πρόβλημα της άρδευσης, που χρόνια ταλαιπωρούσε τους κτηματίες της περιοχής. Με προσωπική παρέμβαση του ίδιου του Δημάρχου κ. Βαγγέλη Βαλιώτη, κατόπιν ενημέρωσής του από τους ενδιαφερόμενους συμπολίτες μας, τοποθετήθηκε αρδευτικός σωλήνας 700 μέτρων, με προοπτική επέκτασής του για την κάλυψη των αρδευτικών αναγκών του συνόλου της συγκεκριμένης περιοχής. Η εργασία έγινε με την επιστασία και προσωπική εργασία του Αντιδημάρχου κ. Ευάγγελου Νικολακάκη. Ιδιαίτερα σημαντικός ήταν ο ρόλος των κτηματιών της Κουτσουρούμπας με την προσωπική τους εργασία. Στο έργο και ο πανταχού παρών Τοπικός Σύμβουλος κ. Βασίλης Λαγανάς, καθώς και ο Πρόεδρος του Τοπικού κ. Γεώργιος Οικονομάκης. Η εγκατάσταση αυτή δεν καλύπτει μόνο τις αρδευτικές ανάγκες της περιοχής, αλλά και, ο μη γένοιτο, τις ανάγκες πυρόσβεσης και ανεφοδιασμού πυροσβεστικών οχημάτων.

E.B.

Ταΰγετος SOS Όχι στο περιβαλλοντικό έγκλημα

Στα μέσα του Ιουνίου σε μια τυχαία αναζήτηση στο διαδίκτυο για να βρω πληροφορίες για την Γραμμένη Πετρά (κορυφή του Ταΰγету) είδα μια ανάρτηση που με έβαλε σε υποψία έλεγε: Ρ.Α.Ε., έκδοση αδείας για Ανεμογεννήτριες στην θέση Πυργάκι (Βορδωνιάτικο) Ξεροβούνα (Σουσιανίτικο) και Γραμμένη Πέτρα.

Αναζητώντας την άδεια παρατηρώ ότι δίνεται άδεια στην «Βελανιδιές ΑΕ» για την εγκατάσταση 24 ανεμογεννητριών των 2MW με συνολική ισχύ 48 MW.

Η παραγωγή ενέργειας από τις ανεμογεννήτριες είναι φιλική στο περιβάλλον και βοηθά τον πλανήτη να μην καταστρέφεται από την χρήση στερεών καυσίμων (πετρέλαιο, άνθρακα, κ.λπ).

Ανεμογεννήτριες είναι εγκατεστημένες σε πολλά μέρη της

πατρίδας μας και δίνουν δουλειά στον τοπικό πληθυσμό και έσοδα στην τοπική κοινωνία και έχουν χωροθετηθεί σε μέρη που δεν επηρεάζουν το περιβάλλον και δεν το καταστρέφουν.

Όμως εδώ έχουμε να κάνουμε με αδειοδότηση για την εγκατάσταση ενός πάρκου από ανεμογεννήτριες, στην κάρδια του δάσους του Ταΰγету, σε περιοχή που έχει υποστεί καταστροφικές πυρκαγιές το 1998 και το 2008.

Για να εγκατασταθούν οι ανεμογεννήτριες πρέπει να ανοίξουν δρόμοι μεγάλοι μέσα στο δάσος για να περάσουν φορτηγά τεράστια που θα τις μεταφέρουν, να πέσουν τσιμέντα για την εγκατάστασή τους, και θα πρέπει να χαραχτεί δίκτυο μέσα στο δάσος πάνω από 20 χιλιόμετρα για να μεταφέρουν το ρεύμα στο δίκτυο της ΔΕΗ.

Όσοι έχουμε εικόνα του τοπίου στις Βασιινιές θα πρέπει να το ξεχάσουμε καθώς και την επίσκεψη στο δάσος.

Έκπληξη προκαλεί η άγνοια της τοπικής αυτοδιοίκησης, είναι σίγουρο ότι είχε φτάσει έγγραφο στον Δήμο και του έχει ζητηθεί η έκφραση γνώμης άλλα δυστυχώς πέρασε το λιγότερο απαρατήρητο.

Τι κάνουμε τώρα;

Ο Ταΰγετος κινδυνεύει, είναι έγκλημα η εγκατάσταση ανεμογεννητριών σε ένα παρθένο δάσος, αν αφήσουμε να γίνει αυτό το περιβαλλοντικό έγκλημα σε λίγο θα γεμίσουν οι κορυφές και οι ραχούλες από ανεμογεννήτριες.

Ο Ταΰγετος κινδυνεύει, σε αυτά τα κορφοβούνια που στέκουν περήφανα μέσα στους αιώνες δεν τα πάτησε πόδι Τούρκου, ο Ιμπραήμ ούτε διανοήθηκε να ανέβει εκεί που τα πάταγε ο Κολοκοτρώνης και ο Νικηταράς.

Την Κατοχή δεν τόλμησαν οι Γερμανοί να κάνουν βήμα πάνω στα μονοπάτια του, εκεί που οι αγωνιστές της Εθνικής αντίστασης είχαν τα λημέρια τους και κτύπαγε η κάρδια της αδούλωτης Ελλάδας. Ο Ταΰγετος σε όλες τις δύσκολες στιγμές του χωριού μας ήταν το καταφύγιο του τοπικού πληθυσμού.

Όταν ο Ιμπραήμ έκαιγε και ρήμαζε τον κάμπο του χωριού, όλα τα γυναικόπαιδα ανέβηκαν στο βουνό, ήταν ο Ταΰγετος που

άνοιξε τις φτερούγες του και έσωσε το χωριό από τη σφαγή.

Όταν οι Γερμανοί το Φλεβάρη του 1944 άλλα και τον Ιούνιο του 1944, έκαναν τις μεγάλες επιδρομές καίγοντας και σκοτώνοντας, πάλι το χωριό ανέβηκε στον Ταΰγετο και αυτός για άλλη μια φορά μας γλύτωσε από το κακό Ο Ταΰγετος κινδυνεύει, ζητά την συμπαράστασή μας, στέκει εκεί αγέρωχος και μας γνώφει, το ξέρει ότι δεν θα τον αφήσουμε μόνο του τη δύσκολη στιγμή, δεν θα βρεθεί Καστανιώτης που θα σιωπήσει εμπρός στο έγκλημα που πάει να γίνει.

Πατριώτες όπου και να βρίσκεστε, στο χωριό, σε όποια γωνιά της Ελλάδας, στην Αμερική, στον Καναδά, στη μακρινή Αυστραλία, ας πούμε όλοι ένα βροντερό ΟΧΙ στο περιβαλλοντικό έγκλημα.

Ας βοηθήσουμε όλοι όπως μπορούμε, για να περπατάμε στις κορυφές του περήφανα, να μπορούμε να βλέπουμε τις ράχες και τα φαράγγια του και τους αετούς που φωλιάζουν στα βράχια του, χωρίς να ντρεπόμαστε ότι σιωπήσαμε και να χαϊρόμαστε που του ανταποδώσαμε αυτό το λίγο, στα τόσα που αυτός έχει προσφέρει στον τόπο μας.

Χαίρε Ταΰγετε με τις περήφανες κορυφές σου, δεν είσαι μόνος.

Γ. Λαγανάς
gld@otenet.gr

Κηροπλαστική: Μια τέχνη με μακραίωνη ιστορία

Ξετυλίγοντας το νήμα των παραδοσιακών επαγγελματιών και ασχολιών, θα βρεθούμε σ' ένα κόσμο μακρινό, ξεχασμένο στο παρελθόν, όπου θα διαπιστώσουμε τις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν τότε οι άνθρωποι χωρίς τα μέσα που διαθέτουμε εμείς σήμερα αλλά παράλληλα θα θαυμάσουμε κιόλας την επινοητικότητα τους ώστε να μπορέσουν να εκμεταλλευτούν αυτά που τους έδινε η φύση καθώς επίσης και τις φυσικές ενέργειες. Αναπόσπαστο κομμάτι της λαογραφικής Ελληνικής κληρονομιάς είναι τα επαγγέλματα που ασκούσαν για αιώνες ολόκληρους οι Έλληνες. Ακόμα κι αν έχουν σιγά-σιγά εκποτιστεί, τα επαγγέλματα αυτά αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της Ελληνικής παράδοσης.

Το πρώτο και τελευταίο κηροπλαστέιο

Η Τέχνη της κηροπλαστικής ήταν μια οικογενειακή υπόθεση.

Ήταν δημιουργική αλλά και ιδιαίτερα κοπιαστική δουλειά.

Μου είπαν ο Στάθης και η Ελπινίκη Παρασκευοπούλου, σε μια κουβέντα που είχαμε και μου εκμυστηρεύτηκαν τον τρόπο και τα υλικά που χρησιμοποιούσαν για την παρασκευή των κεριών. Για πάρα πολλά χρόνια με διάθεση δημιουργική έκαναν αυτή την τέχνη, δουλειά.

Οι συνθήκες ήταν δύσκολες, και οι ώρες που χρειαζόνταν πάρα πολλές.

Όλοι θυμόμαστε αυτήν τη μυρωδιά του κεριού ή το κεριό της Λαμπρής που μας έφερναν οι νουνοί μας.

Υλικά για την παρασκευή Παραφίνης και στεατίνης
υπό μορφήν πλάκας σε χρώμα λευκό, προσθέταμε κίτρι-

νη σκόνη ώχρας όταν θέλαμε να βγούν

κίτρινα κεριά, και όταν αλάζαμε χρώμα προσθέταμε το ανάλογο χρώμα.

Διαδικασία

Υπήρχε το χαρανί-γκάζι

Σε αναμμένη φωτιά βάζαμε 10% νερό

30% στεατίνη (στερεωτικό)

70% παραφίνη (υποκατάστατο πετρελαίου)

Στο νερό διαλύαμε την παραφίνη και προσθέταμε τη στεατίνη και το διατηρούσαμε στους 70 βαθμούς, γενικά σε χαμηλή θερμοκρασία.

Στην ανέμη βάζαμε ένα τελάρο ειδικά διαμορφωμένο και το γεμίζαμε με φυτίλια, και αυτά τα τελάρα τα βουτούσαμε στο έτοιμο υλικό. Το κάθε τελάρο ανάλογα με το μέγεθος που ήθελες το κεριό το βουτούσες περισσότερες φορές. Τα τελάρα τα κρεμούσαμε στο γύρο που ήταν σταθερός στη βάση αλλά το επάνω μέρος γυρνούσε, για να μπορέσουν να στεγνώσουν εύκολα τα υλικά του τελάρου. Όταν στέγνωσαν, από τη μιά μεριά αφήναμε το φυτίλι και από την άλλη το κόβαμε, μετά τα απλώναμε μέχρι να στεγνώσουν και να πάρουν την τελική τους μορφή.

Στα γιορτινά σχέδια του Πάσχα, πριν παγώσουν έκαναν χειροποίητα σχέδια.

Κ.Σ.

Η κ. Ιωάννα από το Σούλι Κορινθίας, όταν βρεθήκαμε σε Καστανιώτικο μνημόσυνο, μας μίλησε για το «ψυχοκέρι» που κρατούσαν οι γυναίκες στα μνημόσυνα και το έφτιαχναν μόνες τους. Για το ψυχοκέρι χρησιμοποιούσαν χοντρές βαμβακερές κλωστές, εφτά τον αριθμό, που ίσως είναι συμβολικό. Την κάθε κλωστή χωριστά, την πέραναν τρεις φορές από καθαρό κεριό μέλισσας και την άπλωναν για να παγώσει. Μετά έπαιρναν και τις επτά κλωστές μαζί και τις έστριβαν τόσο, ώστε να γίνει ένα κεριό παχύ όσο ένα δάχτυλο. Στη συνέχεια το μάζευαν σε στενόμακρο κουβάρι που έφθανε το μήκος μιας πιθαμής. Αυτό ήταν το ψυχοκέρι που το έκαιγαν στα μνημόσυνα, την Μεγάλη Πέμπτη, τη Μεγάλη Παρασκευή στον Επιτάφιο, τα Ψυχοσάββατα και γενικά σε ότι αφορούσε τις ψυχές. Η κάθε μια γυναίκα κρατούσε το δικό της ψυχοκέρι. Η κ. Ιωάννα θυμάται τη γιαγιά της που κρατούσε το αναμμένο ψυχοκέρι, το πλάταινε με τον αντίχειρά της και το ξετύλιγε σιγά-σιγά για να καεί.

Κηρέλαιον = είδος αλοιφής εκ κηρού και ελαίου, κερόλαδον (Γαληνός).

Κηρομαστίχα = μίγμα κηρού και μαστίχης (Συμεών Θεός/νίκης)

Κηρόμελι = το μέλι στην κηρήθρα.

Κηρόπισσα = αλοιφή από κεριό και πίσσα (Ιπποκράτης).

Από τη μνήμη της εκκλησίας στη Μπρουσάκα στις 23/08/2015 στα Εννιάμερα της Παναγίας. Στη φωτό ο εκατοντάχρονος Θεοφάνης Μουτής, που έρχεται ανελλιπώς κάθε χρόνο από τον Καναδά προσκυνητής της Παναγίας, του βουνού και του χωριού μας. Ραντεβού κυρ' Θεοφάνη του χρόνου στη Μπρουσάκα με την ευχή να γιορτάζουμε μαζί για πολλά ακόμη χρόνια την «Παναγίτσα».

Αγαπητοί φίλοι και μέλη του «Πολυδεύκη»
Θέλω να σας γνωρίσω ότι ο Σύλλογός μας έχει λογαριασμό στην **ALPHA BANK** με αριθμό **112-002101-399452**.

IBAN .GR90 0140 1120 1120 0210 1399 452

Δικαιούχοι: Ευγενία Λαμπρή, Πρόεδρος, Αικατερίνη Σμυρνιού, Ταμίας.

Σας προτείνουμε να καταθέσετε τη συνδρομή σας, την διαφήμισή σας ή τη χορηγία σας σ' αυτόν το λογαριασμό αναγράφοντας στο έντυπο κατάθεσης τ' όνομά σας.

Μην στέλνετε επιταγές στο όνομα Πολυδεύκης διότι δεν μπορούν να εισπραχθούν.

Σας ευχαριστώ θερμά
Καίτη Σμυρνιού

Μια Καστανιώτισσα στο κέντρο της Ευρώπης

Η Καστανιώτισσα ιατρός Άννα Χιώτη επικεφαλής του κρατικού κέντρου κλινικής και επιδημιολογικής έρευνας και του τμήματος της δημόσιας υγείας του κρατικού Ινστιτούτου Υγείας του Λουξεμβούργου.

Τα τελευταία πέντε χρόνια το Κέντρο Κλινικής και Επιδημιολογικής Έρευνας του κρατικού Ινστιτούτου Υγείας του Λουξεμβούργου

διευθύνεται από την Δρ Άννα Χιώτη και από την 1^η Μαρτίου του τρέχοντος έτους είναι επίσης διευθύντρια του τμήματος Δημοσίας Υγείας. Το Ινστιτούτο Υγείας του Λουξεμβούργου παρέχει εξειδικευμένο έργο πρόληψης και δημόσιας υγείας, και επίσης αναπτύσσει ερευνητική και εκπαιδευτική δραστηριότητα στο πεδίο της δημόσιας υγείας.

Η Δρ Άννα Χιώτη είναι κόρη του αείμνηστου πατέρα Γιωργίου Χιώτη, ο οποίος ήταν εφημέριος στο Καστόρι από το 1970 μέχρι το 1981. Η Άννα γεννήθηκε στην Σπάρτη το 1971, και τα πρώτα γράμματα τα έμαθε στο δημοτικό σχολείο Καστορείου, όπου τελείωσε την Δ' τάξη του δημοτικού. Μετά την εγκατάσταση της οικογένειάς της στο Βέλγιο, φοίτησε στο ιησουιτικό κολέγιο του Αγίου Μιχαήλ των Βρυξελλών και έπειτα στην ιατρική σχολή του καθολικού πανεπιστημίου του Λουβέν. Το πτυχίο ιατρικής το συμπλήρωσε με μεταπτυχιακές σπουδές στη Δημόσια Υγεία

με επίκεντρο την προληπτική ιατρική, το περιβάλλον, τη διατροφή και την κλινική έρευνα. Μετά από τριάμιση χρόνια σαν ασκούμενη γιατρός, αποφάσισε να συνεχίσει την καριέρα της στη φαρμακευτική βιομηχανία προκειμένου να επικεντρωθεί στην κλινική έρευνα. Δούλεψε για το Merck, Sharp & Dohme στον τομέα της καρδιαγγειακής ιατρικής και για την Astra Zeneca στον τομέα της ογκολογίας, όπου οργάνωσε και συντόνισε εθνικές και διεθνείς μελέτες. Στη σημερινή της θέση διευθύνει μια κλινική ερευνητική ομάδα και πολυάριθμα ερευνητικά προγράμματα σε διάφορες θεραπευτικές τομείς. Έχει αναγνωρισθεί για τη δημιουργία της διαδικτυακής πύλης LuxCLIN με σκοπό την ανάπτυξη της κλινικής έρευνας στο Λουξεμβούργο, για την καθοδήγηση των νέων ιατρών στην έρευνά τους, την οργάνωση δημοσίων συνεδρίων και εκδηλώσεων, την επεξεργασία εκπαιδευτικού υλικού και τη δημοσί-

ευση μηνιαίων άρθρων σχετικών με την κλινική έρευνα.

Τον Απρίλιο του 2014 τιμήθηκε για τις προσπάθειές της για τη διάδοση της κλινικής έρευνας με ένα διεθνές βραβείο, το οποίο της παρεδόθη στο San Antonio του Texas.

Το βραβείο "Advancing Public Awareness in Clinical Research Award" απονέμεται σε αναγνώριση της συνεισφοράς του δικαιούχου στην αύξηση της δημόσιας κατανόησης της κλινικής έρευνας και για την προώθηση της κλινικής επιστήμης. Κατά το "Luxembourg Health Summit" το Ιούνιο 2014 τιμήθηκε επίσης για "outstanding contribution to the development of the Luxembourg healthcare and life sciences community". Το βραβείο αυτό δίνεται για εξαιρετική συμβολή στην ανάπτυξη της λουξεμβουργιανής υγειονομικής περίθαλψης και βιοεπιστήμης και για την προώθηση της διεθνούς αναγνώρισης του Λουξεμβούργου σε αυτόν τον τομέα.

75^η ΠΟΣ – Ένας συνοπτικός απολογισμός

Στα πλαίσια της 75^{ης} Πανελληνίας Ορειβατικής Συγκέντρωσης, πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στις 18 & 19 Ιουλίου, ένα γιορταστικό σμιζιμο συνορειβατών από την Ελλάδα και την Κύπρο στην κορυφή του Πάρνωνα, κόντρα στις δυσκολίες των καιρών...

Προϊστορία

Το αίτημα του ΕΟΣ Σπάρτης στην αρχή του χρόνου για την ανάληψη της διοργάνωσης της 75^{ης} Π.Ο.Σ. στον Πάρνωνα, μια τολμηρή πρωτοβουλία, δεδομένης της οικονομικής κατάστασης της χώρας, έγινε αποδεκτή από τον Δήμαρχο Σπάρτης.

Με το κλείσιμο της τραπεζικής στρόφιγγας ήταν σχεδόν αδύνατη η κάλυψη των εξόδων για τη μετακίνηση των ορειβατών απ' όλη την Ελλάδα και η προμήθεια αναγκαίων υλικών για την κατασκήνωση.

Το τελευταίο δεκαήμερο πριν την εκδήλωση, ο σύλλογος συνεργαζόμενος με το Δήμο δημιούργησε το γνωστό μικρό «σποτάκι» <https://www.youtube.com/watch?v=SU5IJ28xypA> που έκανε θραύση στο facebook και στο youtube και οδήγησε σε μια αύξηση της συμμετοχής κατά 25-30%.

Το χρονικό του διημέρου

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

Από νωρίς το μεσημέρι του Σαββάτου, μέσα από την πλήρως σηματοδοτημένη οδική πρόσβαση μέσω Καρών – Βαρβίτσας – Βαμβακούς, άρχισαν να καταφθάνουν οι ορειβατικές αποστολές: Άλλες για να περπατήσουν στις επιλεγμένες διαδρομές (Βαμβακού-Καταφύγιο, Τσιντζίνα – Μονή Αγ. Αναργύρων – Τσιντζίνα και Τσιντζίνα – Μονή Αγ. Αναργύρων – Βέροια), κι άλλες αφού απόλαυσαν τον καφέ τους στα γραφικά χωριά της διαδρομής τους, για να οργανωθούν στο Χώρο Κατασκήνωσης της 75^{ης} Π.Ο.Σ.

Η επαγγελματικού επιπέδου υποδοχή έγινε από την νεανική ομάδα εθελοντών με συντονιστή τον... βετεράνο των διοργανώσεων Γιάννη Σταυρόπουλο.

Οι χώροι κατασκήνωσης κάτω από τη σκιά των πεύκων προετοιμάστηκαν από τη μάχιμη εθελοντική «Μονάδα Αποψιλώσεων».

Η πυκνή και αναλυτική σήμανση οργάνωσε λειτουργικά το χώρο και καθοδηγούσε τους συμμετέχοντες.

Το απόγευμα, (ενώ εξελισσόταν η διανομή του φαγητού στο Καταφύγιο, υπό την εποπτεία του ορειβάτη-εθελοντή-«σεφ των μεγάλων διοργανώσεων» Κώστα Λαγανά), έγινε μουσικοχορευτική εκδήλωση, προσφορά

της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας και του Πολιτιστικού Συλλόγου Βαμβακούς «Νέα Ζωή».

Το βράδυ του Σαββάτου, απηύθυναν χαιρετισμό ο Πρόεδρος του Ε.Ο.Σ. Σπάρτης, ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Βαγγέλης Βαλιώτης και ο Πρόεδρος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβασίας – Αναρρίχησης κ. Δημήτρης Γεωργουλής.

Στη συνέχεια στο παρακείμενο ορεινό στάδιο, μέσα σε απόλυτο σκοτάδι και ησυχία, απόλαυσαν την «Ουρανογραφία» προσφορά της Αστρονομικής Ένωσης Σπάρτης «Διός Κούρου» και του εκλεκτού μέλους της κ. Νίκου Τρεμούλη.

Την Κυριακή, από τα ξημερώματα, άρχισαν οι εναλλακτικές πορείες προς το οροπέδιο «Κάμπος», την κορυφή «Μεγάλη Τούρλα» και το χώρο Συγκέντρωσης της 75^{ης} ΠΟΣ. Οι ορειβάτες απ' όλη την Ελλάδα είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν τον δασωμένο Πάρνωνα.

Ο ισχυρότατος άνεμος δεν επέτρεψε την πραγματοποίηση των χαιρετισμών στην κορυφή που είχε επιλεγεί. Και η ελληνική σημαία μετά βίας μπόρεσε να στερεωθεί εκεί...

Η εκδήλωση έκλεισε με τον Εθνικό Ύμνο και την πατροπαράδοτη ορειβατική ευχή «Πάντα Ψηλά!»

Οι συμμετοχές

Παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες σχεδόν 500 ορειβάτες συγκεντρώθηκαν στον Πάρνωνα: από την Κρήτη, Αττική, Θεσσαλία, Στερεά Ελλάδα, Ήπειρο, Μακεδονία, Πελοπόννησο, Κύπρο, ο Πανελλήνιος Συνδεσμος Βετεράνων Αεροπόρων και τοπικοί σύλλογοι του Κυνοουριακού Πάρνωνα.

Ευχαριστίες

Θερμές ευχαριστίες στη Γενική Συνέλευση των μελών του ΕΟΣ Σπάρτης, στο Δήμαρχο Σπάρτης, στον υπέροχο κόσμο των ορεινών κοινοτήτων του λακωνικού Πάρνωνα, στους συλλόγους της Βαμβακούς, Βαρβίτσας, Βασσαρά, Βεροίων, Βρεσθέων, Γκοριτσάς Τσιντζίνων και Καρυών! Επίσης στην Αντιπεριφερειάρχη Λακωνίας, στους θαυμάσιους εθελοντές της Ελληνικής Ομάδας Διάσωσης – Παράρτημα Λακωνίας, στο Σύλλογο Ραδιοερασιτεχνών Λακωνίας, στα μέλη της Αστρονομικής Ένωσης Σπάρτης, στους χορηγούς της εκδήλωσης, σε όσους βοήθησαν στην πραγματοποίηση της Π.Ο.Σ. καθώς και σε όσους μας τίμησαν με την παρουσία τους!

Β. Γεωργιάδης

Η ελληνικότητα των ποντιακών χορών

Οι πρόσφυγες της Μικρασιατικής Καταστροφής υπήρξαν φυσικοί φορείς ενός πολύμορφου λαϊκού πολιτισμού, που διαμορφώθηκε στις χαμένες τους πατρίδες μέσα από αργές και πολύχρονες ιστορικές διεργασίες. Μια από τις πλέον χαρακτηριστικές εκδοχές του προσφυγικού πολιτισμού υπήρξε αυτός που διαμορφώθηκε στα βόρεια παράλια της Μ. Ασίας, στον ιστορικό Πόντο, απ' όπου έφτασαν στην Ελλάδα διάφορες μορφές εθίμων, σκοπών, ιδιωμάτων και χορών. Στα ποντιακά έθιμα και στις λαϊκές δοξασίες ο λαογράφος θα βρει αρχαιότατα ελληνικά στοιχεία. Στο ποντιακό θέατρο, το τραγούδι και τον όμορφο ποντιακό χορό, όπου η «σέρα» θυμίζει ομηρικούς χρόνους, θα βρει αρχαίες λαϊκές και βυζαντινές παραδόσεις.

στιγμή που ο Σέρα-χορός βαφτίστηκε Πυρρίχιος, προτείνοντας την ελληνικότητα της ποντιακής χορευτικής κουλτούρας στις Δελφικές Γιορτές (1927-1930), ο ποντιακός χορός μετατρέπεται σταδιακά σε μια πηγή δύναμης για τη συνύπαρξη των Ποντίων με τους ντόπιους και το Κράτος. Η ελληνικότητα των ποντιακών λαϊκών χορών αποδεικνύεται πρώτα απ' όλα από τις αναφορές και μαρτυρίες συγγραφέων, όπως ο Ξενοφών «Κάθοδος των Μυρίων, 5ος π.χ. αιώνας», όπου περιγράφεται ο χορός των μαχαιριών, ο Πλάτων και ο Λουκιανός στο έργο του «Περί ορχήσεως», στα τέλη του 2ου μ. χ. αι. έγραψε για τον ποντιακό χορό: «Και σε ότι αφορά τους βακχικούς χορούς που έχουν διαδοθεί στην Ιωνία και ξεχωριστά στον Πόντο (...

ποδάρ' νερόν έβγανε η γης» (αφήγηση). Ο ιδιαίτερος «πολεμικός» χαρακτήρας πολλών χορών του Πόντου μπορεί να εξηγηθεί ίσως από τη θέση που κατείχαν οι Πόντιοι μέσα στο κρατικό σύστημα του Βυζαντίου. Οι περιοχές της Τραπεζούντας δεν πλήρωναν φόρο υποτέλειας στους Βυζαντινούς αυτοκράτορες, ούτε πρόσφεραν άλλου είδους υπηρεσία, εκτός από το ότι εμπόδιζαν τους βόρειους βαρβάρους να προωθηθούν προς τη ρωμαϊκή Ασία. Αυτή η αμυντική – πολεμική ετοιμότητα καθόρισε αποφα-

σμα», τελετουργικός γάμος, περιοχής Άνω Ματσούκας, μοιάζει με τον αρχαίο «γέρανον». Ο χορός «Σέρα-Τρομαχτόν», από την περιοχή Σέρα κοντά στα Πλάτανα Τραπεζούντας, όπου και η λίμνη Σέρα, είναι πολεμικός χορός όμοιος με τον Πυρρίχιο. Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι ο Πυρρίχιος χορός ή Πυρρίχη όρχηση ήταν επινόηση της θεάς Αθηνάς ή των Διοσκούρων και ήταν χορός που χορευόταν από ένοπλους χορευτές. Πολλοί δέχονται ότι επινοητές του χορού αυτού είναι οι Κουρήτες, άγρυπνοι φύλακες του

σιστικά τον τρόπο της ζωής τους και διαμόρφωσε ανάλογα και τον χαρακτήρα των ποντιακών χορών. Οι ποντιακοί χοροί έχουν ένα βασικό γνώρισμα, που συνδέεται άμεσα με τις παραδόσεις του

Δία βρέφους, που χόρευαν γύρω του καλύπτοντας το κλάμα του με τον θόρυβο των όπλων τους και των κρουστών, για να μην τον ακούσει ο Κρόνος. Ο Πυρρίχιος χορός πιθανότατα να προήλ-

Μετά την εκρίζωση από την ασιατική γη και τη σποραδική εγκατάσταση στην Ελλάδα, ο χορός αποτελεί για τους Πόντιους τον «κοινό τόπο» που τους ενώνει ως πολιτισμική ομάδα μέσα και έξω από τον ελλαδικό χώρο, είναι η αφήγηση της ιστορίας του Πόντου, είναι χορός ψυχής. Από τη

) τόσο πολύ κυρίεψε τους ανθρώπους που ζουν στον Πόντο ο χορός, ώστε όπου γίνονταν χορευτικές παραστάσεις, για ολόκληρες μέρες ξεχνούσαν όλα τ' άλλα και παρατηρούσαν μόνο τους χορευτές, που ήσαν άνθρωποι από ευγενικές οικογένειες, οι πρώτοι σε κάθε πόλη». «Όταν εκρούγγε το

Καλλιθέα 1988. Πόντιοι χορευτές με το κρημνή Χρήστη Μητροκρίστηρη

ποντιακού ελληνισμού. Το στοιχείο αυτό είναι η αρχαιοπρέπεια. Ακόμη και οι Τούρκοι ονομάζουν τους ποντιακούς χορούς χορόν. Ο χορός «μαχαιρα» μοιάζει με τον περιγραφόμενο από τον Ξενοφώντα «σιτάλκα». Ο χορός «θύμι-

θε από την Κρήτη ή τη Σπάρτη. Ο γεωγράφος Στράβων από την Αμάσεια του Πόντου αναφέρει ως ευρετή του χορού τον Πύρρο (Νεοπτόλεμο), γιο του Αχιλλέα. Και ο Λουκιανός αναφέρει ρητά ως ευρετή του Πυρρίχιου χορού

τον Νεοπτόλεμο. (Από το βιβλίο του καθηγητή Δημητρίου Αθανασιάδη «Πυρρίχιος Χορός, Σέρα-Τρομαχτόν») Όποια κι αν ήταν η μυθική καταγωγή του Πυρρίχιου, το σίγουρο είναι ότι τον χόρευαν

από μικρά παιδιά. Είναι εσφαλμένη η εντύπωση ότι ο Πυρρίχιος χορεύεται μόνο από άνδρες. Απεικονίσεις αρχαίων αγγείων μαρτυρούν ότι ο μιμητικός αυτός χορός χορευόταν και από γυναίκες και

από τον Εύξεινο Πόντο μέχρι την Κρήτη, ενώ οι Σπαρτιάτες τον θεωρούσαν ένα είδος πολεμικής προπόνησης και τον μάθαιναν

εμφανιζόταν με τρεις μορφές. α). Εξάσκηση χορευτριών. β). Ψυχαγωγία ανδρών σε συμπόσιο ή ψυχαγωγία γυναικών μετα-

ξύ τους στο γυναικωνίτη γ). Θρησκευτικής φύσης χορός για τη λατρεία της Αρτέμιδος. (Βασιλική Κ. Πανάγου, αρχαιολόγος). Αποκλειστικά από γυναίκες χορεύεται η «Τρυγόνα», βουκολικός, αριστερόστροφος, σιγανός χορός περιοχής Ματσούκας. «Ακεί πέρα σ' ορμανόπον, η Τυγόνα, η κορόνα, έστεκεν κι επίνεν ξύλα η Τρυγόνα, η κορόνα...». Στην Ελλάδα οι ποντιακοί χοροί έχασαν τον αυθόρμητο λαϊκό χαρακτήρα τους. Οι χοροδιδάσκαλοι, δίνοντας μεγάλη σημασία στη χορογραφία, άλλαξαν τους ρυθμούς και τον τρόπο παρουσίασης σε ορισμένους χορούς. Π.χ. οι χοροί στον Πόντο στήνονταν σε ανοιχτούς χώρους και οι περισσότεροι ήταν κυκλικοί –αυτό επέτρεπε τη συμ-

μετοχή πολλών ατόμων στο χορό. Στο μέσο του κύκλου στέκονταν οι οργανοπαίχτες ή περιφέρονταν (πάντα στα όρια του κύκλου). Σήμερα οι νεότεροι χορεύουν σε ανοιχτή σειρά – γραμμή καλύτερη σε ότι αφορά την παράσταση ενώπιον θεατών (όπως η παράσταση του Πυρρίχιου στους Ολυμπιακούς 2004) από ότι σε κύκλο κλειστό. Ωστόσο είναι προτιμότερο να χορεύονται και έτσι, παρά να εξαφανιστούν. Χρέος της Πολιτείας αλλά και όλων μας είναι να συμβάλουμε στην προβολή και ανάδειξη της Ποντιακής ιστορίας, στη διατήρηση της παράδοσης και γενικά στην ανάδειξη του ποντιακού πολιτισμού.

Κεμερίδου Βαρβάρα

Οι επιτυγχόντες στις Πανελλήνιες εξετάσεις στα ΑΕΙ και ΤΕΙ

Για μια ακόμη χρονιά το Λύκειο Καστορείου είχε μεγάλη επιτυχία στις Πανελλήνιες εισαγωγικές εξετάσεις στα ΑΕΙ και ΤΕΙ της χώρας μας. Μεγάλη επιτυχία είχαν και τα παιδιά συμπατριωτών μας, που ζούν σε άλλες πόλεις. Οι επιτυγχόντες είναι:

Η **Βλαχάκη Αικατερίνη** του Εμμανουήλ πέρασε στην Αρχιτεκτονική στο Πανεπιστήμιο Πατρών (Λύκειο Καστορείου).

Η **Μανεισιώτη Γεωργία** του Γεωργίου (Αγόριανη) πέρασε στην Αρχιτεκτονική στο Πανεπιστήμιο Πατρών (Λύκειο Καστορείου).

Η **Μπουζιάνη Δήμητρα** του

Πολυζώη (Λογγανίκο) πέρασε στη Σχολή Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών (Λύκειο Καστορείου).

Ο **Φράγκος Δημήτριος** του Σπυρίδωνος (Λογγανίκος) πέρασε στη Σχολή Μηχανικών Αυτοματισμού Τ.Ε. στο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης (Λύκειο Καστορείου).

Η **Ιωάννα Πορφύρη** του Κωνσταντίνου και της Λίτσας Πάντου πέρασε στην Ιατρική Σχολή Κρήτης (Λύκειο Σπάρτης).

Η **Αλεξάνδρα Λαμπράκη** του Παντελή πέρασε στην Παιδαγωγική Σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών (Λύκειο Σπάρ-

της).

Η **Μελίνα Αλιμπέρτη** του Γεωργίου και της Κωνσταντίνης Διπλάρη πέρασε στην Φ.Π.Ψ. του Πανεπιστημίου Αθηνών (Λύκειο Αθηνών).

Η **Ιφιγένεια Γουζέα** του Παναγιώτη και της Λένας Ανδριανού, εγγονή του Αρεοπαγίτη Ευάγγελου Ανδριανού πέρασε στην Ιατρική Σχολή Αθηνών (Λύκειο Κυπαρισσίας).

Ο **Πέτρος Φλαούνας** του Παναγιώτη και της Μαρίας Γιαννίτσα πέρασε στην Κτηνιατρική Σχολή Θεσσαλονίκης (Λύκειο Καλαμάτας).

Η **Βασιλική Προνοΐτη** του Ιωάννου και της Κωνσταντίνης, εγγονή του Σπύρου Τζα-

μούρη στην Παιδαγωγική Αθηνών (Λύκειο Αθηνών).

Την περυσινή χρονιά στις εισαγωγικές Πανελλήνιες εξετάσεις ο **Νικόλαος Προπονάς** εγγονός του Σπύρου Τζαμούρη πέρασε στην Γυμναστική Ακαδημία στην Αθήνα (φοιτά ήδη στο 2^ο έτος).

Συγχαίρουμε τα παιδιά και τους ευχόμαστε να έχουν επιτυχία στο νέο ξεκίνημα της ζωής τους, και με το καλό να περατώσουν τις σπουδές τους. Άξιοι συγχαρητηρίων είναι οι γονείς τους και οι καθηγητές τους που υπήρξαν αρωγοί και συνοδοιπόροι στην προσπάθειά τους.

Ε.Β.

Τουριστική ανάπτυξη του Δήμου Σπάρτης

Έχουμε γράψει και σε προηγούμενα τεύχη για τις δραστηριότητες της Επιτροπής Τουριστικής Ανάπτυξης του Δήμου Σπάρτης, στην οποία είναι Πρόεδρος ο Χρήστος Κ. Αλεξιάκος. Στο πλαίσιο αυτό σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε η έρευνα «Χτίζοντας την τουριστική ταυτότητα του Δήμου Σπάρτης». Στα χέρια μας έχουμε την έκθεση της έρευνας, η οποία είναι ιδιαίτερα ουσιαστική και μας δίνει μια εικόνα σχετικά με το πώς βλέπουν την περιοχή μας όχι μόνο οι τουρίστες αλλά και οι ίδιοι οι κάτοικοι.

Η έρευνα έγινε για να «μελετηθεί η αντίληψη των κατοίκων και των επισκεπτών για την εικόνα του Δήμου Σπάρτης, αλλά και η αντιλαμβανόμενη ποιότητα των υπηρεσιών/υποδομών του, η αναγνώριση των σημείων εκείνων που αποτελούν το συγκριτικό πλεονέκτημά του αλλά και εκείνων που απαιτούν βελτίωση ώστε να συμβάλουν στη δημιουργία μιας δυναμικής τουριστικής ταυτότητας, η οποία είναι απαραίτητο στοιχείο για την υλοποίηση της τουριστικής προβολής ενός προορισμού».

Η έρευνα υλοποιήθηκε από το Αυτοτελές Τμήμα Τουρισμού Δήμου Σπάρτης με τη χρήση δύο δομημένων ερωτηματολογίων (ένα για δημότες και ένα για επισκέπτες). Τα ερωτηματολόγια προωθήθηκαν σε ηλεκτρονική μορφή μέσω email, social networks (facebook, twitter), ιστοσελίδων (του δήμου και τοπικών ΜΜΕ) και διατέθηκαν σε έντυπη μορφή από ξενοδοχεία, μουσεία και το γραφείο τουρισμού του Δήμου. Συμμετείχαν 228 άτομα (145 δημότες και 83 επισκέπτες), για το χρονικό διάστημα 22/4/2015 έως 12/5/2015. Είναι εντυπωσιακό και το στατιστικό δείγμα και τα χρονοδιαγράμματα.

Οι δημότες κλήθηκαν να απαντήσουν ερωτήσεις σχετικά με το πόσο ευχαριστημένοι είναι από την ποιότητα ζωής στο Δήμο Σπάρτης, τι κάνει το Δήμο Σπάρτης μοναδικό, τι πρέπει να βελτιώσει ο Δήμος σε επίπεδο υποδομών/υπηρεσιών, ποια είναι τα δυνατά και ποια τα αδύνατα σημεία του Δήμου Σπάρτης αναφορικά με τον τουρισμό, ποιες μορφές τουρισμού μπορεί να αναπτυχθούν στο Δήμο Σπάρτης, πόσο σημαντικό θεωρούν τον τουρισμό για την οικονομική ανάπτυξη του Δήμου Σπάρτης.

Ενώ αντίστοιχα οι τουρίστες ρωτήθηκαν ποια είναι η εικόνα που έχουν για το Δήμο Σπάρτης, που άκουσαν/έμαθαν για το Δήμο Σπάρτης, ποιες άλλες περιοχές της Πελοποννήσου επισκέφθηκαν πριν και μετά το ταξίδι τους στο Δήμο Σπάρτης, τι τους άρεσε περισσότερο κατά την παραμονή τους, ποιος είναι ο βαθμός ικανοποίησής τους αναφορικά με τις υποδομές και τις υπηρεσίες του Δήμου Σπάρτης, ποια θεωρούν τα πιο σημαντικά αξιοθέατα του Δήμου Σπάρτης.

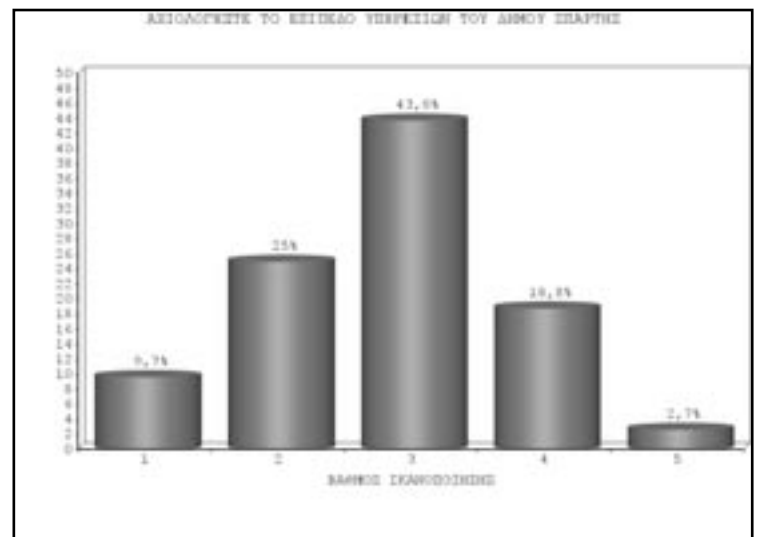
Από τους συνολικά 228 ερωτηθέντες οι 129 (56,58%) είναι άνδρες και οι 99 (43,42%) είναι γυναίκες. Η ηλικιακή κατανομή των ερωτηθέντων ήταν από 18 έως άνω των 71 ετών, από όλα τα μορφωτικά

επίπεδα και όλες τις επαγγελματικές καταστάσεις. Από τους κατοίκους του Δήμου Σπάρτης που συμμετείχαν οι 115 (80,42%) κατοικούν στη Δημοτική Ενότητα Σπάρτης ενώ οι 28 (19,58%) σε άλλη δημοτική ενότητα.

Διαλέξαμε κάποιες από τις απαντήσεις που κατά τη γνώμη μας έχουν ενδιαφέρον. Οι κάτοικοι του Δήμου Σπάρτης στην ερώτηση «Κατά την

τις συγκοινωνίες, ενώ το 50% καθόλου ικανοποιημένοι από την ποιότητα των δρόμων και των μονοπατιών ενώ ακολουθούν οι λίγο ικανοποιημένοι με ποσοστό 26.8%.

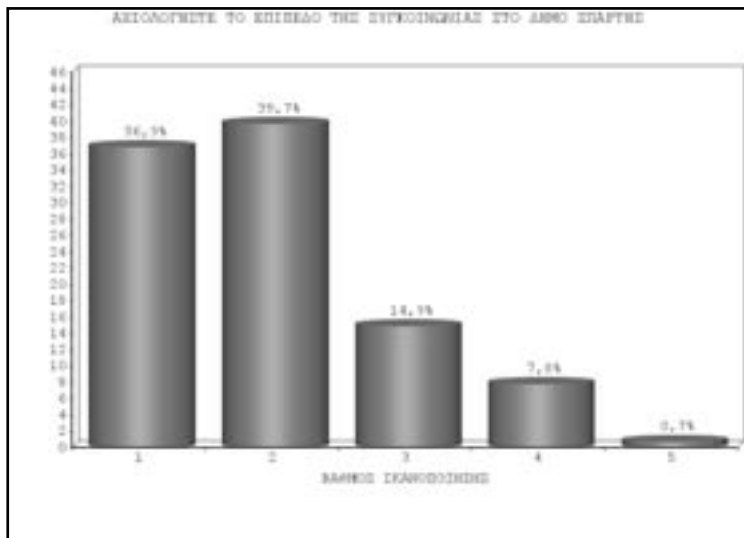
Όσον αφορά στην ποιότητα των χώρων πολιτισμού εμφανίζονται το 32,4% είναι μη ικανοποιημένοι. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 40% των κατοίκων που ρωτήθηκαν δήλωσε ότι δεν είναι ικανοποιημένο από το επίπεδο υπηρεσιών και υποδομών υγείας. Εντύπωση μας κάνει σχετικά με την αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία (40,99%) θεωρεί ότι ο πολιτιστικός/ιστορικός τουρισμός αποτελεί την καταλληλότερη μορφή τουρισμού για ανάπτυξη στην περιοχή. Η Θα πρέπει να θεωρήσουμε ο περιβαλλοντικός και αγροτικός τουρισμός δεν έχει κατακτηθεί σαν παράμετρος από τους

προσωπική σας άποψη τι είναι αυτό που κάνει το Δήμο Σπάρτης μοναδικό;» η πλειοψηφία (38,97%) απάντησαν ότι η ιστορία του είναι το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό. Οι υπηρεσίες του Δήμου αξιολογήθηκαν με μέτρια βαθμολογία με το 43,8% να δηλώνει ούτε ικανοποιημένοι ούτε μη ικανοποιημένοι. Το 76,6% δήλωσε καθόλου ή λίγο ικανοποιημένοι από

κατοίκους του δήμου μας. Για παράδειγμα το Μουσείο Ελιάς μόνο το 7% από τους τουρίστες θέλει να το επισκεφτεί. Επίσης, είναι απογοητευτικό ότι δεν αποτελούν την πλειοψηφία των ερωτηθέντων αυτοί που βρήκαν εξαιρετική τη φυσική ομορφιά και περιβάλλον, μόνο το 34%.

Από την άλλη πλευρά οι τουρίστες που ρωτήθηκαν

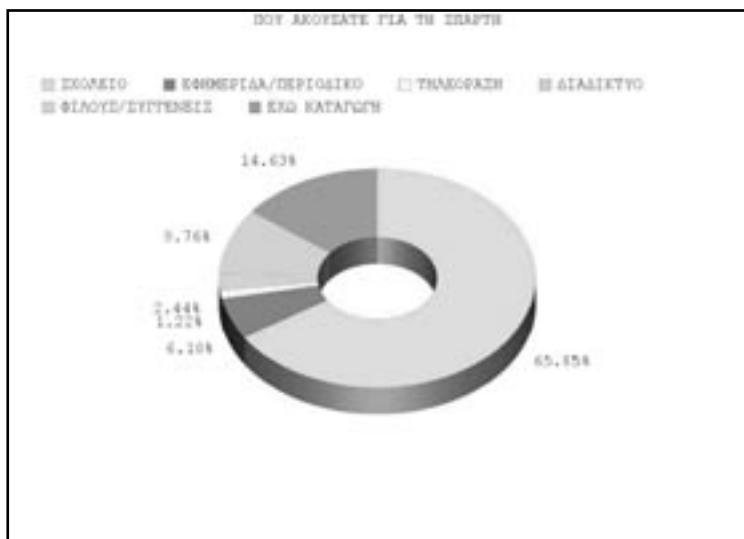
αναφέρονται, σε ποσοστό πάνω από 79%, ότι το όνομα Σπάρτη τους θυμίζει την ιστορία, που το έμαθαν στο σχολείο, ποσοστό περίπου 66%. Δεν έχουν επισκεφτεί τη σχετική ιστοσελίδα του Δήμου και έχουν γενικά θετική εικόνα για την περιοχή (περίπου το 72%). Η παρουσία της Σπάρτης και της ευρύτερης περιοχής στα μέσα μαζικής ενημέρωσης είναι πενιχρή και ίσως ανύπαρκτη. Εξάλλου οι επισκέπτες κρίνουν κατά 72% ότι η πληροφόρηση σχετικά με το Δήμο Σπάρτης είναι μη επαρκής έως ανύπαρκτη.

Το ενδιαφέρον θετικό αλλά

σκεπτόταν το δήμο Σπάρτης) αλλά δεν υπάρχει σημαντική διείσδυση σε νέους επισκέπτες. Η γνώμη για τα καταλύματα είναι εν γένει θετική. Η φιλοξενία και η ασφάλεια κρίνονται θετικά από τους τουρίστες σε ποσοστό πάνω από 90%.

Το ερωτηματολόγιο είναι μακροσκελές και εξάγονται και συμπεράσματα για το συνδυασμό με επισκέψεις σε άλλες πόλεις της Πελοποννήσου.

Οι προτάσεις στις οποίες καταλήγει η μελέτη εστιάζουν σε τρεις άξονες, ιστορία, φύση και φιλοξενία. Για τη δόμηση της ανταγωνιστικής ταυτότητας του Δήμου προτείνεται να

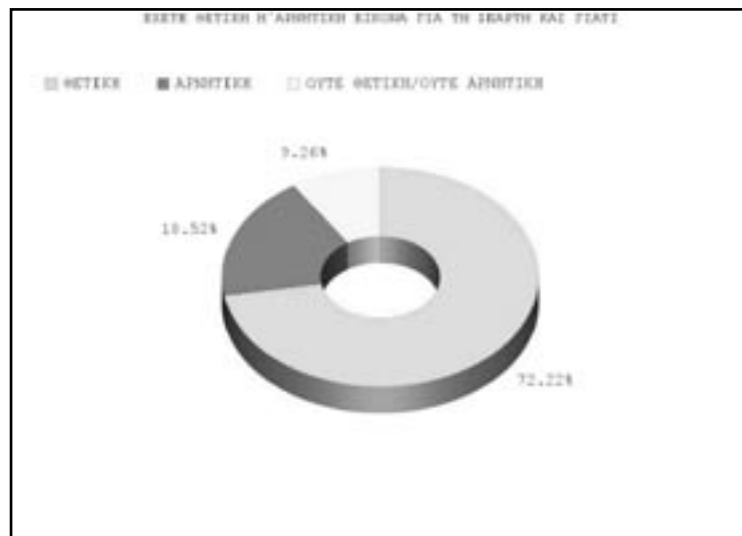

και συνάμα απογοητευτικό είναι ότι το 79% των τουριστών που απάντησαν έρχονται για πολλαπλή φορά ενώ μόνο το 21% για πρώτη φορά, που σημαίνει ότι οι επισκέπτες μένουν ευχαριστημένοι (το επιβεβαιώνει ότι το 73% θα ξαναεπι-

έχει ως κύριους άξονες την ιστορία του, το φυσικό του περιβάλλον, τους ανθρώπους, τα αρχαιολογικά-πολιτιστικά μνημεία, τα Μουσεία και τους χώρους πολιτισμού, τις αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες. Ειδικότερα

προτείνεται να αξιοποιηθούν τα δυνατά του σημεία όπως ιστορία, φύση, φιλοξενία, ασφάλεια, ανθρώπινοι ρυθμοί ζωής κλπ. και να βελτιωθούν τα αδύνατα σημεία που συνοψίζονται στην κακή κατάσταση των αρχαιολογικών χώρων, στην έλλειψη υποδομών (νέο αρχαιολογικό μουσείο), στην ανεπαρκή προβολή της ιστορίας, στη σύνδεση με την

ιστορία από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Ούτε αυτή η ταινία «300» του Χόλγουντ διέγειρε μια τουριστική τάση. Και αυτό κατά τη γνώμη μας οφείλεται και σε χαρακτηριστικά της ίδιας της κοινωνίας, όπως εξελίχθηκαν στη σύγχρονη πορεία μας. Και αυτό πρέπει να αναλυθεί από τις υπηρεσίες του δήμου. Επίσης, στις μέρες της κρίσης

υπόλοιπη Πελοπόννησο, στην κακή εικόνα δρόμων/πεζοδρομίων, στην κυκλοφοριακή συμφόρηση, στην έλλειψη χώρων στάθμευσης, στην έλλειψη πεζόδρομων/ποδηλατοδρόμων, στην ανεπάρκεια υποδομών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες (Α.Μ.Ε.Α), στην έλλειψη ολοκληρωμένου επιχειρησιακού σχεδιασμού και συντονισμού δράσεων που θα καταστήσει τον τόπο ανταγωνιστικό τουριστικό προορισμό, στην έλλειψη διαφημιστικών εκστρατειών και προβολής του Δήμου προς τα έξω. Επίσης, προτείνεται να αξιοποιηθούν ευκαιρίες για χρηματοδότηση από κοινοτικά (Ε.Ε.) προγράμματα. Τέλος προτείνεται και στρατηγική για την προώθηση της τουριστικής ανάπτυξης.

Όμως, ως μας επιτραπεί να δώσουμε και τη δική μας οπτική. Η περιοχή μας δεν έχει καταφέρει να αποτελέσει έναν σημαντικό τουριστικό πόλο έλξης, παρά τη βαρύνουσα θέση της στην

που ζούμε είναι δύσκολο να μιλήσουμε για άμεση βελτίωση των υποδομών, όμως η προβολή με όλους τους δυνατούς τρόπους και η αλλαγή του προφίλ της περιοχής μας ώστε να δίνει την εικόνα ενός σύγχρονου και ελκυστικού προορισμού, ακόμη και για ένα Σαββατοκύριακο και όλο το χρόνο, είναι μια δουλειά που μπορεί να γίνει με λίγους πόρους αλλά χρειάζεται μεράκι και νέες ιδέες.

Επίσης, έχει αδικηθεί το φυσικό κάλλος της ευρύτερης περιοχής για το οποίο οφείλουμε να αναγνωρίσουμε τη σημαντική δουλειά που κάνουν περιβαλλοντικοί και ορειβατικοί σύλλογοι, στο Καστόρι η «Λουσίνα», για την οποία θεωρούμε ότι ο Δήμος πρέπει να καταθέσει και ιδέες και στρατηγική. Δήμος Σπάρτης δεν είναι μόνο η Σπάρτη και ο Μυστράς. Από τη μελέτη έγινε σαφές ότι πρέπει να γίνει δουλειά πάνω σ' αυτό.

Αφιέρωμα μνήμης και τιμής

Απεβίωσε στην Καλλιθέα Αττικής στις 14-5-2015 η Αγγελική Μερκεκούλια το γένος Κωνσταντίνου Καραγιαννοπούλου, η οποία είχε γεννηθεί στη Λογιάστρα του Δήμου Σπάρτης. Η αείμνηστη Αγγελική Μερκεκούλια- Καραγιαννοπούλου και ο σύζυγός της Γεώργιος Μερκεκούλιας -Αιώνας, που πέθανε στην Καλλιθέα Αττικής στις 23-1-1992, προσέφεραν πάμπολλα υπέρ των δημοτών του Δήμου Σπάρτης. Με τις παρακάτω πράξεις τους ικανοποίησαν τα πιστεύω τους για τα οποία και πάλεψαν.

1 Με την υπ αριθμ. 10317/30-9-1991 δημόσια διαθήκη του ο Γεώργιος Μερκεκούλιας εγκατέστησε κληρονόμο του την πρώην Κοινότητα Καστορείου και ήδη το Δήμο Σπάρτης επί του μεριδίου του σε οικόπεδο και δύο ισόγεια καταστήματα που βρίσκονται στην Καλλιθέα.

2 Η Αγγελική Μερκεκούλια εκτελώντας την επιθυμία του συζύγου της Γεωργίου, αλλά και με δική της αυθόρμητη θέληση δώρισε στην Κοινότητα Καστορείου, ήδη Δήμο Σπάρτης, τα δύο ισόγεια καταστήματα και τα ποσοστά που της ανήκαν επί του οικοπέδου της.

3 Ο Γεώργιος Μερκεκούλιας-Αιώνας με επιστολή-εντολή του προς τους κκ.1) Πρόεδρο Κοινότητας Καστορείου, 2) Λυκειάρχη Λυκείου Καστορείου, 3) Ειρηνοδίκη Καστορείου και 4) Πρόεδρο Αγροτικού Συνεταιρισμού Καστορείου έθεσε στη διάθεσή τους α) δύο εκατομμύρια δραχμές και β) την ψιλή κυριότητα των δύο ισογείων καταστημάτων του για να καταβάλλεται ετησίως το ποσό των τετρακοσίων χιλιάδων δραχμών ισόποσα στους δύο πρωτεύοντες φοιτητές που αποφοιτούν

από το Λύκειο Καστορείου. Η Αγγελική Μερκεκούλια-Καραγιαννοπούλου, μετά το θάνατο του συζύγου της, τιμώντας την επιθυμία του και με δική της πρωτοβουλία, μετά την εξάντληση του ποσού των δύο εκατομμυρίων δραχμών κατέβαλλε από δικά της χρήματα και μέχρι το έτος 2013 ποσό 500-600 ευρώ σε κάθε έναν από τους δύο άριστους μαθητές του Λυκείου Καστορείου (Το ποσό που κατέβαλε συνολικά ανέρχεται στα 20.000 ευρώ περίπου).

4 Ο Γεώργιος Μερκεκούλιας-Αιώνας δώρισε στο Σύλλογο των Παρδαλιωτών και φίλων Παρδαλίου, δηλαδή στο χωριό του όπου γεννήθηκε το έτος 1913, το μεγάλης αξίας και σπουδαιότητας ακίνητό του εντός του χωριού το οποίο ο Σύλλογος μετέτρεψε σε πλατεία, και στη συνέχεια έθεσε σε κοινή χρήση για τους

κατοίκους του Παρδαλίου και εν γένει του Δήμου Πελλάνας, ήδη Σπάρτης. Ο Γεώργιος Μερκεκούλιας-Αιώνας υπήρξε ένας σπουδαίος αντιστασιακός και αγωνιστής. Όμως από το 1985 και μέχρι του θανάτου του πίστευε ότι τον αγώνα του τον πρόδωσαν οι ηγέτες του. Γι αυτό και επέλεξε στον τάφο του στο Καστόρειο να αναγραφεί: «ΚΑΤΑΤΡΕΓΜΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΦΡΟΝΙΑ ΕΖΗΣΑ. ΓΙΑ ΟΤΙ ΠΙΣΤΕΥΑ ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΣΑ».

Τα πρόσωπα αυτά που πρόσφεραν και προσφέρουν πολλά στο Δήμο και ειδικότερα στη Νεολαία του, αξίζει να τιμηθούν, έστω μετά το θάνατό τους.

Απόσπασμα από την επιστολή του κ. Κωνσταντίνου Δ. Αλεξάκου, Επίτιμου Δικηγόρου, προς τον Δήμαρχο Σπάρτης.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Παρδαλίου «Ο Άγιος Δημήτριος» αποτελεί φόρο τιμής στη μνήμη της εκλιπούσας Αγγελικής συζύγου του Γεωργίου Μερκεκούλια «Αιώνας», που απεβίωσε στην Αθήνα στις 24 Μαΐου του 2015.

Η κυρά-Αγγελική γεννήθηκε στην γειτονική Λογιάστρα Σπάρτης στις 19-5-1923 και ήταν κόρη του Καραγιαννοπούλου Κωνσταντίνου.

Διέμενε μόνιμα στην Καλλιθέα της Αθήνας, στο κοιμητήριο της οποίας και ετάφη.

Υπήρξε σύντροφος του καλού μας συμπατριώτη Γεωργίου Μερκεκούλια, συγγενικού προσώπου πολλών από εμάς και ενός σημαντικού ευεργέτη του χωριού μας, στο οποίο παραχωρήθηκε μέσω του Συλλόγου Παρδαλιωτών της Αθήνας και με την καθοριστική συμβολή του έγκριτου δικηγόρου και συμπολίτη μας κ. Ντίνου Αλεξάκου, το οικό-

πεδο, στο οποίο φιλοξενείται σήμερα η πανέμορφη πέτρινη πλατεία του χωριού.

Θα πρέπει ακόμη να μνημονευθεί η λειτουργία του Ιδρύματος «Γεώργιος Μερκεκούλιας», που τελεί υπό την προεδρία του παραπάνω διακεκριμένου συμπολίτη μας, και προσφέρει οικονομικές χορηγίες στους διακριθέντες και στις διακριθείσες, μαθητές και μαθήτριες του Λυκείου Καστορείου που εισάγονται στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας.

Πιστεύουμε, ότι οι ανωτέρω ευεργεσίες του Γεωργίου Μερκεκούλια στον τόπο της καταγωγής του υπήρξαν επιλογές που έγιναν και με τη συμβολή και τη συναίνεση της ίδιας της θανούσας.

Το χόμα της γης που τη δέχτηκε και θα την φιλοξενεί παντοτινά, ας είναι ελαφρύ.

Αιωνία αυτής η μνήμη!

«Το Σάββατο 24 Ιανουαρίου 2015, στη μαγευτική τοποθεσία της Ιεράς Μονής Παναγίας Καμαριανής στο Red Hill, έγινε η στέψη της δίδος Χλόης Γυλοπίδου, εγγονής του Μάκη και Αντωνίας Γυλοπίδου, με τον εκλεκτό της καρδιάς της James Formosa. Τα στέφανα που ήταν φτιαγμένα από κλαδιά ελιάς και επιλογή της νύφης, εμπνευσμένη από τη στέψη των νικητών των αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων, αντάλλαξε ο κ. Michael Parrino. Ακολούθησε δεξίωση

σε «Winery» στην περιοχή του Mornington Peninsula μέσα σε καταπράσινο τοπίο και θαυμάσιους αμπελώνες που ενθουσίασε τους 200 και πλέον προσκεκλημένους.

Στους ευτυχείς νεόνυμφους ο παππούς και η γιαγιά Μάκης και Αντωνία Γυλοπίδη και οι γονείς Γιάννης και Άννα Γυλοπίδη εύχονται ζωή ευτυχισμένη, χαρούμενη, αρμονική και δημιουργική και καλούς απογόνους.» Νέος Κόσμος, Πέμπτη 26 Φεβρουαρίου 2015

Αναφορές: Ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα των Ευρωπαίων πολιτών

Κάθε πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κάτοικος κράτους μέλους μπορεί ατομικά ή από κοινού με άλλους, να υποβάλει αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για θέμα που εμπίπτει στους τομείς δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον αφορά άμεσα. Οποιαδήποτε επιχείρηση, οργανισμός ή φορέας με έδρα την Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί επίσης να ασκήσει το δικαίωμα αναφοράς, δυνάμει του άρθρου 227 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η αναφορά μπορεί να αποτελεί ατομικό αίτημα, παράπονο ή παρατήρηση όσον αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ, ή έκκληση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την υιοθέτηση συγκεκριμένης θέσης για ένα συγκεκριμένο ζήτημα. Τέτοιες αναφορές προσφέρουν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τη δυνατότητα να εφιστά την προσοχή σε οποιαδήποτε παραβίαση των δικαιωμάτων των Ευρωπαίων πολιτών από κράτη μέλη, τοπικές αρχές ή άλλα όργανα.

Στόχος της διαδικασίας αναφορών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι να διασφαλίσει ότι οι πολίτες θα έχουν την ευκαιρία να επικοινωνήσουν με το Κοινοβούλιο και να εκφράζουν το δικαίωμα αναφοράς τους, το οποίο είναι ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα όλων των ευρωπαίων πολιτών και κατοίκων, που κατοχυρώνεται τόσο από τη Συνθήκη όσο και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Η αναφορά επιτρέπει στο Κοινοβούλιο, μέσω της Επιτροπής Αναφορών, να διενεργεί ένα διαρκή συνεχή έλεγχο των πραγματικών συνθηκών εφαρμογής της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και να μετρά τον βαθμό στον οποίο τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα ανταποκρίνονται στις ανησυχίες των πολιτών.

Στόχος της Επιτροπής Αναφορών είναι επίσης να παρέχει απαντήσεις σε όλες τις αναφορές και, όπου είναι δυνατόν, να προτείνει εξωδικαστικές λύσεις στις θεμιτές ανησυχίες για θέματα που εγείρουν

οι αναφέροντες και σχετίζονται με τους τομείς δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα κύρια θέματα των αναφορών προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι:

1. Τα θεμελιώδη δικαιώματα
2. Περιβάλλον
3. Εσωτερική αγορά
4. Υγεία
5. Δικαιώματα των καταναλωτών
6. Καλή διαβίωση των ζώων

Και ποιά συνέχεια δίδεται σε μία αναφορά;

Η Επιτροπή Αναφορών εξετάζει εν πρώτοις εάν το θέμα της αναφοράς εμπίπτει στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εάν ναι, η αναφορά χαρακτηρίζεται παραδεκτή και εξετάζεται επί της ουσίας. Μετά την εν λόγω εξέταση η Επιτροπή Αναφορών αποφασίζει με ποιον τρόπο θα ενεργήσει. Μια αναφορά μπορεί κατά περίπτωση:

► να διαβιβασθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (η οποία διαβιβάζει εν συνεχεία τις σχετικές πληροφορίες προς την Επιτροπή Αναφορών)

► να αποσταλεί από τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς τις αρμόδιες αρχές κράτους μέλους

► να αποτελέσει αντικείμενο κοινοβουλευτικής εκθέσεως ενώπιον της ολομέλειας του Κοινοβουλίου

► να αποσταλεί στο Συμβούλιο Υπουργών και/ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συνοδευόμενη από γνωμοδότηση της Επιτροπής Αναφορών

► να διαβιβασθεί από την Επιτροπή Αναφορών σε άλλες επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς ενημέρωση, λόγω αρμοδιότητας καθ' ύλην ή για γνωμοδότηση

Εκτός αυτού, αποστολές αντιπροσωπειών μελών της Επιτροπής Αναφορών στις περιοχές που σχετίζονται με τις αναφορές λαμβάνουν χώρα μία έως τέσσερις φορές κατ' έτος, και αποτελούν καίρια συνιστώσα του έργου της επιτροπής. Η απόφαση αποστολής αντιπροσωπείας προκύπτει κατά

κανόνα από την ανάγκη συγκέντρωσης στοιχείων σχετικά με τις αναφορές που συζητήθηκαν στις συνεδριάσεις της επιτροπής.

Σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά, το 2012 υποβλήθηκαν 74 αναφορές από έλληνες πολίτες.

Ένα από τα κυρία θέματα των ελληνικών αναφορών είναι το περιβάλλον και τα προβλήματα σχετικά με τις εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων σε διάφορα σημεία της χώρας καθώς τον κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.

Έτσι, το Σεπτέμβριο 2013 η Επιτροπή Αναφορών οργάνωσε διερρευνητική επίσκεψη στην Ελλάδα (μεταξύ άλλων στη Μεγαλόπολη και στην Ερμιόνη) για να ανταποκριθεί στις ανησυχίες αναφερόντων καθώς και στις ανησυχίες των τοπικών κοινοτήτων στις εξεταζόμενες περιοχές.

Μετά την επίσκεψη η Επιτροπή Αναφορών ενέκρινε το Φεβρουάριο 2014 μεταξύ άλλων τα ακόλουθα συμπεράσματα και συστάσεις:

”Απαιτείται ένα εθνικό ολοκληρωμένο σχέδιο για την εφαρμογή μίας αποτελεσματικής ιεράρχησης των αποβλήτων, με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών και των εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, το οποίο θα καθιερώνει τη μείωση των οικιακών αποβλήτων και τη βελτίωση των μεθόδων διαλογής, παρέχοντας τη δυνατότητα λειτουργίας αποτελεσματικότερων διαδικασιών ανακύκλωσης.”

”Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε οι προσπάθειές της να συνοδεύονται από πραγματικά οικονομικά κίνητρα και όχι μόνο από πρόστιμα για μη συμμόρφωση. Ειδικά σε αυτούς τους οικονομικά χαλεπούς καιρούς για την Ελλάδα, το πλέον ενδεδειγμένο θα ήταν τα ποσά που αναλογούν στα επικείμενα πρόστιμα να εκταμιεύονταν για τη χρηματοδότηση επενδύ-

σεων για τη βιώσιμη διαχείριση των αποβλήτων, καθώς και για προληπτικά μέτρα για τη μείωση των αποβλήτων στην Ελλάδα.”

Η σημασία, που έχει μία τέτοια αποστολή για τους αναφέροντες, δεν μπορεί να υποτιμηθεί. Περιμένουν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως εκπρόσωπο της Ευρώπης, να κάνει κάτι και να τους βοηθήσει να ξεφύγουν από μία κατάσταση, που είναι αφόρητη για τους ίδιους και - πολλές φορές - ακόμα για τις μελλοντικές γενιές.

Καθώς η κατάσταση των αποβλήτων στην Ελλάδα συνεχίζει να χαρακτηρίζεται από έλλειψη συνεκτικού πολιτικού σχεδιασμού και να καθυστερεί η εφαρμογή των σύγχρονων τεχνικών και επιστημονικών μεθόδων, το θέμα συζητήθηκε πάλι στην Επιτροπή Αναφορών στην συνεδρίασή της του περασμένου Απριλίου, και αποφάσισε να αφήσει τις σχετικές αναφορές ανοιχτές και να στείλει προειδοποιητική επιστολή στις αρμόδιες αρχές.

Η Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου συνεργάζεται στενά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που παραμένει ο φυσικός εταίρος της στη διεκπεραίωση των αναφορών, αφού αυτή είναι υπεύθυνη να μεριμνά για την εφαρμογή και τον σεβασμό της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνει περιοδικά την Επιτροπή Αναφορών για την πορεία των διαδικασιών επί παραβάσει που συνδέονται άμεσα με τις αναφορές.

Περισσότερες πληροφορίες για τη διαδικασία υποβολής αναφορών μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Αναφορών <http://www.petiport.europarl.europa.eu/petitions/el/main>.

Κάρεν-Καλίσα Χιώτη

Τουλούμοτύρι: Μια ξεχασμένη γεύση

Από τον Γιώργη Αποστολάκο

Είναι ένα άφραστο στη γεύση τυρί που φυλάγεται, διατηρείται, μέσα στο τουλούμι. Τουλούμι είναι το δέρμα κατσικιού- σπάνια αρνιού- γιατί το κατσικίσιο είναι ανθεκτικότερο.

Η κατεργασία του

Το γδέρνουμε ολόκληρο χωρίς τρύπες, γιατί άμα μπαίνει η μύγα στο τουλούμι το τυρί σαπίζει. Φάσεις:

1. Κούρεμα με το ψαλίδι.
2. Αλάτισμα καλό σε όλα τα σημεία του μέχρι τα ποδαράκια και το λαιμό.
3. Διπλώνουμε σε ρολό με τα ποδαράκια και το λαιμό προς τα μέσα. Το αφήνουμε διπλωμένο για ένα μήνα να το «πιάσει» το αλάτι. Παρατήρηση! Αν στο μήνα

βγαίνει το μαλλί (αν μαδάει), το τομάρι δεν κάνει για τυρί.

4. Μαζεύουμε το πίσω μέρος πιέτες-πιέτες, όπως οι κούδες της φουστανέλλας, περνώντας τες μέσα σε ένα καρφί σαν στυρό. Αφαιρούμε το καρφί και περνάμε τις κούδες σ' ένα ξύλινο καρφί, το οποίο θα μείνει μέσα στο ασκί (χρησιμοποιούμε στην αρχή σιδερένιο καρφί για να γίνουν οι τρύπες). Με ένα γκιούλι σπάγκο (σπάγκος λεπτός και γερός), κάνοντας θηλιά τον περνάμε γύρω στο καρφί και αρχίζουμε το σφιχτό δέσιμο. Η άλλη άκρη περνιέται στη ριζέλα της κατωγόπορτας και σφίγγουμε σταυρωτά.

5. Φουσκώνουμε καλά το ασκί και το πλένουμε με σαπούνι ξύνοντας με μαχαίρι μέχρι να καθαρίσει. Το γυρίζουμε με το μα-

λί μέσα

6. Γεμίζουμε με τυρί. Το τυρί να είναι φέτες «ψημένες» και βουτηγμένες μέσα σε λιωμένη με νερό μουτζήθρα. Χρειάζεται καλό στίβαγμα για να γίνει το ασκί τσίτα, να τεντώσει.

7. Το δένουμε, αφού γυρίσουμε τη γούλη προς τα μέσα, κούδες-κούδες πάλι. Εξωτερικά το αλείφουμε με στύψη ή κοκκινόχρωμα για να σκληρύνει.

8. Το αφήνουμε σε ασφαλές μέρος (μακριά από γάτες) και το γυρίζουμε κάπου- κάπου να στεγνώσει.

9. Μετά από δεκαπέντε ημέρες ρίχνουμε μέσα νερό όσο να γεμίσει.
10. Μετά από ένα μήνα βγάζουμε τυρί για δοκιμή. Όταν χρειαστεί ρίχνουμε πάλι νερό για να μην ξεραθεί.

Αναμνήσεις: Κοκολόι και ξελούκισμα

Θυμάμαι τον κάμπο μας πώς ήταν στην εποχή μου. Τότε ο κάμπος είχε περισσότερο κόσμο από το χωριό. Όλοι είχαν στα χωράφια τους - ιδίως τα ποτιστικά - καλύβια και μερικοί σπίτια κανονικά. Ο κάμπος άρχισε από τα Καρακλέικα, απέναντι η Κουτσουρούμπα, μετά οι Μάντρες και συνέχεια τα Ντεμίρια.

Και η τελευταία γωνιά του κάμπου ήταν καλλιεργημένη. Με τις πρώτες βροχές άρχιζε το όργωμα. Με βόδια και το αλέτρι άνοιγαν τη γη και έσπερναν σιτάρι, αραποσίτι, κριθάρι, τριφύλλι και στερφάδι για τα ζώα τους.

Της Μισοσπορίτισσας που ήταν στις 21 Νοεμβρίου (έλεγαν μισόσπειρες, μισόφαγες, μισό κονόμι θάχεις) στη συνέχεια άρχιζε το μάζεμα της ελιάς... όλος ο κάμπος γεμάτος κό-

σμο... δεν έπρεπε να χαθεί ούτε σπυρί.

Όταν τελείωναν οι μεγάλοι, άρχιζε η επιδρομή των παιδιών με το ΚΟΚΟΛΟΪ... μάζευαν ότι σπυράκια είχαν απομείνει...

Τότε στο Καστρί είχε μαγαζί ο μακαρίτης Χρήστος Μυρίδης και αγόραζε τις ελιές των παιδιών, Ήταν πολύ καλός και ευγενής και χαιρόταν με τη χαρά των παιδιών που έπαιρναν χαρτζηλίκι με τον κόπο τους.

Το καλοκαίρι άρχιζε ο θερισμός, γέμιζε ο κάμπος κόσμος. Όταν θέριζαν το αραποσίτι, το έβαζαν σωρό σε ένα πέτρινο αλώνι και μετά άρχιζε το ξελούκισμα και τότε άρχιζε η ΔΑΝΕΙΚΑΡΙΑ - (σήμερα στον ένα όλο - αύριο στον άλλον).

Το ξελούκισμα γινόταν τη νύχτα με το φεγγάρι και αυτός που έκανε αυτή τη

δουλειά έπρεπε να έχει φρέσκο ψωμί, παστό από το καδί, τυρί από το τουλούμι, ρέγκες και πολύ κρασί.

Ο πατέρας μου είχε χωράφι στις Μάντρες και θυμάμαι το ξελούκισμα εξελισσόταν σε πραγματικό γλέντι. Έτρωγαν, έπιναν, έλεγαν αστεία, τραγουδούσαν ωραία παλιά τραγούδια μέχρι το πρωί - έτσι διασκεδάζαν τότε και ήταν πολύ ωραία.

Τώρα ο κάμπος μας έχει ερημώσει. Χωράφια που ζούσαν οικογένειες είναι γεμάτα βάτα... Ας είναι καλά η οικογένεια Σκαφιδά που έκανε αυτή την ωραία φάρμα και βλέπουμε λίγο πράσινο και μερικά ζώα.

Εύχομαι να τους μιμηθούν και άλλοι για να πρασινίσει πάλι ο ωραίος κάμπος μας.

Γεωργία Κορζή

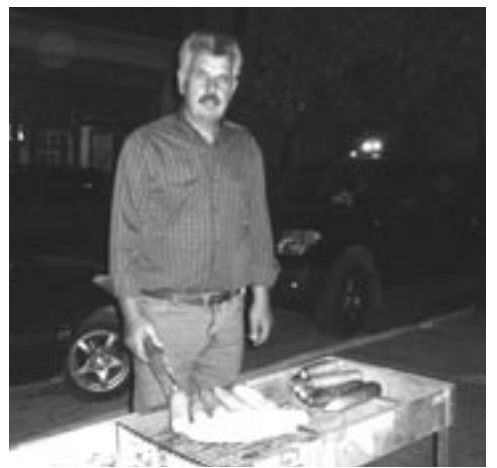
Στη γιορτή

του αραποσιτιού

Το ψήσιμο καλαμποκιών μέσα στο πρώτο 150ήμερο του Αυγούστου, τείνει να γίνει γιορτή του Καλοκαιριού στο Καστόρι. Την αρχή έκανε πριν από πέντε χρόνια ο Κώστας Σκαφιδάς και συνεχίζει ο ίδιος ως πρωτεργάτης. Στη γιορτή συμμετέχουν

κάτοικοι του χωριού αλλά και επισκέπτες, οι οποίοι απολαμβάνουν δωρεάν το χρυσό γαλατσιάρικο καλαμπόκι, πολύτιμο θησαυρό στη θρεπτική του αξία. Και φέτος, στις 12 Αυγούστου, ο Κώστας έφερε την ψησταριά του και τα «λουμπούκια», όπως λέει ο ίδιος τα καλαμπόκια, στην Κάτω Πλατεία. Όλοι

γευτήκαμε τα ζεστά, νόστιμα καλαμπόκια, που συνοδεύονταν και με μοσχαρίσια μπριζολάκια και με κρασί ή μπίρα. Ήταν μια υπέροχη βραδιά, που έφερε στη μνήμη εικόνες από τα παλιά με νυχτερινά ξελουκίσματα και στούμπημα ή ξεσπύρισμα και τις ιστορίες που τα συνόδευαν. Για την μομποτότα της σκληρής Κατοχής και της φτώχειας, το «χαβίτσι» των Ποντίων και άλλα. Ας ευχηθούμε καλύτερες μέρες για όλους μας με εφόδιο την αξία της γης μας και τον μόχθο των ανθρώπων της. Καλή σοδειά στους αγρότες μας και του χρόνου με υγεία και μεγαλύτερη συμμετοχή.

Β. Κεμερίδου

Τα προξενιά

(Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο)

Την ΚΥΡΙΑΚΗ μαζεύονταν όλοι οι καλεσμένοι με τα δώρα τους στα δύο σπίτια, έρχονταν οι οργανοπαίχτες και άρχιζε το γλέντι. Όταν συγκεντρώνονταν όλοι στο σπίτι του γαμπρού, αυτός με πέντε-έξι νέους και τους οργανοπαίχτες πήγαιναν στο σπίτι του κουμπάρου και τον συνόδευαν μαζί με τους δικούς του στο σπίτι. Τους πρόσφεραν γλυκό και τους κερνούσαν από το καλύτερο κρασί. Μετά το συμπεθεριό ξεκινούσε για το σπίτι της νύφης. Ένας μονάχα δεν μπορούσε να λάβει μέρος, ο γαμπρός. Τούτη τη μέρα γαμπρός και νύφη θα αντικριστούν μόνο το απόγευμα, την ώρα που θα πήγαιναν να παραλάβουν τη νύφη. Το ξεκίνημα και η πορεία για το σπίτι της νύφης δεν ήταν γεγονός τυχαίο, ούτε και μπορούσε να γίνει όπως και όπως. Μπροστά πήγαιναν τα δύο όργανα: κλαριντζής και βιολιστής, παίζοντας γνωστό σκοπό του γάμου. Ακολουθούσαν τρία παιδιά με τα κάνιστρα (πανέρια) στο κεφάλι. Το πρώτο κάνιστρο είχε ένα πιάτο κουραμπιέδες και ένα μπουκάλι ποτό, συνήθως μαστίχα. Το δεύτερο είχε τα νυφικά φορέματα και το τρίτο τις χάρες για τους γονείς και τα αδέρφια της νύφης, συνήθως παπούτσια. Τα παπούτσια της νύφης δεν τα έβαζαν στο κάνιστρο. Ήταν μέσα σ' ένα ομορφοφτιαγμένο υφαντό σακούλι. Ακολουθούσαν τρεις καβαλάρηδες, που στα ζώα τους θα φόρτωναν τα προικιά. Ο πρώτος είχε στο ζώο του και το «κατσίκι» του γαμπρού στολισμένο με τριαντάφυλλα. Κοντά έρχονταν οι οργανοπαίχτες και ακολουθούσε ο γαμπρός με τους γονείς του, και όλο το συμπεθεριό. Στο σπίτι της νύφης η υποδοχή θερμή και σύντομη. Και εδώ οι συγγενείς είχαν μα-

ζευτεί και το είχαν στήσει στο γλέντι. Στο κατώφλι του σπιτιού τους υποδεχόταν η νύφη, η μάνα της και ο πατέρας της, τ' αδέρφια της και οι άλλοι. Σ' αυτούς που κράταγαν τα δώρα, η μάνα της νύφης κάρφωνε στο αριστερό μέρος του στήθους τους, από ένα μεταξωτό μαντίλι. Ήταν τούτο έθιμο παλιό και σημαντικό. Το μαντίλι εκείνο έπρεπε να το διατηρούν καρφωμένο στο στήθος σ' όλη την κατοπινή διαδρομή, ως το γυρισμό στο σπίτι του γαμπρού. Στο σπίτι της νύφης έμεναν πολύ λίγο, ίσα-ίσα να προφτάσουν να τους κεράσουν γλυκά, προπάντων κουραμπιέδες, μεζέδες και κρασί. Προτού να φύγουν οι συγγενείς του γαμπρού, έπρεπε να πουν ένα τραγούδι και να φέρουν μια γύρα χορό. Αφού πια η νύφη ήταν έτοιμη, ξεκινούσε πρώτα ο γαμπρός με τους δικούς του για την εκκλησία. Πάντα μπροστά τα όργανα, πίσω ο γαμπρός και ζωπίσω όλοι οι άλλοι. Λίγο μετά ξεκινούσε για την εκκλησία η συνοδεία της νύφης. Περνώντας από κάποια βρύση έπρεπε η νύφη να ρίξει λεφτά στη βρύση. Βγαίνοντας απ' την εκκλησία, άρχιζε ο χορός στην αυλή της εκκλησίας. Χόρευε πρώτος ο κουμπάρος που τον βοηθούσε η νύφη, ύστερα αυτή, μετά ο γαμπρός και στη συνέχεια οι γονείς και οι στενοί συγγενείς, τους οποίους βοηθούσε όλους η νύφη. Κατά τη διάρκεια του χορού οι τρεις που είχαν τα ζώα πήγαιναν στο σπίτι της νύφης και φόρτωναν τα προικιά. Τα προικιά φορτώνονταν με τάξη. Στο πρώτο ζώο φόρτωναν τα μπαούλα με τα χοντρόρουχα του ύπνου, κίλιμα, βελέντζες, κουβέρτες και πάνω τους όμορφα μαξιλάρια. Πίσω ακολουθούσαν δύο καινούργια μπαούλα, γιομάτα με σεντόνια κι εργόχειρα της νύφης. Πιο πίσω άλλα είδη: και-

νούργιοι τετζερέδες, χαλκώματα και βέβαια η σιδεροστιά. Τρία παιδιά έπαιρναν από ένα μαξιλάρι της φιγούρας στο κεφάλι τους κι από ένα κάνιστρο. Το πρώτο κάνιστρο είχε τα γλυκά και το ποτό, το δεύτερο υφαντά υφάσματα για ανδρικά εσώρουχα και πουκάμισα και το τρίτο υφαντά υφάσματα για μεσοφόρια και φουστάνια, δώρα της νύφης στον πεθερό και στην πεθερά. Καθώς προχωρούσε η πομπή, έβγαιναν οι νοικοκυρές στα παραθύρια και στα μπαλκόνια κι έριχναν πάνω στα προικιά χουφτιές το σιτάρι ή το ρύζι. Το ίδιο έκανε και η μάνα του γαμπρού, όταν τα προικιά έφταναν στην αυλή της. Έρχονταν στην εκκλησία σταματούσε ο χορός και ξεκίναγαν τα νιογάμπρια με το συμπεθεριό για το σπίτι του γαμπρού. Η είσοδος των νεόνυμφων στο σπίτι του γαμπρού ήταν σημαδιακή ενώ όλοι επευφημούσαν, χειροκροτούσαν και τραγουδούσαν: «Σ' αυτό το σπίτι που `ρθαμε καλέ, σήμερα, πολλοί `ναι μαζεμένοι, σαν τι χαρά θα γένει. Παντρεύεται ο Αυγερινός, καλέ σήμερα, την Πούλια κάνει ταίρι, και τα `άστρα συμπεθέροι. Κόρη, πόσο τ' αγόρασες, καλέ σήμερα, αυτό το παλικάρι, να τ' αγοράσουν κι άλλοι. Χίλια φλουριά τ' αγόρασα, καλέ σήμερα και πεντακόσια γρόσια, για την καλή σου γλώσσα». Στην εξώπορτα της αυλής ο πεθερός έριχνε κάτω το υνί του αρότρου, για να πατήσει πάνω η νύφη. Η νύφη πατούσε το σίδερο για να είναι σιδερένια και έσπαζε ένα ρόδι για να είναι καρπερή σαν το ρόδι. Στην είσοδο του σπιτιού περίμενε η πεθερά με ένα ποτήρι μέλι, για να δώσει μια κουταλιά μέλι στα νιογάμπρια (να τα μελώσει), ώστε να είναι γλυκιά η ζωή τους. Στον βορινό τοίχο μέσα στη σάλα του σπιτιού, είχαν στεριώσει ένα σεντόνι στο-

λισμένο με λουλουδία και ρόδια, «το νυφοστόλι» και κάτω απ' αυτό είχαν δυο καρέκλες, στις οποίες κάθονταν οι νεόνυμφοι. Αφού έμπαιναν η νύφη και ο γαμπρός και κάθονταν, έβαζαν στην αγκαλιά της νύφης ένα μικρό αγοράκι, του οποίου ζούσαν και οι δύο γονείς. Ήταν τούτο μια προφητική μαγική εκδήλωση, που έδειχνε ότι, τώρα που τελείωσε ο γάμος, το φυσιολογικό αναμενόμενο αποτέλεσμα θα είναι ένα παιδί. Ένας γιος (ένα παιδί) κι όχι μια κόρη! Μπροστά στα νιογάμπρια όρθιοι οι οργανοπαίχτες έπαιζαν το νυφιάτικο τραγούδι: «Σήμερα λάμπει ο ουρανός, σήμερα λάμπει η μέρα, σήμερα στεφανώνεται αητός την περιστέρα. Να ζήσει η νύφη και ο γαμπρός να ζήσει και ο κουμπάρος όπου τα εστεφάνωσε τα δυο τα αγαπημένα. Να ζήσουν να γεράσουν και να `ναι ευτυχισμένα. Να ζήσουν χρόνους εκατό και να τους ξεπεράσουν. Να κάνουν τους εννιά υιούς τη μια τη θυγατέρα'. Όταν τελείωνε το τραγούδι, όλοι εύχονταν δυνατά: «Να ζήσετε, να ζήσετε!» ενώ τους έβαιναν με ρύζι και τριαντάφυλλα. Τα πιστρόφια γίνονταν την άλλη Κυριακή. Λένε ότι αυτό είχε να κάνει με την αγνότητα της νύφης, και αν κάτι δεν πήγαινε καλά την επέστρεφαν. Ένα έθιμο κάπως παράξενο ήταν και το εξής: Και στο σπίτι του γαμπρού και στο σπίτι της νύφης, οι συμπεθέροι προσπαθούσαν να πάρουν κάτι, χωρίς να τους αντιληφθούν. Αυτό βέβαια το έκαναν δυο τρεις φορές. Πολλές φορές το κατάφερναν και όταν έφευγαν, έξω από την πόρτα, παρουσίαζαν το τρόπαιο που ήταν ένα ποτήρι, ένα πιρούνι, μια πετσέτα ή κάποιο άλλο ασήμαντο πράγμα, το οποίο επέστρεφαν. Έτσι άρχιζε η ζωή μιας νέας οικογένειας στο χωριό.

Vila Nova de Gaia Ή το βασίλειο του Πόρτο

Η Πορτογαλία ζει και αυτή την κρίση της αλλά η ιστορία και το μεγαλείο μιας παλιάς αυτοκρατορίας δεν κρύβεται. Ένα από τα προϊόντα της ονομαστό διεθνώς είναι το κρασί πόρτο, ένα πλούσιο σε αρώματα γλυκό κρασί, κόκκινο, λευκό ή ροζέ, που παράγεται με διακοπή της ζύμωσης, πολλές φορές και μετά την πρώτη ημέρα, ώστε να διατηρηθούν τα σάκχαρα και στη συνέχεια προσθήκη αποστάγματος οίνου

και παλαίωση σε δρύινα βαρέλια μέσα σε τεράστια υπόγεια κελάρια. Η τιμή ενός μπουκαλιού μπορεί να φτάσει τα δεκάδες χιλιάδες ευρώ ανάλογα με τα χρόνια παλαίωσης. Τα σταφύλια έρχονται από τις υγρές θερμές πλαγιές εκατέρωθεν του ποταμού Ντούρο, που εξασφαλίζουν σταθερή θερμοκρασία και υγρασία. Πρόκειται για την πρώτη επίσημη αμπελουργική ζώνη του κόσμου και αποτελείται από 300 χιλιάδες καλλιεργημένα

στρέμματα. Τα κελάρια της οινοποίησης και παλαίωσης του κρασιού βρίσκονται στη Γκάια. Η Γκάια είναι μια ιστορική πόλη που τη χωρίζει ο ποταμός Ντούρο από τη δίδυμή της, το Πόρτο, η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Πορτογαλίας. Εκεί στις εκβολές μπροστά στο Ατλαντικό. Όλα φτιαγμένα από αιώνες πριν σωστά, από την παραγωγή, στη μεταποίηση και στο εμπόριο. Μέχρι σήμερα, δίπλα στην όχθη του Ντούρο βρίσκονται τα κελάρια όλων των εταιρειών που παράγουν κρασί πόρτο. Η εικόνα αναλλοίωτη με τις τεράστιες αποθήκες, στους πρόποδες του λόφου, που στα υπόγειά τους οδηγούν σε τεράστια κελάρια πολλών χιλιομέτρων στα υπογάστρια του λόφου. Εκεί παλαιώνουν τα κρασιά, πριν κατακτήσουν τη διεθνή αγορά. Η ιστορία του πόρτο ξεκίνησε το 17^ο αιώνα, όταν ο Άγγλος βασιλιάς Γουλιέλμος κατά τη διάρκεια του πολέμου με τους Γάλλους απαγόρευσε την εισαγωγή

γαλλικών κρασιών. Η έλλειψη καλύφτηκε από τα κρασιά των Πορτογάλων, ιστορικών συμμάχων των Άγγλων, μέσω του πολυσύχναστου λιμανιού του Πόρτο. Αναφέρεται ότι το 18^ο αιώνα οι Άγγλοι έμποροι βρήκαν σε ένα μοναστήρι στην κοιλάδα του Ντούρο να παράγεται ένα γλυκό κρασί με προσθήκη αποστάγματος. Το 1756 θεωρείται χρονιά σταθμός γιατί για την αποφυγή της νοθείας οριοθετήθηκε η περιοχή καλλιέργειας γύρω από τον ποταμό Ντούρο και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά αυτού του κρασιού, που πήρε το όνομα πόρτο.

Πέρα όμως από την παραγωγή και το εμπόριο, η επίσκεψη στα κελάρια των εταιρειών αποτελεί απαραίτητο προορισμό για τους τουρίστες στο Πόρτο. Εκεί οι γίνονται ξεναγήσεις και οι επισκέπτες δοκιμάζουν τα υπέροχα κρασιά.

ΕΛ

Τα ελληνικά κρασιά μας

Τα τελευταία χρόνια η παραγωγή κρασιού στην Ελλάδα έχει αναβαθμιστεί σημαντικά. Σε όλες τις περιφέρειες αξιόλογες εταιρείες φτιαγμένες από ανθρώπους με μεράκι, παράγουν ελληνικό κρασί εκμεταλλευόμενες είτε παραδοσιακές ελληνικές ποικιλίες είτε νέες καλλιέργειες από δοκιμασμένα και αποδοτικά σταφύλια. Υπάρχουν περιοχές όπου έχουν αναδειχτεί κρασιά εξαιρετικής ποιότητας ως αποτέλεσμα της σύνθεσης του εδάφους και των κλιματικών συνθηκών.

Επίσης, ονειροπόλοι αντιστάθηκαν στο γρήγορο κέρδος και στις σειρήνες των εισαγόμενων ποικιλιών σταφυλιών και διατήρησαν ποικιλίες χαρακτηριστικές του τόπου μας. Έτσι πια η ελληνική ρετσίνα δεν είναι η τουριστική ατραξιόν και η μοναδική γεύση που παράγει η Ελλάδα. Αλήθεια αναρωτιέμαι γιατί νοθευόταν το αξιοσημείωτων γευστικών χαρακτηριστικών σαββατιανό – ίσως για να καλυφτούν οι κακές συνθήκες οινοποίησης και η έλλειψη καθαριότητας στα πατητήρια, που οδηγούσε σε παράπλευρες ζυμώσεις.

Η επανάσταση ξεκίνησε το 1970 και αποτελεσματικότερα από τη

δεκαετία του 1990 με την εμφάνιση των μικρομεσαίων παραγωγών. Κομβικός ήταν ο ρόλος του Ινστιτούτου Οίνου που προώθησε την έρευνα για τη βελτίωση των ελληνικών ποικιλιών. Σημειωτέον ότι στην Ελλάδα ευδοκίμουν 300 αυτόχθονες ποικιλίες από τις οποίες οι περισσότερες οινοποιήσιμες. Ενδεικτικά αναφέρουμε το «ξινόμαυρο» στη Μακεδονία, το «ραψάνι» στη Θεσσαλία, το «αγιωργίτικο» και το «μοσχοφιλέρο» σταφύλι στην Πελοπόννησο, το «κοτσιφάλι» στην Πάρο και την Κρήτη, τα «ρομπόλα», «μοσχατέλο», «ζακυνθινό», «γουστολιδί» και «αυγουστιάτης» στα Επτάνησα, το «μαλαγουζιά» στη Σιθωνία της Χαλκιδικής, τα «Σαντορίνη», «κατσάνο», «γαϊδουριά» και «μαυροτράγανο» στη Σαντορίνη, το «μικρόφωνο μοσχάτο Σάμου». Και βέβαια η «μαλβαζία» της Μονεμβασιάς, τα «πετροπουλιανό», «μαυρούδι» και «κυδωνίτσα» στη Λακωνία. Και πολλά άλλα. Αχ αυτή η Ελλάδα, δεν αρκείται στο λίγο και το μικρό.

Τις τελευταίες δεκαετίες η οινοποίηση γίνεται με ελεγχόμενους και υγειονομικά σωστούς τρόπους, η ζύμω-

ση ελέγχεται και η παλαίωση και εμφιάλωση βελτιώθηκαν ώστε να προσφέρουν στην αγορά αξιόλογα κρασιά που έχουν κατακτήσει το διεθνή στίβο. Βέβαια δεν είναι εύκολο να κατακτήσεις το βάθρο που έχουν τα γαλλικά ή τα ιταλικά κρασιά και ένας λόγος είναι και οι μικρές και μη σταθερές ποσότητες παραγωγής. Επίσης, υπάρχει έλλειψη κουλτούρας στην κατανάλωση κρασιού. Όμως οι προσπάθειες είναι φιλότιμες και ο κόπος ανταμείβεται. Και το μεράκι των παραγωγών δε σταμάτησε

στο προϊόν. Τα κτήματα των εταιρειών είναι στολίδια. Επίσης ένας τουριστικός προορισμός. Μπορείς να ξεναγηθείς στα αμπέλια, στα πατητήρια, στα ζυμωτήρια και στα κελάρια παλαίωσης των κρασιών. Να σε ενημερώσουν ευγενικοί άνθρωποι, να δοκιμάσεις κρασιά, να ψωνίσεις και να περάσεις ωραία μοιραζόμενος την ικανοποίηση της δημιουργίας. Δεν έχουμε μακριά ιστορία στη δημιουργία εμπορικών σημάτων αλλά προχωράμε γρήγορα.

ΕΛ

Μικρά νέα και πληροφορίες από την καθημερινή ζωή του χωριού, αλλά και παλιές ιστορίες όπως έφτασαν στις μέρες μας μετά μακρά διαδρομή σε καφενεία και γειτονιές

Ο μπάμπια-Μήτσος ο Λαγανάς πριν από 35 περίπου χρόνια μας αφηγήθηκε ένα περιστατικό στο οποίο μάλλον ήταν αντόπτης μάρτυρας. Μια μικρομάνα, σύζυγος δημοσίου υπαλλήλου, κατέβηκε από το σπίτι της στο δρόμο για να ταΐσει τον κακομαθημένο κανακάρη της. Εκεί ήταν κι ένα άλλο παιδάκι που έπαιζε με το δικό της.

Φόρτωνε λοιπόν το κουτάλι, και παρότρυνε το γιο της να ανοίξει το στόμα του. Επειδή όμως δεν ίδρωνε το αυτί του, κατεύθυνε το κουτάλι στο στόμα του άλλου παιδιού. –Ε, οπ!! Το άλλο παιδάκι που μάλλον του έπεφταν τα σάλια, άνοιγε το στόμα του για να φάει. Και έμενε με το στόμα ανοιχτό, γιατί αυτή η αφιλότιμη, έστριβε την κατάλληλη στιγμή το κουτάλι στο στόμα του γιου της. Στο τέλος της ιστορίας ο μπάμπια-Μήτσος σκόρπιζε ένα γέλιο χαρακτηριστικό, γελούσαν ακόμα και τα μάτια του.
Θ.Π.

Όλοι θυμόμαστε τον μπαμπια-Γιάννη από τον πάνω μαχαλά με την ατάκα του. –Ρε, κεράστε κανά κρασί και μη μου φέρνετε στην κηδεία μου κερύ, που καμιά φορά άμα τα είχε και λίγο τσούξει πέταγε και κανά χαλίκι στο παράθυρο σε καμιά χήρα για να ρωτήσει μήπως χρειάζεται καμιά εξυπηρέτηση, δηλαδή να της κάνει τα ψώνια.
Γ. Α.

Πλησίαζε το Πάσχα και γίνονταν οι απαραίτητες ετοιμασίες (ασπρίσματα, ξεκάπνισμα, κουλούρια, άσπρα παπούτσια, λαμπάδες, φορέματα κ.λπ.). Η συγχωριανή μας, καλή γυναίκα, σύζυγος δημοσίου υπαλλήλου, με την ελπίδα

να φορέσει κάτι καινούργιο, είπε στον άντρα της: -Νίκο μου, μπορώ να φτιάξω για το Πάσχα ένα φουστανάκι; Τότε αυτός της έθεσε το δίλημμα: -Θέλεις φουστάνι ή αρνί; Τότε η καλή γυναίκα που είχε οικογένεια, έσκυψε το κεφάλι και δέχτηκε τη μοίρα της.
Θ.Π.

Τα «Περιβόλια» ήταν τούρκικος Μαχαλάς με διοικητική, στρατιωτική και εκκλησιαστική οργάνωση. Μόλις άρχισαν τα επαναστατικά γεγονότα και τα Κινήματα των υπόδουλων Μωραϊτών, κι έπεφταν ντουφεκίες και οι φήμες δημιουργούσαν πανικό, ο φιλοπαίγμονας (αστεϊός και σαρκαστής ταυτόχρονα), Καστανιώτης, Στρατήγης Κουρούπης, φόρτωνε, σε πωλητάρια (καφάσια), στο ζώο του, γουρουνόπουλα και περνούσε από τον τούρκικο Μαχαλά, τάχα πως θέλει να τα πουλήσει ενώ γνώριζε πως οι Τούρκοι απεχθάνονταν τα γουρουνία, για λόγους θρησκευτικούς - το απαγορεύει το Κοράνι να τρώνε κρέας χοιρινού. Η προσβολή που ελάβαιναν ήταν δεινή, αλλά ο φιλοπαίγμονας Κουρούπης σ' αυτό απέβλεπε, να τους ταπεινώσει και εξευτελίσει δηλαδή.

Αργότερα, ο Στρατήγης Κουρού-

πης διακρίνεται στη μάχη που έγινε στη χαντάκα τ' Αγίου - Νικόλα που αποτελεί την πρώτη αντίσταση της πλευράς αυτής, εναντίον των Τουρκο-αιγυπτίων (αραπάδων) του Ιμπραήμ, και χαιρετίστηκε σαν ελπιδοφόρο γεγονός μέσα στη γενική κατάθλιψη και τη συμφορά με τις δηώσεις, σκοτωμούς, αρπαγές και την κοπή των δέντρων της κοιλάδας του Ευρώτα από τα αποσπάσματα αυτά των Αράβων.

Του Δ. Καλλιάνη (αναδημοσίευση

από τον "Βορειοδημότη").

Η εκλογολογία της εποχής έκανε το Γιώργο να θυμηθεί παλιές εποχές που οι εκλογές-ειδικά οι Δημοτικές-ήταν σπουδαίο γεγονός, χα-

λασμός κυρίου σε όλα τα επίπεδα, μεθύσια, καυγάδες, μαχαιρώματα, κλειδώματα στα υπόγεια, μέχρι τη ψηφοφορία και τόσα άλλα, οι κομματάρχες έδιναν και έπαιρναν, οι υπεύθυνοι αναλάμβαναν να συνοδεύουν από το σπίτι έως την κάλπη, τις ευπαθείς ομάδες των ψηφοφόρων.

Κάτι ανάλογο και το περιστατικό με το φίλο μας τον Παναγιώτη και συμπατριώτισσα μας που έμενε στον κάμπο. Ο Παναγιώτης, από γενιά κομματαρχών, αναλάμβανε κάθε φορά στις εκλογές εκτός από το να διαθέσει με ασφάλεια το σταυρωμένο ψηφοδέλτιο, να κατεβαίνει στον κάμπο και να την ζυπνά χαράματα για να την μεταφέρει στο χωριό για να ψηφίσει.

Γύρω στη δεκαετία του εξήντα λοιπόν και αφού κάπου εκεί το φθινόπωρο έγιναν οι εκλογές κανονικά και τηρήθηκαν οι διαδικασίες της ψηφοφορίας με τη μετακίνηση της συμπατριώτισσας από τον κάμπο στην κάλπη τον Μάρτη μέσα στη βαρυσχιμονιά -κόπηκε όπως λέει και συμπατριώτης μας- η μητέρα της συμπατριώτισσας και ο φίλος μας ο Παναγιώτης ανέλαβε πάλι την υποχρέωση να την ενημερώσει για το θάνατο και να την ανεβάσει στο χωριό για την κηδεία. Κατέβηκε λοιπόν πρωί-πρωί και όταν κτύπησε την πόρτα στο καλύβι, του άνοιξε αγουροζυπημένη η συμπατριώτισσα και με απορία τον ρώτησε, «καλά ρε Παναγιώτη, πάλι εκλογές έχουμε»; Άντε να εξηγήσει τώρα ο φίλος μας Παναγιώτης για τα καθήκαστα.
Γ.Α.

Πολλές φορές κατά την διάρκεια του χειμώνα βλέπουμε μετανάστες να κατεβαίνουν στο χωριό μας για την ελαιοσυγκομιδή, κάτι ανάλογο συνέβαινε πιο παλιά και με τους συμπατριώτες μας που μετακινούνταν σε διπλανούς νομούς για άλλες αγροτικές εργασίες, μα κυρίως κατά την εποχή του σφάλου στα αμπέλια «το κουτρούλιασμα» όπως λέγανε οι παλαιοί.

Σε μια τέτοια μετακίνηση έλαβαν μέρος και τα δυο αδέλφια από το χωριό μας.

Με το που έφτασαν στην περιοχή του σφάλου, το αφεντικό τους καλοδέχτηκε με ένα πλούσιο γεύμα, κάτι που στο χωριό μας περίμεναν

το Πάσχα για να το γευτούν.

Ολόχαροι λίγο πριν πάνε για ύπνο σιγοψιθυρίζει ο ένας αδελφός, «αδελφέ άμα τρώμε έτσι, καλά θα περάσουμε, σγουτζί θα γίνουμε».

Την επομένη μέρα με την τσάπα επ' όμου οδηγήθηκαν μαζί με αρκετούς άλλους στο αμπέλι, έχοντας ο καθένας τη βραγιά του, την οποία έπρεπε να σκάψει, χωρίς όμως να υστερεί σε χρόνο από τον διπλανό, γιατί το αφεντικό από πάνω επέβλεπε και φώναζε στους καθυστερημένους.

Εξουθενωμένα τα αδέλφια το βράδυ, από τη συνεχή δουλειά μέσα στον ήλιο, λέει ο άλλος αδελφός, «αδελφέ πάμε να φύγουμε γιατί έτσι άμα δουλεύουμε κανένας μας δεν θα μείνει».
Γ.Α.

Πολλές οι εκφράσεις περασμένων εποχών που ακούγονται στο χωριό μας αλλά άκουσα πρόσφατα το φίλο μου το Γιώργο το Λιακόπουλο καληνυχτίζοντας κατάκοπος να λέει πάω να << Ρηχάνω >> και τι να πω μου άρεσε ένεκα και το καλοκαίρι.
Γ.Α.

Οι ζέξεις και το παρελθόν μας

Μια σειρά κειμένων που προσπαθεί να προσεγγίσει λεξιλογικά-ετυμολογικά τοπωνύμια αλλά και λέξεις που χρησιμοποιούμε στον καθημερινό μας λόγο.

Ως πηγές έχουν χρησιμοποιηθεί κυρίως: Τα λεξικά της κοινής νεοελληνικής του Μπαμπινιώτη και του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη. Το ετυμολογικό λεξικό του Ν. Ανδριώτη, το λεξικό των Liddell-Scott Α. Κωνσταντινίδη, αλλά και δημοσιεύσεις του Δ. Καλλιάνη στον παλιό ΒΟΡΕΙΟΔΗΜΟΤΗ. Ευπρόσδεκτη και επιθυμητή κάθε κριτική, διόρθωση ή επισήμανση.

Δαμιτζάνα, νταμιτζάνα, ντ(ρ)αμουτζάνα:

Η λέξη αυτή είναι σχεδόν διεθνής και προέρχεται από τις γαλλικές λέξεις «ντάμ Ζαν» που σημαίνει κυρά Γιαννούλα. Λέγεται πως οφείλεται σε κάποια γυναίκα, Γαλλίδα βέβαια, η οποία διατηρούσε κινητό ποτοποιείο (μπαρ), ακολουθούσε τα στρατεύματα του Μεγάλου Ναπολέοντα και πουλούσε στους στρατιώτες οινοπνευματώδη. Ο συσχετισμός της σημερινής δαμιτζάνας με την νταμ Ζαν, αποδίδεται από κάποιους στο ογκώδες σώμα της ίδιας και από άλλους στα δοχεία μέσα στα οποία μετέφερε τα ποτά της και τα οποία είχαν το γνωστό σχήμα.

Νταμιτζάνα είναι η μεγάλη γυάλινη φιάλη που χώραγε συνήθως πάνω από πέντε οκάδες, και χρησίμευε στην αποθήκευση ή μεταφορά υγρών (κρασιού, λαδιού, χημικών υγρών κ.λπ.). Για μεγαλύτερη ασφάλεια, περιβαλλόταν συνήθως από πλέγμα ψάθινο, συρμάτινο ή σιδερένιο. Σήμερα το προστατευτικό πλέγμα είναι πλαστικό. Η μεγάλη νταμιτζάνα είχε δυο χερούλια από τις δύο πλευρές για να μεταφέρεται ευκολότερα, ενώ οι μικρές είχαν ένα χερούλι (λαβή). Υπάρχει και μία εκδοχή πως η λέξη είναι Αραβικής προέλευσης.

Ξαγγλίζω: προσπαθώ να χτενίσω τα μπερδεμένα μαλλιά συνήθως μετά το λούσιμο. Η λέξη κο-

ντεύει να εκλείψει, επειδή στην εποχή μας τα σαμπουάν και οι κρέμες μαλλιών διευκολύνουν το χτένισμα. Πριν από τα χημικά προϊόντα τα μαλλιά λούζονταν με βροχόνερο ή τους έβαζαν μετά το λούσιμο κρασί ή ξύδι που επί πλέον προστάτευε και από τις ψείρες. Η λέξη προέρχεται από την αρχαία λέξη **αγλίζ** – **ίθος**, = η κεφαλή του σκόρδου, και **άγγλιθες** «εξ ὧν συνέστηκεν ἡ κεφαλή των σκορόδων». Όταν οι γεωργοί θέλουν να αποθηκεύσουν τη σοδειά τους από σκόρδα, τα βάζουν σε σειρά και αφού ξαγγλίσουν (τακτοποιήσουν) τα φύλλα τους φτιάχνουν πλεξούδες, όπως χτένιζαν παλιά σε κοτσίδα τα μακριά μαλλιά των κοριτσιών.

Τεμπηχιάζω: ρήμα μεταβατικό που σημαίνει προαγγέλλω, προδιατάσσω, προκηρύσσω. «Σ' ετεμπήχιασα να μαζώξεις τα ζωντανά σου, γιατί πάνε στ' αμπέλια». «Ετεμπηχιάσανε στην εκκλησία ταχιά να πάνε να σιάζουν το δρόμο» (γράφει ο Π. Παπαζαφειρόπουλος στο έργο του «Περисυναγωγή γλωσσικής ύλης και εθίμων»). Τη λέξη τεμπηχιάζω τη χρησιμοποιούσε ο μακαρίτης Νίκος Λαμπής και άλλοι συντοπίτες μας, με τη σημασία του στριμώχνω κάποιον και τον φέρνω σε δύσκολη θέση. Είναι πολύ πιθανόν η λέξη να προέρχεται από την αρχαία λέξη **τέμπεα**, -η που σημαίνει «...πάσα αποκε-

χωρισμένη κοιλάς, ...αι εν πάσι τοις ὄρεσιν στενόταται διαβολαί, ...οι στενοί τόποι», κοινώς, στρίμωγμα.

Σημ: στο λεξικό Μπαμπινιώτη (σελ. 628), η λ. αναφέρεται ως τουρκικής προέλευσης, με την παρατήρηση μεταξύ άλλων, ότι “εδώ αναγράφεται η άμεση ετυμολογική προέλευση και όχι η απώτερη αναγωγή”, δηλ. από πού προέρχεται η τουρκική λέξη.

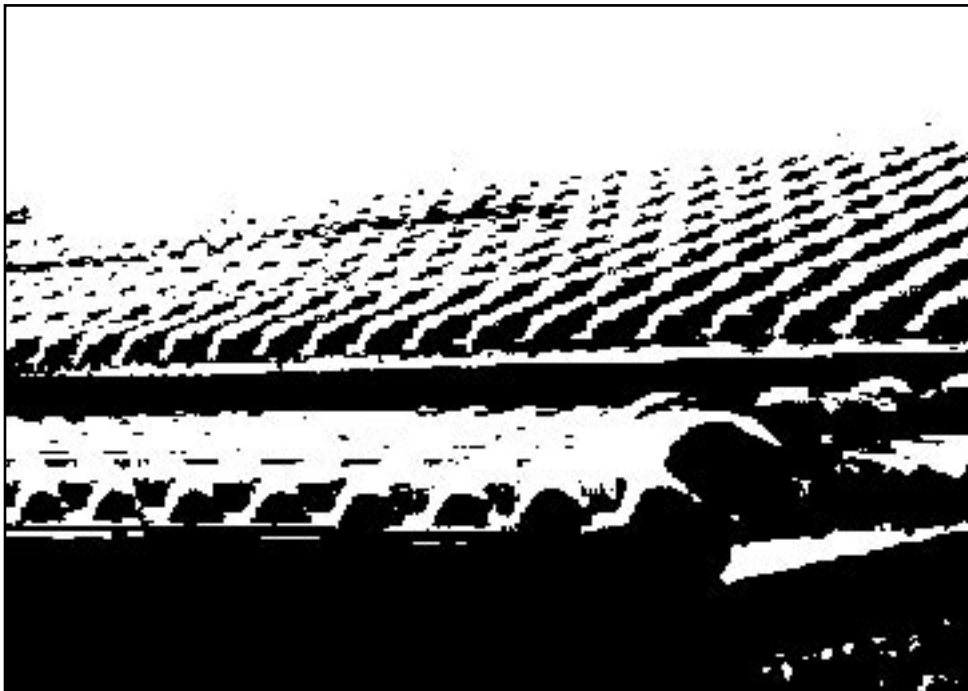
Συμπάω: Για τη σημασία της λέξης ο Παπαζαφειρόπουλος γράφει, «ωθώ τους δαυλούς υπό την πυράν και μεταφορικά συντρέχω, αναγκάζω». Ο Φαίδων Μπουμπουλίδης στο έργο του «Μεταβυζαντινή ποίηση» για τη σημασία της ίδιας λέξης γράφει, «**συνδαυλίζω, εξάπτω το πυρ**». Αλλά και όταν ήμασταν παιδιά, πολλές φορές μας είπε η μάνα μας και η γιαγιά μας, να συμπήσουμε τα ξύλα στη φουφού ή στη γωνιά για να μη σβήσει η φωτιά. Το **συμπήσσω, εσύμπησσα**, προέρχεται από την αρχαία λέξη **συμπήγνυμι** που σημαίνει συντίθεμαι, σύγκειμαι, συμπυκνούμαι (Liddell Scott). Πριν να καθολικευτεί η χρήση του ηλεκτρικού ρεύματος, οι νοικοκυρές μαγειρευαν στη φουφού ή στο τζάκι, ανάβοντας ξύλα, στην αρχή λιανόξυλα και στη συνέχεια δαυλιά που εξοικονομούσαν από τις γεωργικές εργασίες. Για να συντηρηθεί η φωτιά έπρεπε να συμπή-

σουν τα ξύλα, να τα κουνήσουν και να τα συμπυκνώσουν. Όσο για τον όρο **συνδαυλίζω** ή **συντραυλίζω**, λεγόταν πιο πολύ στο άναμμα του φούρνου που ήταν απαραίτητος σε κάθε χωριάτσπιτο.

Ξενοδιαβάζω: Προφανώς η λέξη είναι παρασύνθετη από τις λέξεις **ξένο** και **διαβάζω**. Ο Κοραΐς στα «Ατακτα» στο διαβάζω δίνει τη σημασία του **διαβιβάζω, διάγω**. Το βιβάζω και το βαίνω είναι ρήματα της ίδιας γενεάς. Το διαβάζω όπως και διαβαίνω σημαίνει **διέρχομαι, διαπερώ**, από κει προέρχεται ο **διαβάτης**. Οι παλαιοί μεταχειρίζονταν το ρήμα που σημαίνει κίνηση και με τη σημασία του **αναγιγνώσκω**. Και οι Γάλλοι με τον ίδιο τρόπο το parcourir που σημαίνει διατρέχω (parcourir la lettre= διαβάζω το γράμμα).

Όταν λοιπόν χάλαγαν τα κεραμίδια από τη φθορά του χρόνου ή από τα κουνάβια που τα αναποδογύριζαν σε αναζήτηση τροφής και έσταζε η στέγη, ανέβαινε στη σκεπή ο μάστορας για ξενοδιάβασμα. Έπρεπε να τα διαβεί (διαβάσει) προσεκτικά και να αντικαταστήσει τα φθαρμένα με άλλα γερά, ξένα. Μην ξεχνάμε πως όταν οι γυναίκες ήθελαν να μπαλώσουν ή να αυγατίσουν ένα ρούχο έλεγαν «θα βάλω ξένο».

Θεοδώρα Δαρειώτη-Πελεκάνου

Οι φωτογραφίες του σημερινού λευκώματος είναι όλες του Γ. Λαγανά.

Καλύτερη ζωή

Οι συνταγές του Πομπεύκη

Ποντιακά πιροσκι (περεσκία) γεμιστά με πατάτα

Για τη ζύμη
4 φλιτζάνια του τσαγιού αλεύρι για όλες τις χρήσεις.
1 φακελάκι μαγιά μύρας.
1 κουταλάκι αλάτι
1 φλιτζάνι του καφέ λάδι.
1 κουταλάκι κοφτό ζάχαρη.
1 κουταλάκι χυμό λεμονιού

Για τη γέμιση.
1 κιλό πατάτες βρασμένες και λιωμένες με το πιρούνι.
2 μέτρια κρεμμύδια ψιλοκομμένα και σοταρισμένα σ' ένα τηγάνι.
1 κουταλιά μαϊντανό
1 κουταλιά δυόσμο.
1 φλιτζάνι του καφέ λάδι.(για το σοτάρισμα)
Αλάτι και πιπέρι.
Όλα τα υλικά της γέμισης καλά ανακατεμένα.
Εκτέλεση.

Διαλύουμε τη μαγιά σε ένα μπολ με μια κούπα χλιαρό νερό, προσθέτουμε τη ζάχαρη και λίγο από το αλεύρι και φτιάχνουμε ένα χυλό. Αφήνουμε το χυλό σκεπασμένο για 15'. Στη συνέχεια προσθέτουμε το λάδι, το χυμό λεμονιού, το αλάτι και το υπόλοιπο αλεύρι ζυμώνοντας και ρίχνοντας λίγο-λίγο χλιαρό νερό, όσο χρειάζεται για να γίνει μια ζύμη μάλλον σφικτή (να μην κολλάει στα χέρια). Αφήνουμε τη ζύμη πάλι σ' ένα μέρος ζεστό σκεπασμένη μέχρι να φουσκώσει. Τότε τη χωρίζουμε σε μπαλάκια, παίρνουμε ένα-ένα στο χέρι μας και το ανοίγουμε σε φυλλαράκι. Βάζουμε στο κέντρο του μια κουταλιά γέμιση και πλάθουμε σε μικρά ρολά. Τοποθετούμε σε λαμαρίνα και μόλις τελειώσουν όλα τα τηγανίζουμε σε κατσαρόλα ή τηγάνι με μπόλικο λάδι μέχρι να ροδίσουν καλά. Τα βγάζουμε σε σκεύος που έχουμε στρώσει απορροφητικό χαρτί. Σερβίρονται ζεστά. Σημείωση: Η γέμιση μπορεί να είναι και κιμάς, αν προτιμάτε.

Καθέρφτη και φαρτάκι μου

• ΟΛΑ ΟΣΑ ΠΡΕΠΕΙ
• ΝΑ ΞΕΡΕΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ
• ΟΜΟΡΦΙΑ ΣΑΣ
• Απαντήσεις σε
• καθημερινές ερωτήσεις
• από την «ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ»,
• κομμωτήριο στο Καστόρι.

• Τι είναι η πιτυρίδα,
• από τι εμφανίζεται
• και με ποιους τρόπους
• αντιμετωπίζεται

• Η πιτυρίδα προκαλείται
• από την υπερπαραγωγή
• κυττάρων της επιδερμίδας.
• Τα αίτια είναι η μυκητίαση,
• ερεθιστικές, χημικές
• ή φυσικές αιτίες. Η
• αντιαισθητική και
• ενοχλητική πιτυρίδα
• δεν κάνει διακρίσεις,
• εμφανίζεται σε γυναίκες,
• κυρίως όμως στους άντρες
• σε ξηρά και σε λιπαρά
• μαλλιά.
• Τα συμπτώματά της
• είναι λευκές νιφάδες που
• κολλούν στο τριχωτό,
• πέφτουν στους ώμους
• και έντονος κνησμός και
• ερεθισμός στην επιδερμίδα
• της κεφαλής, σε διάφορους
• βαθμούς.
• Η πιτυρίδα αντιμετωπίζεται

συνήθως στο σπίτι με θεραπεία από σαμπουάν και λουσιόν. Στην αγορά υπάρχουν πολλά προϊόντα, αλλά πιο αξιόπιστα δερματολογικά ελεγμένα και αποτελεσματικά, είναι τα επαγγελματικά που θα τα βρείτε στα κομμωτήρια. Επίσης μπορείτε να δοκιμάσετε να καταπολεμήσετε την πιτυρίδα και με φυσικό τρόπο, όπως με gel αλόης που θα απλώσετε στις ρίζες και αφού κάνετε καλό μασάζ, αφήστε να δράσει 30 λεπτά και συνεχίσετε με κανονικό λούσιμο. Οι καταπραυντικές ιδιότητες της αλόης είναι ιδανικές για την ανακούφιση από τον ερεθισμό και τον κνησμό της επιδερμίδας του τριχωτού. Είναι κολλητική η πιτυρίδα; Ευτυχώς ΟΧΙ!!!

Βεράντα και κήπος

Γλωσίνια, τα σταφύλια της άνοιξης

Φυτό αναρριχώμενο, φυλλοβόλο, γρήγορης ανάπτυξης με εντυπωσιακά άνθη χρώματος μώβ-μπλέ, που εμφανίζονται την Άνοιξη σε κρεμάμενες ταξιανθίες, προτού βγουν τα φύλλα. Προτιμά ηλιόλουστα μέρη, αντέχει στο κρύο και στον άνεμο. Είναι ιδανικό φυτό για πέργκολες και μπορεί να φτάσει σε ύψος από τα 5-25 μέτρα. Από την Άνοιξη μέχρι και όλο το Καλοκαίρι έχει πράσινα φύλλα που στο τέλος του Φθινοπώρου κιτρινίζουν και πέφτουν. Είναι το αναρριχώμενο φυτό με ένα χειμαρο από μωβ σταφύλια, που το θαυμάζαμε όταν περιφερόταν ο Επιτάφιος στην Απάνω γειτονιά, στα Μουτέικα. Δένει υπέροχα με τα πετρόκτιστα σπίτια και τις ξύλινες πόρτες. Υπάρχουν γλωσίνιες και με άνθη άσπρα ή ροζ.

Αναμνήσεις...

Handwritten notes in Greek, including the number 15 and the year 1905. The text appears to be a list or record of some kind, possibly related to the wool spinning activity shown in the photograph.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΙΣ ΒΑΤΣΙΝΙΕΣ

Το μονοπάτι έπαιρνα,
να βγω στη Μαλακάσα,
κι ανέβαινα στις Βατσινιές
ν' ακούσω τα τσαφάρια
που παίζαν τσοπανόπουλα
στα γύρω εκεί τα πλάγια.

Αχολογούσαν οι πλαγιές
Χιλιάδες τα τροκάνια,
σφυρίγματα, γαυγίσματα
βουίζαν οι χαράδρες.

Το μεσημέρι έστρωνα
βαγιόλι στην κορίτα
τη μαρμαρένια τη μικρή
πούναι εκεί ακόμα,
και το σακκούλι μ' άδειαιζα
που μούδινε η Μάνα,
με παξιμάδια μπόλικά
χοιρνό και με ντομάτες.

Και άκουγα.... και άκουγα....
Αχόρταγα θυμάμαι
Και η ζωή μου θάθελα
Για πάντα έτσι νάναι.

Γάννης Κορζής 5/6/1982

ΑΡΚΑΔΙΑΝΗ

Ποιός είδε ψάρι στο βουνό
και θάλασσα σπαρμένη
Αρκαδιανή καημένη.

Ποιός είδε την Αρκαδιανή
στα κλέφτικα ντυμένη
Αρκαδιανή καημένη.

Δώδεκα χρόνια έκανε
στα κλέφτικα ντυμένη
Αρκαδιανή καημένη.

Κανείς δεν την εγνώρισε
πως ήταν κλεφτοπούλα
καημένη Αρκαδιανούλα.

Κανείς δεν την εγνώρισε
από την ομορφιά της
κι από την λεβεντιά της.

Ευδιάς Παναγιώτης

ΞΕΡΟΒΟΥΝΑ

Καημένη Ξεροβούνα
στα μαύρα να ντυθείς
και τα Καστανιωτάκια
δεν θα τα ξαναδείς.
Στα μαύρα είμαι ντυμένη
και στ' άσπρα θα ντυθώ
και τα Καστανιωτάκια
καλώς να τα δεχτώ.

Γιάννης και Πότα Μιχαλοπούλου

Μία πρωτοβουλία του «Π» να παρουσιάσει λαϊκούς δημιουργούς της περιοχής.

Τον περασμένο Ιούλιο του 2014, στις τριήμερες εκδηλώσεις η κ. Πότα Μιχαλοπούλου, παρουσίασε στο Ίδρυμα Μπακή έργα της, συνθέσεις με πρώτη ύλη τα στάχια. Είναι Καστανιώτισσα, κόρη του Χαράλαμπου και της Ρηγούλας Κραμποβίτη, και γυναίκα του Πελλανιώτη Γιάννη Μιχαλόπουλου, με τον οποίο απέκτησε τρεις γιους. Την τέχνη την έμαθε από τον άντρα της. Αυτός ξεκίνησε από γύφτος (σιδεράς) στην Καλαμάτα και στη συνέχεια δούλεψε σαν εφαρμοστής όπλων στο εργοστάσιο Μαρτσιωνίτη στην Αθήνα. Όταν έγινε ο πόλεμος, γύρισε στην Πελλάνα. Οι Ιταλοί ενημερωμένοι, τον

κάλεσαν να πάει μέσα (στη Σπάρτη) και τον ανέκριναν. Είπαν ότι θα τον ξανακαλέσουν, ανησύχησε και βγήκε στο βουνό. Μετά τον εμφύλιο φυλακίστηκε και στα χειροτεχνήματα με καλάμια βρώμης αποτύπωσε τη δική του τη ζωή, μάχες, μνήμες από τη Μακρόνησο κ.ά... Μετά τον πόλεμο έγινε εργολάβος οικοδομών στην Αθήνα Έκανε πολλά έργα, τα οποία άφησε αποκλειστικά για τα παιδιά του, μαζί με την αυτοβιογραφία του. Τη συναντήσαμε στο σπίτι της στην Πελλάνα. Στο πεζούλι λιάζει βαλσαμόλαδο, στην εστία το βύσσινο είναι ακόμη ζεστό και στον τοίχο του καθιστικού τα χειροτεχνήματά της.

Θυμάται συνομήλικές της Καστανιώτισσες και λέει: «.. δουλεύαμε στον κάμπο συναντιόμασταν στο χωράφι, έκανα ζευγάρι, εγώ και η Δήμητρα του Κωνσταντάκη. Είχαμε πολλά ζωντανά, πολλά χωράφια, πολλή δουλειά...». Μας αφηγήθηκε γεγονότα του εμφύλιου, λακωνικά και χωρίς εμπάθεια. Τα θέματά της τα εμπνεύστηκε από τα σκληρά χρόνια της Κατοχής. «Είναι δράμα! Αυτά δεν πρέπει να τα θυμάται κανείς. Για να κάνεις αυτά τα έργα πρέπει να πονάς πολύ, δεν πρέπει να σκέφτεσαι τίποτα άλλο παρά μόνον αυτά. Ο άντρας μου δεν έκανε ποτέ δεύτερη φορά το ίδιο έργο. Εγώ έχω κάνει τα ίδια για το κάθε

παιδί ...».

Τεχνική: Χρησιμοποιεί νοβοπάν, πλαστικό χρώμα, ψαρόκολλα και το καλάμι από την άγρια βρώμη καλοκαιρινή. Κόβει τα καλάμια στους κόμπους, τα ανοίγει κατά μήκος προσεκτικά με ξυραφάκι και τα καθαρίζει από μέσα να φύγει το χνούδι. Πάνω στο νοβοπάν βαμμένο με πλαστικό, συνήθως μαύρο, σχεδιάζει το περίγραμμα του θεματός της. Κόβει τα ανοιγμένα στάχια στο μέγεθος που χρειάζεται και τα κολλάει με ψαρόκολλα στο νοβοπάν. Όταν στεγνώσουν τα βάφει με χρώματα που χρησιμοποιούν στα υφάσματα. Τέλος τα περνάει με βερνίκι. Η κ. Πότα μας εξέπληξε ευχάριστα στο πολιτιστικό τριήμερο τον περσινό Ιούλιο. Θέλει τόλμη για να εκθέσεις την ψυχή σου στα μάτια του κόσμου και αρετή για να συμβάλεις στη ζωή του τόπου σου με ανιδιοτέλεια. Η κ. Πότα έβαλε μια ψηφίδα στο λαϊκό μας πολιτισμό. Κέρδισε το σεβασμό και την αγάπη μας. Θ.Π.

Βιβλία

Γκολιάρντα Σαπιέντσα
«Η τέχνη της χαράς»,
εκδόσεις Πατάκη, 2009

Ένας φίλος, μου έκανε δώρο το βιβλίο της Σαπιέντσα, Ιταλίδα ρηθοποιού και συγγραφέα, που δημοσιεύτηκε μετά τον θάνατό της συγγραφέα. Ένα πολύ δυνατό και εξαιρετικά δυναμικά γραμμένο αφήγημα για την Ιταλία του εικοστού αιώνα, τους δύο πολέμους, το φασισμό και

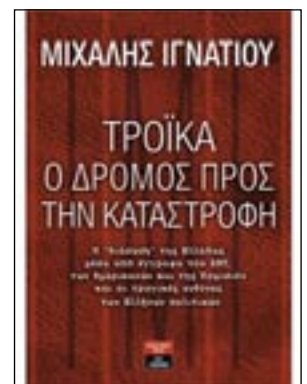

τους αγώνες για μια δίκαιη κοινωνία αλλά και για τη θέση της γυναίκας. Η ιστορία εκτυλίσσεται μέσα από τη ζωή μιας κακοποιημένης εννιάχρονης ορφανής που καταλήγει στο μοναστήρι, που επιβιώνει και αναρριχάται στην κοινωνία ξεκινώντας με ακραίο αμοραλισμό απλώς κινούμενη από τις δυνάμεις της επιβίωσης και εξελίσσεται σε μια συνειδητή γυναίκα. Κοινωνική ιεραρχία, Εκκλησία, ηθική, παραδόσεις, πολιτικές πεποιθήσεις, κοινωνικές προκαταλήψεις όλα εδώ δοκιμάζονται.

ΕΛ

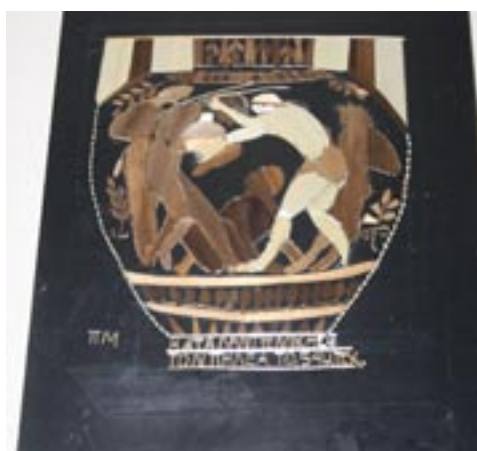
Μιχάλης Ιγνατίου
«Τρόικα, ο δρόμος προς την καταστροφή»,
εκδόσεις Λιβάνη, 2014

Ο γνωστός δημοσιογράφος και ανταποκριτής στις ΗΠΑ καταγράφει μέσα από τη δημοσιογραφική έρευνα τα γεγονότα της τελευταίας δεκαετίας που οδήγησαν την Ελλάδα από την οικονομική κρίση, την προσφυγή στο ΔΝΤ και το πρώτο μνημόνιο στη σημερινή χωρίς ορατή λύση, κρίση χρέους. Η καταγραφή των γε-

γονότων γίνεται μέσα από συνεντεύξεις με 139 αξιωματούχους της ελληνικής κυβέρνησης, του ΔΝΤ, της αμερικανικής κυβέρνησης, της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επίσης μεταφέρονται και σχετικά επίσημα έγγραφα του ΔΝΤ, της αμερικανικής πρεσβείας στην Αθήνα και της Κομισιόν. Το βιβλίο αξίζει να διαβαστεί χωρίς προκαταλήψεις και ο χωρίς προκαταλήψεις αναγνώστης μπορεί να καταλήξει στα συμπεράσματά του σχετικά με την ικανότητα των πολιτικών που ζήτησαν την ψήφο μας και είχαν την ευθύνη να διαχειριστούν την κατάσταση.

ΕΛ

Επειδή, πολλά κοινωνικά θέματα, αλλά και άλλες εκδηλώσεις, μάς διαφεύγουν ή δεν τα μαθαίνουμε έγκαιρα, παρακαλούμε τους αναγνώστες μας και μέλη μας, να μας ενημερώνουν για τα συμβαίνοντα, είτε μέσω των ανταποκριτών μας, είτε, απευθείας, σε μας τους ίδιους.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΜΑΣ

Από την Αμερική ήλθαν: ο Γιώργος Κουτρομπής με τη σύζυγό του Ευθυμία και την εγγονή τους Ευθυμία, ο Γιώργος Νικολόπουλος και η σύζυγός του Γκέιλ, ο Αθανάσιος Δημητρακόπουλος του Δημητρίου με τη σύζυγό του Θεοδώρα και το γιο τους Δημήτρη, ο Κωσταντίνος Τσίχλης του Ηλία με τη σύζυγό του Αγγελική και τα παιδιά τους Ηλία Τσίχλη με τη σύζυγό του Ελένη και τα παιδιά τους Αγγελική και Παναγιώτα και Ευγενία Τσίχλη με τα παιδιά της Βασιλική και Παναγιώτη, ο Τέρης Παναγάκης με τη σύζυγό του και τα παιδιά τους, ο Τάκης Μουτής του Κων/νου, η Σταθούλα Χίου, ο γιος της Σωτήρης Χίος με τη σύζυγό του Κούλα και η κόρη τους Έφη με το σύζυγό της Γουέσλι και τα παιδιά τους Οκτάβιο και Έλενα, ο Παναγιώτης Πανταζής του Φάνη με τη σύζυγό του Κέιτι και τα παιδιά τους Στέλλα και Φάνη, η Έφη Φρούτζη του Ανδρέα και της Γεωργίας (το γένος Αντωνάκη) με το σύζυγό της Παναγιώτη Πεردάλη και τα παιδιά τους, ο Κώστας Λιναρδάκης του Γεωργίου, ο Παναγιώτης Σταυρόπουλος του Πολυζώη με τη σύζυγό του, ο Γιάννης Κουτσουμπός με την κόρη του Παναγιώτα, η Αναστασία Λαμπράκη του Νικολάου και η Βασιλική Βαλέσση του γένος Χίου με τον σύζυγό της Παναγιώτη. Από Καναδά: Η Σταθούλα (Αρφάνη) και ο σύζυγός της Ντίνος Παπαστάθης, ο Σταμάτης Αλειφέρης του Χρήστου με τη σύζυγό του, η Γιαννούλα Κουμούτσου με το σύζυγό της, ο Γιάννης Χίος του Μελέτη με τη σύζυγό του Μαρία το γένος Τσάκωνα, ο Κάτσιος Γιάννης με τη σύζυγό του Ελένη το γένος Τγκλιανίδη, ο Παναγιώτης Λάμπρος του Κωνσταντίνου με τη σύζυγό του Βούλα, ο Νίκος Σπαράγγης του Ιωάννη, η Κατερίνα Χίου το γένος Παπαδοπούλου με τις κόρες της Σταματίνα και Κωνσταντίνα, ο Γιάννης Δρίτσας με τη σύζυγό του, ο Ντίνος Αρφάνης με τη σύζυγό του Χριστίνα και τις κόρες τους Γεωργία και Μαρία, ο Παναγιώτης Λιακόπουλος με τη σύζυγό του Αργυρώ, ο Θεοφάνης Μουτής με το γιο του Πα-

ναγιώτη, η Κική και η Χριστίνα Αλιμούτσου, ο Κώστας Σμυρνιός του Δημητρίου με τη γυναίκα του, ο Νίκος Δρίτσας του Θεόδωρου με τη σύζυγό του και ο αδελφός του Βασίλης Δρίτσας επίσης με τη σύζυγό του, ο Νίκος Αλεξανδράκης με τη σύζυγό του και την αδελφή του Ρήνα Τσερωτά, η Αγγελική Μπουραντώνη και ο Δημήτριος Γαρυφάλης του Ιωάννη. Από Αυστραλία: ο Γεώργιος Καλαβρυτινός του Αριστοφάνη, ο Παναγιώτης Κονιδισιώτης του Κωνσταντίνου με το γιο του, η Δέσποινα Κακούνη, ο Νίκος Ξυδογιαννόπουλος του Ιωάννη με τη σύζυγό του Παναγιώτα, ο Νικήτας Μουτής του Νικολάου με τη σύζυγό του, η Γεωργία Φατούρου (το γένος Γενοβέζου) και ο σύζυγός της Σπύρος Φατούρος, ο Γιάννης Γενοβέζος με τη σύζυγό του Νίκη, ο γιο τους Χρήστος με τη σύζυγό του Μαρία και το γιο τους Γιάννη, ο Ευθύμιος Γυλοπίδης με τη σύζυγό του Αντωνία το γένος Γεωργαντά και ο Παναγιώτης Γενοβέζος (Λουκόγιαννης) του Ιωάννη με τη σύζυγό του Σοφία. Από Κύπρο ο Γιώργος Σταυρόπουλος του Ιωάννη με τη σύζυγό του.

ΓΑΜΟΙ

Στο Sydney της Αυστραλίας, στις 17/01/2015 παντρεύτηκε ο Ιωάννης Γενοβέζος γιος του Παναγιώτη Γενοβέζου. Στο Sydney της Αυστραλίας, στις 26/04/2015 παντρεύτηκε η Μαρία Λέντρου κόρη του Γιώργου Λέντρου του Δημητρίου. Ο Κωσταντίνος Λαγανάς του Νικολάου και η Παναγιώτα Ρούπα του Βασιλείου παντρεύτηκαν στις 26/06/2015 στον Ι.Ν. της Παναγίας της Φανερωμένης στη Βουλαγιμένη Αττικής. Ο Γεώργιος Παπαδόπουλος του Ιωάννη και η Νικολέτα Παπαδοπούλου του Ηλία παντρεύτηκαν στις 27/06/2015 στον Ι.Ν. Αγίου Νίκωνος στη Σπάρτη. Η Ελένη Μουτή του Γεωργίου και ο Ηλίας Σκαφιδάς του Κων/νου παντρεύτηκαν στις 04/07/2015 στον Ι.Ν. της Ζωοδόχου Πηγής στο Μαυροβούνι Γυθείου. Η Μαρία Σταυροπούλου του Παναγιώτη και ο Πέτρος Ζαΐμης στις 18/07/2015 παντρεύτηκαν στον Ι.Ν. της Γεννήσεως της Θεοτόκου στο Καστόρειο. Ο Νικόλαος Βλάχος του Παναγιώτη και η Σούλα Κωσταντάκη του Κωνσταντίνου παντρεύτηκαν στις 19/07/2015 στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Σπάρτης. Στους νεόνυμφους ευχόμαστε να ζή-

σουν ευτυχισμένοι με καλούς απογόνους.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ο Ιωάννης Παρασκευόπουλος του Νικολάου και η σύζυγός του Άννα, που ζουν στην Αμερική, απέκτησαν ένα αγοράκι στις 19/01/2015. Ο Γεώργιος Λάζαρης γιός της Αθηνάς Ρουμेलιώτη και η σύζυγός του Αθανασία Μοδέ, που ζουν στην Λευκάδα απέκτησαν το πρώτο τους παιδί, ένα κοριτσάκι στις 7/6/2015. Η Πελαγία Παπαδοπούλου του Ιωάννη και ο Παναγιώτης Μανδρούκης απέκτησαν το πρώτο τους παιδί, ένα αγοράκι, στις 30/07/2015. Η Κατερίνα Σκαφιδά του Ευθυμίου και ο Γιάννης Τσιγκάρης απέκτησαν το πρώτο τους παιδί, ένα αγοράκι, στις 14/07/2015. Η Σταυρούλα κόρη του Παναγιώτη Γενοβέζου που ζει στο Sidney της Αυστραλίας απέκτησε (έχοντας ήδη ένα αγόρι) στις 02/07/2015 δίδυμα, τη Σοφία και τον Κυριάκο. Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν τα νεογέννητα και να είναι καλότυχα και ευτυχισμένα στη ζωή τους.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Η Ελένη Σταυροπούλου του Παναγιώτη βάπτισε στις 06/06/2015 το κοριτσάκι της στον Ι.Ν. της Γεννήσεως της Θεοτόκου στο Καστόρειο και του έδωσε το όνομα Δήμητρα-Μαρία. Η Ελένη Μουτή του Γεωργίου και ο Ηλίας Σκαφιδάς του Κων/νου βάπτισαν στις 04/07/2015 το αγοράκι τους στον Ι.Ν. της Ζωοδόχου Πηγής στο Μαυροβούνι Γυθείου και του έδωσαν το όνομα Κωνσταντίνος. Η Χριστίνα Βέργαδου και ο Κώστας Κούμαρης του Σπύρου και της Μαρίας (το γένος Μιχαλόπουλου) βάπτισαν το κοριτσάκι τους στις 15/08/2015 στον Ι.Ν. Γεννήσεως της Θεοτόκου στο Καστόρι και του έδωσαν το όνομα Μαρία. Η Ρόη Λαμπή του Κων. και ο Γιώργος Σκαφιδάς του Κων. βάπτισαν στις 05/09/2015 το κοριτσάκι τους, στον Ιερό Ναό Γεννήσεως της Θεοτόκου στο Καστόρι και του έδωσαν το όνομα Αναστασία. Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν και τα νεοφώτιστα να ευτυχίσουν στη ζωή τους.

ΠΕΝΘΗ

Η Δέσποινα σύζυγος Γεωργίου Βλάχου το γένος Ρουμελιώτη πέθανε στις 03/05/2015 στην Γλυφάδα Αττικής σε ηλικία 87 ετών.

Η Αγγελική Μερκεούλια του Γεωργίου πέθανε στις 14/05/2015 στην Καλλιθέα Αττικής σε ηλικία 91 ετών.

Η Ελένη Καλκανδή του Γεωργίου πέθανε στις 23/05/2015 στην Αθήνα σε ηλικία 79 ετών.

Η Αγγελική Κουτρομπή του Νικολάου πέθανε στις 04/06/2015 στο Καστρί σε ηλικία 84 ετών.

Η Μαρία Μεγκλή του Δημητρίου κόρη της Ελένης Σκαφιδά πέθανε τον Ιούνιο του 2015 στην Αμερική σε ηλικία 45 ετών.

Ο Σπύρος Κρεμμύδας του Παναγιώτη πέθανε στις 21/06/2015 στην Αθήνα σε ηλικία 75 ετών.

Ο Ιωάννης Λακουμέτας του Νικολάου, σύζυγος της Ευανθίας Λιακοπούλου του Ευάγγελου πέθανε στην Ναύπακτο στις 08/07/2015 σε ηλικία 89 ετών.

Ο Διονύσιος Τσάκωνας του Γεωργίου πέθανε στις 19/07/2015 στο Καστρί σε ηλικία 52 ετών.

Ο Λινάρδος Οικονομόπουλος του Παναγιώτη πέθανε στις 20/07/2015 στο Καστόρειο σε ηλικία 87 ετών.

Η Βαλεντίνη σύζυγος Νικολάου Γαϊτάνη το γένος Δημητρακάκη πέθανε στις 21/07/2015 στην Αθήνα σε ηλικία 85 ετών.

Ο Παναγιώτης Παρασκευόπουλος του Ιωάννη πέθανε στις 21/07/2015 στην Θεσσαλονίκη σε ηλικία 81 ετών.

Ο Γιώργος Αραχωβίτης του Κων/νου, αδελφός της Δ/ντριας του Κέντρου Υγείας Καστορείου, πέθανε στις 15/08/2015 σε ηλικία 63 ετών.

Η Αθηνά Στεργίου το γένος Παπαθεοφλοπούλου (κόρη της Αννιάς Αντωνάκη) πέθανε στις 06/05/2015 στην Αθήνα σε ηλικία 96 ετών.

Ο Νίκος Γαλανόπουλος του Παναγιώτη πέθανε στις 20/08/2015 στην Κόρινθο σε ηλικία 81 ετών.

Ο Παναγιώτης Βλαχογιάννης του Σωτηρίου πέθανε στις 21/08/2015 στη Μελβούρνη Αυστραλίας σε ηλικία 81 ετών.

Ο Παναγιώτης Σταματέλος του Ιωάννη πέθανε στις 23/08/2015 στο Καστρί σε ηλικία 79 ετών και κηδεύτηκε στην Αθήνα.

Ο Σκαφιδάς Δημήτριος του Σταύρου πέθανε στο Καστόρι στις 01/09/2015 στο Καστόρι, σε ηλικία 95 ετών.

Συλλυπούμαστε τους οικείους και τους ευχόμαστε την από Θεό παρηγοριά.

ΝΙΚΟΣ Κ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥΛΑΣ
ΑΚΙΝΗΤΟΡΟΣ

ΛΥΚΟΥΤΡΙΟΥ 121 Α, 23100 ΣΠΑΡΤΗ Τ.Κ. 6974739799
ΤΗΛ. 27310 26265 Α FAX: 27310 26811
e-mail: dimitrakou.nikos@otenet.com

Παναγιώτης Κούσουλας
Real Estate services, Σπάρτης

Εκτιμήσεις Ακινήτων
Σύμβουλος Επενδύσεων

Msc International Real Estate
mob.: +30 6947931327
www.pjk.gr
e-mail: info@pjk.gr

ΤΖΩΡΤΖΑΚΗΣ - ΖΑΓΑΝΑ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΑ
ΕΡΓΑΤΙΚΑ - ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΑ
ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ

Γκορτσολόγου 61, τ.κ. 23100, Σπάρτη
Τηλ.: 2731 100787, fax: 2731 100788,
κιν. 6947 775869
email: tzortzakis.zagana@gmail.com

ΣΤΡΑΤΗΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΑΣ

Χειρουργός Κτηνίατρος
Μεταπτυχιακό Δίπλ. Χειρουργικής
Παν. GUELPH Καναδά

ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ:

10:00 - 1:00 (πρω) & 6:00 - 9:00 (εσπ)

Ελ. Βενιζέλου 4, 166 75 Γλυφάδα - τηλ. 210.9647.747
τηλ. ανάγκης: 6944.943.634

Τζάκια - Ψισταριές - Επενδύσεις - Πέτρα

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΚΟΥΝΗΣ

Γορδένιος 11 - ΚΙ-ΠΟΥΠΟΛΗ - τηλ.: 210 5014594 - 6977672646

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ

ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ
τηλ. 57747
οικ. 22217
κιν. 6942407789

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Η Αγγέλα Σκρουμπέλου άνοιξε νέο μικροβιολογικό εργαστήριο.

Ελευθερίου Βενιζέλου 64, Νέα Σμύρνη
Τηλ.: 210 9386840, 6934251826

Το μπαλκόνι του Ταυγέτου
Ξενοδοχείο ★★★

Γεωργίου Λακωνίας

τ.κ. 23059

Κιν.: 6940 807330

τηλ: 27310 61062

fax: 27310 61063

e-mail: info@taygetosbalcony.gr

www.taygetosbalcony.gr

Taygetos
Balcony
Hotel

www.taygetosbalcony.gr 030 2731061062

Enrofas
Clean

Καθαρισμός:
Δερμάτινα
Μοκέτες
Σαλόνια - Χαλιά
Στρώματα

Λυκούργου 30, Σπάρτη - Τηλ. 27310 21349

Το
Καστόρι
Ξενοδοχείο

Ευαγγελία Νικολοπούλου
Καστόρι Δόμου Πελλάνας - Λακωνία - Σπάρτη
ΤΚ 23100,
τηλ: 27310 57118, 6909482756, fax: 27310 57205
www.kastorihotel.com - www.focusgreece.gr
email: info@kastorihotel.com

Δράσεις β' τριμήνου 2015

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΑΥΓΕΤΟΥ «Η ΛΟΥΣΙΝΑ»

Δράσεις β' τριμήνου 2015

Υποδομές

-Έγινε καθαρισμός και βελτίωση του μονοπατιού Άγιος Μάμας-Λουσίνα-Σταυρούλης από τα δένδρα που έπεσαν κατά τη διάρκεια του χειμώνα

-Με τη συνδρομή φίλων του ΕΟΣ Σπάρτης έγινε καθαρισμός - σηματοδότηση του μονοπατιού Άνω Χώρα - Πυργάκι

-Καθαρίστηκε - σηματοδοτήθηκε, όπου ήταν αναγκαίο, το μονοπάτι Γεωργίτσι - κορυφογραμμή - Μαλεβός (1.612μ) - Άγιος Παντελεήμων καθώς επίσης και από Άγιο Παντελεήμονα μέχρι τον Άγιο Νικόλαο επίσης με τη βοήθεια φίλων του ΕΟΣ Σπάρτης

-Έγινε καθαρισμός - σηματοδότηση του μονοπατιού Γέφυρα Καστορείου - Μαρμαρογέφυρο

-Με δαπάνη και συνδρομή του συλλόγου τοποθετήθηκε νέο γεφυράκι, μετά το παλιό υδροηλεκτρικό εργοστάσιο Καστορείου, σε αποκατάσταση του παλιού που είχε υποχωρήσει κατά τη διάρκεια του 2^{ου} Καστορείου ορεινού ημιμαραθωνίου. Εδώ όλες οι ευχαριστίες του συλλόγου στον αντιδήμαρχο κ. Ευ. Νικολακάκη για την άμεση βοήθειά του στην προμήθεια των δύο δοκών στήριξης

-Μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου με τη βοήθεια των φίλων Θύμιου Γεωργόπουλου και Γιάννη Λάμπρου από το Γεωργίτσι και Γιάννη Συμεωνίδη από Ν. Λιβερά, τους οποίους ευχαριστούμε θερμά, καθάρισε και σηματοδότησε το Φαράγγι των Μύλων που είχε υποστεί σημαντικές καταστροφές κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Επίσης, η ίδια ομάδα, αποκατέστησε τις δύο σκάλες που παρασύρθηκαν από τα ορμητικά νερά του φαραγγιού. Στην είσοδο του μονοπατιού στα Πλατάνια τοποθετήθηκαν πινακίδες κατεύθυνσης.

-Συμμετείχαμε στην κοινή δράση του Τοπικού Συμβουλίου Καστορείου και της Ενοριακής Επιτροπής για καθαρισμό του μονοπατιού από Άγιο Μάμα μέχρι τη Μισοσπορίτσα

Για τη συνέχεια ο σύλλογος θα κάνει συντήρηση στα μονοπάτια: Βατσινιά - Δίρρεμα - Μονή Ζωοδό-

χου Πηγής Καστρίου, Αηλιάς (Λάτα) - Βρυσιώτικο - Πλατάνια και Σταυρούλης - Αγιάνης. Επίσης προγραμματίζεται ο καθαρισμός του μονοπατιού μέχρι Πισαγιάννη - Εκκλησάκι Λουκά και το τμήμα του παλιού μονοπατιού από Νταμάρι μέχρι τον Αηλιά στο βουνό. Παρακαλούνται οι φίλοι που θέλουν να βοηθήσουν στην δράση αυτή του συλλόγου να επικοινωνήσουν με τον Κώστα Λαγανά στο τηλ. 6974098419.

Πυροπροστασία

-Ετοιμότητα (συντήρηση και πλήρωση με νερό) των δεξαμενών πυρόσβεσης στο βουνό

-Έγινε συντήρηση και πλήρωση με νερό του πυροσβεστικού βυτίου στο χωριό. Στο σημείο αυτό το Δ.Σ. του Συλλόγου εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες στον κ. Νίκο Πάντο, ο οποίος αφιλοκερδώς κάθε χρόνο, συντηρεί την μηχανή του βυτίου.

Κοινωνική προσφορά

-Με πρωτοβουλία του συλλόγου και άμεση ανταπόκριση μελών του, προσφέρθηκαν 120 κιλά ελαιόλαδο στο Άσυλο Ανιάτων Σπάρτης

-Συνδράμαμα οικονομικά στην αποκατάσταση των φθορών στα εξωκκλήσια Αγιάνη Θεολόγου στον Αγιομάμα και Αγίας Παρασκευής

-Έγινε καθαρισμός του γύρω χώρου στην Παναγία στη Μπρουσάγκα για την γιορτή της Ανάληψης

Εξορμήσεις

-Τον Μάιο έγινε από μέλη του Ορειβατικού συλλόγου Σπάρτης ποδηλατική εξόρμηση: Τουριστικό Ταυγέτο - Αηλιάς - Λυκοδιάσελο - Βατσινιά - Λουσίνα - Καστόρειο - Σπάρτη, με μεγάλη επιτυχία

-Επίσης το Μάιο συμμετείχαμε ως οδηγοί σε ομάδα Ελβετών πεζοπόρων που πραγματοποίησαν διήμερη επίσκεψη στο Βόρειο Ταυγέτο. Έγινε διάσχιση από Γεωργίτσι - κορυφογραμμή - Μαλεβός (1.612μ) - Αγ. Παντελεήμων - Άγιος Νικόλαος.

-Επίσης το Μάιο συμμετείχαμε με τον ΕΟΣ Σπάρτης και τον Σ.Α.Ο.Ο. στην διάσχιση για τα εγκαίνια του μονοπατιού Νυμφασία - Μαγούλιανα - Βαλτεσινικό.

Κων. Χ. Λαγανάς

Φωτο: Γ. Λαγανάς

Εικόνες από τη φύση μας

Νιγκέλα

η δαμασκηνή

Nigella damascena

Την βρίσκουμε σε αγρούς, φρύγανα, σε άκρες δρόμων και ελαιώνες.

Έχει περίεργο άνθος λεπτό όρθιο, μεγωνιώδη βλαστό και φύλλα με νηματοειδείς λοβούς.

Τα βράκτια είναι όμοια με τα φύλλα, που είναι και

το χαρακτηριστικό της.

Το άνθος έχει πέντε κυανόλευκα σέπαλα, πολλούς στήμονες και ωθήκη με χαρακτηριστικά κυρτά ράμφη, τα οποία όταν ωρμάσουν σχηματίζουν μια διογκωμένη κάψα.

Καλλιεργείται και σαν καλλωπιστικό.

Κείμενο: Κ. Λαγανάς

Φωτο: Βασ. Λαγανάς